

АЙРА ЛЕВИН СТЕПФОРДСКИТЕ СЪПРУГИ

Превод от английски: Савина Манолова, 1987

chitanka.info

Днес битката приема друга форма. Целта на жената не е да отнеме свободата на мъжа, а да постигне своята. Тя вече не се стреми да го свали от пиедестала, а се бори сама да изплува над този свят и да утвърди своята трансцендентност. Мъжът посреща, явлението твърде неохотно и това поражда нов конфликт.

Симон дьо Бовоар
„Вторият пол“

Дамата от рекламната служба „Добре дошли“ беше най-малко шейсетгодишна, но явно полагаше грижи да изглежда млада и енергична (рижа коса, начервени устни, ослепителножълта рокля). Докато разговаряше с Джоана, въртеше очи и зъбите ѝ проблясваха:

— Сигурна съм, че тук ще ви хареса! Градчето е толкова хубаво, а и хората са мили! Не сте сбъркали, направили сте много добър избор!

От рамото ѝ висеше огромна кафява кожена торба — стара и протрита. Жената пълнеше ръцете на Джоана с мостри — пакетчета ароматизирано мляко на прах, подправки за супа, кукленска по размер кутийка с безвреден за ръцете прах за пране, кочан с талончета на фирмата, осигуряващи специално намаление в двайсет и два магазина, два сапуна, опаковка парфюмирани кърпички...

— Достатъчно, моля ви се — каза Джоана, застанала на вратата. Ръцете ѝ бяха пълни с мостри. — Благодаря. Разберете, не искам повече.

Дамата от „Добре дошли“ остави шишенце с одеколон върху другите неща и отново взе да рови в торбата...

— Не, моля ви, недейте — настоя Джоана, но този път се появиха очила с розови рамки и тефтерче с бродирана подвързия.

— Аз подготвям материали за рубриката „Новодошли“ в „Степфордска хроника“ — отбеляза тя с усмивка и си сложи очилата. От дъното на торбата измъкна химикалка и я щракна. Намазаният с червен лак нокът на палеца ѝ проблесна.

Джоана ѝ каза откъде са дошли, какво работи Уолтър и в коя фирма, имената и на колко са години Пит и Ким, с какво се е занимавала тя, преди да роди, и в кои колежи са учили двамата с Уолтър. Докато говореше, застанала с пълни ръце на входа, нетърпеливо се извърщаше и напрягаше слух, неспокойна, че не може да чуе какво правят Пит и Ким.

— Имате ли хоби или някакви по-особени интереси?

Щеше ѝ се да се измъкне със спасителното „не“, но се поколеба — мина ѝ през ум, че ако каже повечко неща и отпечатат отговора ѝ в местния вестник, ще привлече вниманието на някои съмишленички, може би бъдещи приятелки. Жените, с които се бе запознала тези дни, имаше предвид съседките, бяха мили и отзивчиви, но сякаш изцяло отдадени на домакинските си задължения. Може би трябваше да ги опознае по-добре, за да открие, че се вълнуват и от други неща, че имат по-сериозни интереси. Все пак не бе излишно да им даде някакъв знак, да им се представи.

— Да, при това увлеченията ми са няколко — отговори тя. — Играя тенис и не се лишавам от това удоволствие, когато ми се удаде възможност, кажи-речи, професионална фотографка съм и...

— Охоо! — възкликна дамата от „Добре дошли“, без да спира да пише.

Джоана се усмихна.

— Е, не е кой знае какво, просто една агенция откупи три мои снимки — обясни тя. — Освен това интересувам се от политика и участвувам в Движението за правата на жените. Въпросът за равенството между мъжа и жената много ме вълнува. Съпругът ми също участва в движението.

— Тъй ли? — Дамата от „Добре дошли“ я загледа.

— Да — потвърди Джоана, — много мъже подкрепят това движение.

Реши да си спести обяснението, че равенството е в интерес и на двата пола — вместо това отметна назад глава и се послуша. Откъм телевизора в хола долиташе кикот на телевизионна публика, а Пит и Ким нещо спореха, но още нямаше нужда от намеса. Джоана се усмихна на дамата от „Добре дошли“.

— Той се интересува и от гребане и футбол — продължи тя. — Освен това събира документи, свързани с ранната история на Америка. — Нали трябваше да им подсказже нещо и за Уолтър.

Дамата от „Добре дошли“ си записа, затвори тефтерчето и щракна химикалката.

— Това е достатъчно, мисис Еберхарт — рече тя с усмивка и си свали очилата. — Знам, че тук ще ви хареса, и искам да ви пожелаая от сърце „Добре дошли в Степфорд“. Ако ви потрѣбват сведения за

местните магазини и услуги, можете спокойно да се обърнете към мен, телефонът ми ще намерите на кочана с талончетата на фирмата.

— Много мило, ще ви се обадя — отвърна Джоана. — И благодаря за всички тези неща.

— Пробвайте ги, стоките са качествени — отбеляза агентката от „Добре дошли“. — Да не ви задържам повече, довиждане! — Обърна се и си тръгна.

Джоана й каза „довиждане“ и остана на прага, а тя закрачи по тротоара към очукания червен фолксваген, паркиран отсреща след завоя. На прозореца му внезапно се появиха кучета — чернокафява боричканица от кокери, които заподскачаха и залаяха, притиснали лапи към стъклата. Някакво движещо се бяло петно оттатък колата, зад редицата от дръвчета покрай отсрещния тротоар, привлече погледа на Джоана. Появи се на един от горните прозорци на семейство Клейбрук, махна се от едното стъкло и запълни съседното — миеха прозорците. Джоана се усмихна — може би Дона Клейбрук гледаше към нея. Бялото петно се пренесе на долното стъкло, после на съседното.

Фолксвагенът с неочакван рев изскочи от завоя и Джоана се дръпна в антрето, затваряйки с хълбок вратата.

Пит и Ким вече се караха:

— Пикльо!

— Ох! Я недей, че...

— Престанете! — извика Джоана и стовари върху кухненската маса мострите, които едва крепеше в ръце.

— Тя ме ритна! — извика Пит, а Ким заотрича:

— Не е вярно! Досадник! Пикльо с пикльо!

— Незабавно спрете! — повтори Джоана и надникна през вратата.

Пит лежеше на пода съвсем близо до телевизора, а Ким стоеше до него, поруменяла от възбуда, като явно едва се удържаше да не го ритне. И двамата бяха по пижами.

— Тя ме ритна два пъти — оплака се Пит, а Ким се развика:

— А ти що смени програмата? Той смени програмата!

— Не е вярно!

— Аз си гледах „Котаракът Феликс“!

— Млък! — изкомандува Джоана. — Искам абсолютна тишина! Нито дума!

Погледнаха я — Ким с големите сини очи на Уолтър, Пит с нейните — тъмни и малко тъжни.

— „Действайте светкавично! Унищожете ги!“ — изкрещя телевизорът. — „Получихме сигнал за повреда в захранването!“

— Първо, много сте близо до телевизора — рече Джоана, — второ, изключете го, и трето, веднага се облечете. Да ви подсещам ли, че това зеленото вън е трева, а златистото снопче, което се спуска отгоре, е слънчева светлина?

Пит се изправи, натисна с пръстче дистанционното управление и светлината от екрана се превърна в гаснеща точка. Ким заплака.

Джоана изпъшка и закри из хола.

Клекна, притисна Ким към рамото си, разтърка скритото под пижамата гръбче и целуна меките ѝ копринени къдрици.

— Хайде, успокой се. Не искаш ли да излезеш да си поиграеш с онова момиченце Алисън? Може би пак ще видите някоя катеричка.

Пит пристъпи към нея и повдигна кичур от косата ѝ. Джоана вдигна поглед.

— Друг път не сменяй така програмата.

— Добре, няма вече — отвърна той и нави кичура около пръста си.

— Ти пък не бива да го риташ — обърна се тя към Ким. Разтърка я пак по гръбчето и си открадна няколко целувки по бузата, завирайки глава в извърнатата ѝ нацупена муцунка.

Беше ред на Уолтър да измие чиниите, а децата си играеха тихо в стаята на Пит, тъй че тя взе набързо студен душ, нахлузи шортите, ризата и гуменките и се среса. Докато си връзваше косата, надникна в детската стая — децата бяха седнали на пода и играеха с космическата станция на Пит.

Отдръпна се тихо и слезе по застланите с нова-новеничка пътека стъпала. Беше хубава вечер. Най-сетне всичко бе разопаковано и тя се чувствуваше освежена и чиста, освен това радостна, че има няколко свободни минути — десет, а с малко повече късмет дори петнайсет, през които могат да поседнат навън с Уолтър и да погледат дърветата в своите две цяло и две десети акра земя.

Сви в коридора към задната част на къщата. Кухнята лъщеше, пералнята се въртеше. Уолтър стоеше пред умивалника, наведен към прозореца, и гледаше навън към дома на съседите Ван Сентови. На ризата му имаше петно от пот, прилично на заек с разперени уши. Обърна се стреснат, сетне се усмихна.

— Откога си тук? — попита. Бършеше ръце в кърпата за чинии.

— Току-що влязох.

— Ти си направо нов човек.

— Точно тъй се чувствавам. Децата си играят като ангелчета. Искаш ли да излезем?

— Добре — рече той и сгъна кърпата. — Но само за няколко минути. После ще отида да поговоря с Тед. — Преметна кърпата през една от пръчките на скарата до стената. — Затова надничах. Току-що приключиха с вечерята.

— А за какво ще говорите?

Излязоха на двора.

— Тъкмо си мислех да споделя нещо с теб — започна той, докато вървяха. — Имам нова идея. Реших все пак да вляза в Мъжкото дружество.

Тя спря и го погледна.

— Твърде много важни неща се обсъждат именно там и не е разумно да го пренебрегвам. Местната политика, благотворителната дейност и още...

Тя пламна:

— Как ще членуваш в такава назадничава, старомодна...

— Говорих с някои мъже във влака — прекъсна я той. — Тед, Вик Ставрос и други, с които ме запознаха. Те са на мнение, че старият регламент, според който не се допускат жени, трябва да се модернизира. — Хвана я под ръка и продължиха разходката. — Единственият начин нещо да се промени е да се действа отвътре и затова ще се опитам да помогна. Ще отида там в събота вечер. Тед ще ме ориентира кой в каква комисия е включен. — Предложи й цигара. — Пушач ли си тази вечер или въздържател?

— Пушач, разбира се — отвърна тя и посегна.

Стояха в дъното на двора. Беше прохладно, спуснал се бе синкав здрач, скрибуцаха щурци. Уолтър запали цигарата на Джоана, сетне своята.

— Виж небето — прошепна той. — Заслужава си парите до последното пени.

Тя вдигна глава. Небето бе виолетово, преливащо в яркосиньо, което постепенно потъмняваше. Наистина красиво. Погледна цигарата си.

— Организациите могат да се променят и отвън — рече тя. — Могат да се пишат петиции, позиви.

— Все пак отвътре е по-лесно — прекъсна я Уолтър, — ще видиш. Ако по-голямата част от мъжете са като тези, с които разговарях, току-виж, Дружеството станало смесена организация.

— Ако всички мъже са като тези, за които говориш — отбеляза тя, — организацията щеше вече да е обща. Добре де, ходи там, пък аз ще пиша протестни лозунги. Ще имам доста време за това, като почне училището.

Той обхвана с ръка раменете ѝ и рече:

— Изчакай малко. Ако до шест месеца не започнат да приемат жени, ще напусна и ще маршируваме рамо до рамо. Ще носим лозунгите заедно.

— Например: „Докога ще робува Степфорд на допотопни идеи?“ — каза тя и посегна към пепелника на градинската масичка.

— Бива те за такива работи.

— Чакай, още не съм се развихрила.

Допушиха цигарите и постояха хванати под ръка, загледани в тъмната широка ливада и високите дървета, които се чернееха на фона на виолетовото небе. Между дърветата проблясваха светлинки: прозорците на къщите оттатък на Харвест Лейн.

— Робърт Ардри е прав — заяви Джоана, — обзело ме е някакво собственическо чувство.

Уолтър погледна към къщата на Ван Сентови и се взря в часовника си.

— Отивам да измия чиниите — рече той и я целуна по бузата.

Тя се обърна, помилва го по брадичката и го целуна по устата.

— Ще постоя тук още малко. Ако не слушат, извикай ме.

— Добре — отвърна той и влезе в къщата през холната врата.

Тя сви раменете си и взе да ги разтрива, притиснала ръце към гърдите си. Вечер явно захладяваше. Затвори очи, отметна назад глава и пое от свежия въздух с аромат на трева и дървета. Този въздух я

опияняваше. Отвори очи и на тъмносиньото небе съзря една звездичка, на милиарди километри оттук.

— Звездице ясна, звездице прекрасна... — сетне заизброява наум желания...

Да бъдат щастливи в Степфорд, Пит и Ким да са добри ученици, а тя и Уолтър да си намерят приятели, освен това и двамата да са доволни от работата си. Той да не реши, че са направили грешка с идването си тук, макар че първоначалната идея за преместването беше негова. Животът и на четиримата да стане по-интересен, да не се превърнат в провинциалисти, от което се опасяваше, когато напускаха големия град — онзи мръсен, душен, гъмжащ от престъпници, но все пък изпълнен с живот град.

Чу шум, нещо се мярна и тя се загледа към къщата на Ван Сентови.

Карол Ван Сент — тъмен силует в рамката на вратата на ярко осветената кухня, натискаше капака на кофата за боклук. Наведе се и червената ѝ коса проблесна, сетне се изправи с нещо голямо и кръгло в ръка. Камък. Постави го върху капака.

— Здравсти! — извика Джоана.

Карол се изправи и застана с лице към нея — висока и дългокрака, тя изглеждаше гола в аленото сияние на осветената отзад рокля.

— Кой е? — извика.

— Джоана Еберхарт. Уплаших ли те? Извинявай.

Приблужи оградата, която разделяше тяхната нова собственост от двора на Ван Сентови.

— Здравсти, Джоана — каза Карол със своя гъгнец нюингландски глас. — Не, не ме уплаши. Хубава вечер, нали?

— Да рече Джоана, — аз пък най-сетне подредих багажа и може би затуй вечерта ми се струва направо прелестна. Трябваше да се провиква, тъй като Карол продължаваше да стои край вратата и макар че самата тя бе нагазила в лехата с цветя до оградата, бе твърде далеч, за да разговарят нормално.

— Днес следобед Ким си игра чудесно с Алисън — продължи Джоана. — Децата явно се разбират.

— Ким е много сладка — отвърна Карол. — Радвам се, че Алисън си има такава мила приятелка в съседство. Лека нощ, Джоана.

Обърна се и понечи да си влезе.

— Хей, почакай малко — извика Джоана.

Карол се извърна.

— Какво има?

На Джоана ѝ се прииска да няма там нито леха, нито ограда, за да може да се придвижи напред. По дяволите, Карол също можеше да дойде до оградата. Какво ли бе това крайно важно и толкова спешно нещо, което я зовеше в осветената с неонов лампи и пълна с окачени медни тенджери кухня?

— Уолтър ще дойде у вас да говори с Тед — провикна се тя към женствения силует на Карол. — Като сложиш децата да спят, защо не дойдеш у нас да пием кафе?

— Благодаря, бих дошла с удоволствие — отговори Карол, — но трябва да лъсна пода на хола.

— Тази вечер ли?

— Докато започне училището, мога само вечер.

— Е, не можеш ли да го поотложиш? Училището започва само след три дни.

Карол поклати глава.

— Не, твърде дълго отлагам. Целият под е на стъпки. Освен това след малко Тед тръгва за Дружеството на мъжете.

— Всяка вечер ли ходи там?

— Кажи-речи.

(Божичко!)

— И значи ти си стоиш вкъщи и чистиш?

— Домакинската работа няма край — каза Карол. — Знаеш какво е една къща. Трябва да побързам, че не съм оправила още кухнята. Лека нощ.

— Лека нощ — отвърна Джоана. Погледът ѝ проследи Карол, която се прибра в кухнята и затвори вратата. (Отстрани бюстът ѝ изглеждаше твърде голям.) Силуетът ѝ почти веднага се появи на прозореца над умивалника. Тя пусна чешмата, взе нещо и започна да го търка. Червената ѝ лъскава коса бе гладко сресана, лицето ѝ с изваян нос изглеждаше замислено (и интелигентно, дявол да го вземе!). Големите ѝ гърди подскачаха под яркочервения плат в такт с движението на ръцете.

Джоана се върна в двора. Не знаеше как се чувствуват тези жени, слава богу. Не се виждаше в ролята на пристрастена домакиня. Пък и Тед съвсем не е виновен, че се възползува от домакиния ентусиазъм на тази глупава кукличка, щом тя сама си го проси. Кой можеше да го вини, ако самата тя не протестира?

Уолтър излезе от къщата облечен в лятно сако.

— Няма да се бавя повече от час — рече той.

— Представяш ли си, Карол Ван Сент не може да дойде у нас на кафе, защото трябвало да лъсне пода на хола. Главата ми не го побира. Тед ходи в Мъжкото дружество всяка вечер, а тя си стои вкъщи и шета.

— Боже мили! — възкликна Уолтър и поклати глава.

— Като я гледам — продължи Джоана, — майка ми е същинска Кейт Милет^[1] в сравнение с нея.

Той се засмя.

— Няма да се бавя. — Целуна я по бузата и прекоси двора.

Джоана погледна още веднъж звездата, която бе станала по-ярка. „Хайде, захващай се за работа, нали ти поставих задачка?“ — рече тя наум и влезе в къщата.

В събота сутринта четиримата излязоха заедно. Потеглиха, стегнати с коланите на чисто новото комби — Джоана и Уолтър с черни очила, говореха за магазини и пазаруване, а Пит и Ким непрекъснато си играеха — спускаха и вдигаха страничните прозорци — докато най-сетне Уолтър не им каза да престанат. Ярките цветове наоколо ги подсещаха, че скоро ще дойде есен. Отидоха до центъра на Степфорд (постройки в колониален стил, витрините с бели рамки — като на пощенска картичка). В магазина за железарски стоки, а сетне и в аптеката срещу талоните им направиха отстъпка. След това на юг по Девета улица стигнаха до голям нов супермаркет, откъдето купиха, пак с намаление, обувки за Пит и Ким (голямо чакане падна!); купиха и анцузи, вече на нормални цени. Продължиха на изток по Ийстбридж Роуд и се отбиха в „Макдоналдс“ (поръчаха си по един шоколадов шейк), а малко по-нататък спряха при антикваря (за осмогълна масичка — той не приемаше чекове и талони). След това закръстосваха — север-юг-изток-запад — из целия Степфорд: Анвил Роуд, Колд Крийк Роуд, Хъникът, Бийвъртейл, Бърджес Ридж. Искаха да покажат

всичко на Пит и Ким (Джоана и Уолтър бяха разгледали града, докато обикаляха да търсят къща). Показаха им и новото училище и училищата, в които щяха да учат, като пораснат, супермодерната пещ за изгаряне на отпадъци, която приличаше на всичко друго, но не и на завод за преработване на смет, и мястото за отдих, където се строеше плувен басейн. Джоана изпя „Добро утро, слънце“ по желание на Пит, а после всички запяха — Оркестърът на Макнамара — като накрая поотделно имитираха различни инструменти, докато най-сетне Ким повърна, но слава богу, успя да предупреди Уолтър навреме и той можа да отбие, да спре и да я измъкне от колата.

След това утихнаха. На връщане минаха пак през центъра на Степфорд, но този път бавно, защото Пит заяви, че и той може би ще повърне. Уолтър им показва библиотеката и двестагодишната къща на Историческото дружество.

Ким погледна нагоре през прозореца на колата, извади от устата си изтънелия от смукане ментов бонбон и попита:

— Ами онази голяма къща каква е?

— Това е сградата на Мъжкото дружество — отговори Уолтър.

Пит се наведе, колкото му позволяваше коланът, изви глава и също погледна.

— Там ли ще ходиш довечера? — попита той.

— Да — отвърна Уолтър.

— Как се стига догоре?

— Има път, който се изкачва натам.

Спряха зад някакъв камион. Шофьорската кабина бе отворена към каросерията, а самият шофьор се бе изправил с лице към тях. Носеше работни дрехи, бе мъж с кестенява коса, сухо продълговато лице, с очила.

— Това не е ли Гари Клейбрук? — рече Джоана.

Уолтър натисна пронизителния клаксон и му махна с ръка от прозореца. Съседът им се наведе да ги види, усмихна се, махна им и се извърна, за да хване волана. Джоана също се усмихна и махна. Ким се провикна:

— Здравейте, мистър Клейбрук!

— Къде е Джереми? — крещеше Пит.

— Не може да те чуе — каза му Джоана.

— Бих искал да мога да карам камион като него — отбеляза Пит.

— И аз — обади се Ким.

Камионът пълзеше по нанагорницето, скърцаше и с мъка преодоляваше стръмния ляв завой. Гари Клейбрук се обърна и им се усмихна самодоволно. Камионът беше наполовина пълен с малки кашони.

— Какво, черен курс ли прави? — запита Джоана.

— Не, ако инак печели колкото ми каза Тед, не му трябва да рискува — отвърна Уолтър.

— О?

— Какво значи „черен курс“? — намеси се Пит.

Стоповете на камиона светнаха, той спря и даде ляв мигач.

Джоана обясни какво е „черен курс“.

От върха на хълма се спусна кола. Камионът тръгна по отклонението вляво.

— Това ли е пътят? — попита Пит. Уолтър кимна.

— Това.

Ким свали още стъклото и извика:

— Здравейте, мистър Клейбрук!

Тъкмо се бяха изравнили и той им махна.

Пит се освободи от колана и се обърна назад, свил крачета на седалката.

— Мога ли да дойда някой път? — попита той, като гледаше през задния прозорец.

— Ммм, съжалявам — рече Уолтър. — Деца не се допускат.

— Каква страхотна ограда! — възкликна Пит. — Като в „Героите на Хоган“.

— Да ги пази от жените — обади се Джоана, загледана напред, хванала рамките на черните си очила.

Уолтър се усмихна.

— Ама наистина ли? — извика Пит. — За това ли служи?

— Пит си махна колана — обади се Ким.

— Пит... — опита се да сложи ред Джоана.

Продължиха по Норуд Роуд, сетне на запад по Уинтър Хил Драйв.

Реши днес да не се занимава с домакинство, от принципи съображения. Не че нямаше работа. Божичко, напротив! Имаше неща, които ѝ се искаше да свърши, например да подреди библиотеката в хола — но не, не точно тази вечер. Библиотеката можеше спокойно да почака. Тя не беше Карол Ван Сент, нито Мери Ан Ставрос, която в момента тикаше прахосмукачката — видя я през прозореца на горния етаж, когато отиде да спусне щорите на Пит.

Да имат много здраве! Уолтър отиде на сбирката в Мъжкото дружество — чудесно, да върви, щом трябва. Решил е, че ще членува, значи ще ходи с тях един-два пъти седмично, нали иска да ги промени. Но тя не възнамеряваше да се занимава с домакинство, докато той е там, особено пък първата вечер. Съответно не очакваше той да запретне ръкави, щом я няма вкъщи. Щеше да излезе още първата лунна вечер, да отиде в центъра и да направи няколко нощни снимки на живописните фасади в колониален стил. Представи си пресечените с рамки сводести витрини, върху които играят причудливите отблясъци на лунната светлина.

Щом Пит и Ким заспаха дълбоко, тя слезе в избата, за да разгледа и измери помещението, предвидено за склад, където смяташе да си направи фотолаборатория, после се качи горе, надзърна в стаите на Пит и Ким, пригответи си чаша водка с тоник и я отнесе в кабинета. Пусна си радиото — някаква малко сладникава, но приятна музика, премести внимателно договорите и другите неща на Уолтър от бюрото и извади лупата, червения молив и контактните копия на снимките, правени набързо, преди да дойдат тук от града. Така си и знаеше, повечето нищо не струваха — само дето бе хабила филм. Никога не снимаше добре, когато бързаше. Все пак намери и една, която ѝ хареса — млад негър с дипломатическо куфарче бе вперил святкащ от негодувание поглед в едно празно такси, което го беше подминало. Ако през увеличителя изражението му изпъкнеше добре, оставаше да затъмни малко фона, за да се засият контурите на размазаното такси, и щеше да се получи наистина въздействаща снимка. Беше сигурна, че агенцията веднага ще я приеме. Снимките, отразяващи расови конфликти, напоследък се търсеха много.

Сложи в ъгъла червена звездичка и продължи да търси. Можеше да се намери нещо добро или поне приемливо. Сети се за водката с тоника и отпи глътка.

В единайсет и петнайсет реши, че е уморена, прибра нещата си в края на бюрото, върна документите на Уолтър по местата им, изключи радиото, сетне занесе чашата в кухнята и я изплакна. Провери вратите, изгаси лампите, с изключение на тази в антрето, и се качи горе.

Слончето на Ким беше на пода. Вдигна го и го мушна под одеялото до възглавницата, зави раменете ѝ и лекичко я погали по къдриците.

Пит спеше по гръб с отворена уста, точно както го беше заварила предния път. Изчака да се убеди, че диша, отвори по-широко вратата на стаята му, угаси светлината в хола и влезе в спалнята.

Съблече се, сплете си косата, взе душ, намаза лицето си с крем, изми си зъбите и легна.

Дванайсет и дваайсет. Угаси лампата.

Легнала по гръб, измъкна десния си крак от завивката и протегна ръка. Уолтър ѝ липсваше, но ѝ бе приятно спокойно да се шири под гладкия хладен чаршаф. Колко пъти си бе лягала сама, откак бяха женени? Не много: когато той беше извън града по делата на Марбург-Донлеви, когато тя беше в родилния дом с Пит, после с Ким, нощта, когато стана аварията в централата, когато замина за погребението на чичо Бърт — може би дваайсет-двайсет и пет пъти за повече от десет години. Сега ѝ бе приятно, че е сама. Сякаш отново бе Джоана Инголс. Колко отдавна беше!

Взе да си мисли, че Уолтър може би ще се напие. В камиона Гари Клейбрук навярно имаше алкохол. (Тия кашони май бяха твърде малки, за да е алкохол?) Ами да се напие — бяха с колата на Вик Ставрос. Значи нямаше да шофира. Откъде ѝ дойде тази идея, Уолтър никога не се беше напивал! Ами ако Вик Ставрос бе пиян? Онези остри завои на Норуд Роуд...

Глупости! Нямаше основания да се тревожи.

Леглото се тресеше. Тя лежеше ѝ тъмнината, втренчена в черното петно на отворената врата към банята, прободено от металния блясък на бравичките на тоалетното шкафче, а леглото продължаваше да се люлее в бавен, постоянен ритъм, като всяко поклащане се придружаваше от лекото поскърцване на пружините. Дали Уолтър нямаше треска? Или пък някакъв припадък? Обърна се и се наведе към

него, подпряна на една ръка — мъчеше се да го види. Посегна да пипне челото му. Бялото на очите му се завъртя към нея и веднага на другата страна. Завъртя се целият. Леглото престана да се люлее.

Нима...

Тя не можеше да повярва. Седна в леглото.

— Мислех, че е някакъв припадък или треска.

Той лежеше неподвижен.

— Не исках да те будя — каза ѝ след малко. — Минава два часът.

Продължаваше да седи, затаила дъх, а той не помръдваше, лежеше на хълбок и не обелваше дума.

Огледа стаята — прозорците и мебелите, неясно очертани в отблясъка на лампичката чак в банята на Пит и Ким. Оправи плитката си.

— Би могъл да ме събудиш — наруши тя мълчанието. — Нямах да имам нищо против.

Той замълча.

— За бога, нима ти се налага да правиш това?

— Просто не исках да те будя — повтори той. — Беше заспала много дълбоко.

— Следващия път ме събуди.

Той легна по гръб. Нямах издутина.

Тя също легна, обърна се усмихната към него и протегна ръка.

— Сега съм будна. — Прегърнаха се и се целунаха. Той лъхаше на уиски. — Хубаво е, че се грижиш за съня ми — прошепна тя в ухото му, — но чак пък толкоз...

Беше едно от най-хубавите им преживявания, поне за нея.

— Ох — въздъхна тя, когато излезе от банята, — краката ми се подгъват.

Той ѝ се усмихна, седнал с цигара в леглото. Тя се мушна до него, намести се удобно на рамото му и сложи ръката му на гърдите си.

— Какво правихте там? Мръсни филми ли гледахте?

— Къде тоз късмет! — Той се усмихна, поднесе цигарата си към устните ѝ и тя дръпна. — Изгубих осем и петдесет на покер и ми надуха главата с приказки за това как Комисията по градоустройството щяла заради нечии интереси да съсипе Ийстбридж Роуд.

— Страхувах се, че ще се напиеш.

— Аз? Само две чаши уиски. Те не са пиячи. А ти какво прави?

Разказа му, спомена и за снимката на негъра. Той и описа някои от мъжете, с които се бе запознал — педиатъра, който Ван Сентови и Клейбрукови им бяха препоръчали, художника-илюстратор — знаменитост на Степфорд, двама адвокати, психиатър, началника на полицията, директора на централния пазар.

— Психиатърът би трябвало да препоръчва да се допускат и жени — рече тя.

— Той наистина препоръчва — отвърна Уолтър, — също и д-р Вери. Не съм разпитвал другите, не исках да се проявявам като активист от първия ден.

— Кога ще ходиш пак? — попита го тя и изтръпна (кой знае защо) от страх, че може да каже „утре“.

— Не знам. Слушай, не смятам да ми става ежедневие и да се отдам на тази работа като Тед или Вик. Ще ходя, да речем, веднъж седмично. Не знам. Всъщност там цари доста провинциален дух.

Тя се усмихна и се сгуши до него.

Беше преодоляла едва една трета от стълбите надолу — движеше се като слепец, стъпало по стъпало, вдигнала идиотския панер с прането пред лицето си заради идиотския парапет, когато по закона за всеобщата гадост телефонът иззвъня.

Не можеше да остави панера — щеше да падне, а нямаше достатъчно място да се обърне и да се върне нагоре. Тъй че продължи бавно надолу, търсеше стъпалата с крак и си казваше наум: „Еее, потрай де!“ — в отговор на нетърпеливия телефонен зов.

Стигна долу, остави панера и се втурна към бюрото в кабинета.

— Ало — каза тя троснато. Не можеше да се прави на учтива.

— Добър ден. Джоана Еберхарт ли е?

Силен, жизнерадостен глас. Малко дрезгав. Като на Пеги Клевънджър. Но с Пеги бе загубила връзка много отдавна — всъщност не знаеше дали все още работи в „Пари Мач“, а Пеги положително нямаше и представа, че тя е женена. Значи, изключено да има адреса ѝ.

— Да, Джоана Еберхарт. Кой е?

— Не сме се запознавали официално — заговори „Пегиният“ глас, — затова реших тутакси да го направя. Боби, запознай се с Джоана Еберхарт. Джоана, запознай се с Боби Маркоуи, с „коуи“

накрая. Боби живее в това приказно място от пет седмици и копнее да се запознае с една „запалена фотографка с подчертан интерес към политиката и женското движение“. Това си ти, Джоана, според написаното в „Степфордска хроника“, по-скоро „Степфордски анахронизъм“ — по избор, според журналистическите принципи. А описанието? Точно ли е? Нима наистина не си дълбоко загрижена дали розовият сапун не е по-добър от синия, или обратно? Ако получиш пълна свобода на избор, няма ли да предпочетеш да переш с „Чармин“? Ало? Чуваш ли ме, Джоана? Ало?

— Ало — обади се Джоана, — чувам те, и още как! Ало! Брей да му се не види, струвало си значи да си направиш реклама!

— Ех, че приятно! Много обичам омърляна кухня! — възкликна Боби. — Все пак не може да се сравни с моята — липсват малките отпечатъци от мазни ръце по шкафовете, но все пак е хубава, много е хубава. Моите поздравления!

— Ако искаш, мога да ти покажа и две доста запуснати бани — заяви Джоана.

— Благодаря. Предпочитам да пийна кафе.

— Пиеш ли нес?

— Да не искаш да кажеш, че има и друго?

Беше дребна и трътлеста, облечена в синя фланелка с пантерата Пинко, джинси и сандали. Имаше голяма уста, необикновено бели зъби, сини, наблюдателни очи и къса, тъмна, чорлава коса. Малки ръце и мръсни пръсти на краката. Съпругът ѝ на име Дейв се занимаваше с борсова статистика, а тримата ѝ синове бяха на десет, осем и шест години. Имаше две кучета — стара английска овчарка и корги. Изглеждаше малко по-млада от Джоана — трийсет и две-три годишна. Изпи две чаши кафе, хапна си шоколадови бисквити и разказа на Джоана за жените от Фокс Холоу Лейн.

— Започвам да мисля, че е обявен национален конкурс, за който не съм чула — говореше и облизваше омацаните си с шоколад пръсти. — Милион долара и, да речем, Пол Нюман за... най-чистата къща до следващата Коледа. Това, дето по цял ден търкат, лъскат. Инак не мога да си го обясня.

— И около нас наблюдавам същото — рече Джоана. — Представи си, и вечер! Ами мъжете... до един са в онова...

— Мъжкото дружество! — извика Боби.

Направиха го на пух и прах. Допотопни идеи, потъпкват правата на жените... Истинска несправедливост в град без женска организация, дори без дружество за защита на изборителното им право.

— Повярвай ми, проверила съм всичко — обясняваше разпалено Боби. — Имат Градински клуб, няколко хванали мухъл църковни групи, за които и без туй съм неподходяща, и скапаното им Историческо дружество. Отбий се да им кажеш „здрости“. Трупове в седящо положение.

Дейв членуваше в Мъжкото дружество и като Уолтър смяташе, че може да промени нещата отвътре. Но Боби беше на друго мнение:

— Ще видиш, че докато не ги обсадим, докато не направим денонощен женски митинг пред оградата им, нищо няма да се промени. А как ти се струва оградата? Ще речеш, че вътре е фабрика за опиум.

Поговориха за възможността да организират сбирки с някои съседки и да ги убедят да се включат по-активно в живота на града, но бяха единодушни, че жените, които познават, едва ли биха направили и минимална стъпка да се освободят от този гнет. Обсъдиха Националната организация на жените, в която „членуваха“ и фотографиите на Джоана.

— Прекрасни са! — възкликна Боби, като видя четирите увеличени снимки, които Джоана беше окачила в кабинета. — Страхотни!

Джоана ѝ благодари.

— „Запалена фотографка“! Представях си снимки на децата, направени с „Полароид“! А тези са направо страшни!

— Ким вече тръгна на детска градина и ще се заловя сериозно за работа — заяви Джоана.

Изпрати Боби до колата.

— По дяволите, така не може — рече Боби, — трябва все пак да опитаме. Да поговорим с тия домакини, все ще се намери някоя друга, дете поне малко се бунтува срещу положението си. Какво ще кажеш? Няма ли да е чудесно, ако успеем да организираме женска група и

когато закрепне, да пораздрусаме Мъжкото дружество? Дейв и Уолтър само се залъгват. Нищо няма да се промени от само себе си. Трябва някой да им се опъне. Какво ще кажеш, а? Да поразпитаме наоколо.

Джоана кимна.

— Трябва да направим нещо. Не може всички да са толкова доволни от съдбата си, колкото изглеждат.

Опита се да говори с Карол Ван Сент.

— Не, Джоана — заяви Карол, — не ми звучи примамливо. Все пак благодаря, че ме покани.

Миеше приличната на разгърнат акордеон преграда между стаите на Стейси и Алисън. Голямата жълта гъба се движеше ритмично по гънките от горе на долу.

— Ще ти отнеме само един-два часа — настоя Джоана. — Вечер, или ако се окаже по-удобно за всички, по време на училище.

Карол клекна да избърше долната част на преградата и отвърна:

— Съжалявам, но просто нямам време за такива неща.

Джоана замълча.

— Не те ли тревожи фактът — каза тя след малко, — че тук, в Степфорд, единствената организация, която развива някаква дейност и може да се намесва в проектите на общината, изключва членството на жени? Не ти ли изглежда малко архаична тази работа?

— Архаична? — повтори Карол и изцеди гъбата в кофа със сапунена вода.

Джоана я погледна.

— Ами остаряла, не в крак с времето — поясни тя.

Карол изцеди гъбата над кофата.

— Не, не ми изглежда архаична — отвърна тя.

Изправи се и посегна с гъбата към върха на следващата гънка.

— Тед разбира тези неща по-добре от мене — добави Карол и започна да бърше гънките с точни движения от горе на долу, педантично, без да пропусне нито една. — Освен това мъжете имат нужда от място, където да се отпуснат и да пийнат по някоя чашка.

— А жените нямат ли нужда?

— Не, не толкова. — Карол поклати хубаво сресаната си червенокоса глава, досущ като от реклама за шампоан, без да се

отклони от бърсането.

— Съжалявам, Джоана — рече тя, — просто нямам време за сбирки.

— Добре — отговори Джоана. — Ако промениш решението си, кажи ми.

— Ще се обидиш ли, ако не те изпратя до долу?

— Не, разбира се, че не.

Говори и с Барбара Камелиън, от другата страна на Ван Сентови.

— Благодаря, но не виждам как бих се справила — отговори ѝ Барбара.

Беше кестенява жена с широка челюст, а плътно прилепналата розова рокля подчертаваше изключително хубавата ѝ фигура.

— Лойд прекарва много време в града — обясни и Барбара, — а вечерите, когато е тук, предпочита да ходи в Мъжкото дружество. Не ми се ще да плащам на жена да стои вечер при децата заради някакво...

— Може да го направим, докато децата са на училище — отвърна Джоана.

— Не — настоя Барбара, — по-добре не разчитай на мене. — Усмихна се широко и приветливо. — Все пак радвам се, че се запознахме. Няма ли да влезеш да изпиеш едно кафе и да останеш малко? Аз гледам.

— Не, благодаря — каза Джоана. — Искам да поговоря и с другите жени.

Говори с Мардж Маккормик („Честно казано, не ме интересува“), с Кит Съндерсън („Страхувам се, че нямам време. Наистина съжалявам, мисис Еберхарт“) и с Дона Клейбрук („Идеята е хубава, но напоследък съм много заета. Все пак благодаря, че ме покани“).

Срещна Мери Ан Ставрос в Търговския център.

— Не, боя се, че нямам време за такива неща. Ти знаеш, къщата изисква много грижи.

— Но все пак излизаш понякога, нали? — запита Джоана.

— Разбира се — отговори Мери Ан. — Ето например сега.

— Искам да кажа, просто тъй, за развлечение.

Мери Ан се усмихна и поклати глава, като развя правата си руса коса.

— Почти не излизам просто тъй. Не изпитвам нужда от развлечения. Довиждане.

Отдалечи се, като буташе пазарската количка, спря, взе от рафта една консерва, погледна я, нагласи я в количката и продължи.

Джоана я проследи с поглед, сетне очите ѝ се спряха на количката на друга жена, която бавно мина покрай нея. „Боже мой — помисли си, — дори пазарските им колички са подредени!“ Погледна своята — бъркотия от кутии, консерви и буркани. Сякаш изпита някакво чувство за вина и понечи да ги подреди, но се сепна. „Какво ме прихвана? Трябва да съм луда, ако го направя!“ Грабна наслуки една кутия от рафта (боя „Слонова кост“) и я хвърли в разбърканата количка. Да не говорим, че нямаше нужда от такава боя!

Опита се да убеди майката на една от съученичките на Ким, която среща в чакалнята на д-р Вери, отиде при Ивон Уейсголт, съседка на Ставрос, сетне при Джил Бърк в следващата къща. Всички отказаха — или нямаша време, или пък не виждаха защо ще се срещат с други жени да споделят проблемите си с тях.

Боби имаше още по-малък късмет, защото бе говорила с два пъти повече жени и, общо взето — същият резултат.

— Само една кльвна — обяви тя на Джоана. — Осемдесет и пет годишна вдовица, която ме вкара насила вкъщи и ме държа затворена цял час под дъжд от хвърчащи слюнки. Та значи, когато решим да щурмуваме Мъжкото дружество, Ида Мей Хамилтън е готова да ни подкрепи.

— Може би трябва да поддържаме връзка с нея — предложи Джоана.

— Не, не сме изпаднали дотам!

Една сутрин обикаляха заедно, тъй като Боби разви теорията, че ако са две и говорят умишлено една през друга, могат да създадат впечатлението, че зад тях стои цяла армия от жени, в която има място за още една. Нищо не стана.

— Божичкооо! — въздъхна Боби, завъртя яростно волана и колата се заизкачва по Шорт Ридж Хил. — Тук става нещо нередно! Та ние сме в някакво омагьосано царство!

Един следобед Джоана остави Пит и Ким на шестнайсетгодишната Мелинда Ставрос, взе влака за града и там се срещна с Уолтър и техните приятели Шеп и Силвия Текоувър в един италиански ресторант в квартала, където бяха театрите. Шеп и Силвия бяха естествени хора — интелигентна, енергична двойка. Преживели бяха няколко тежки, удара, включително и това, че четиригодишният им син се бе удавил. Радваше се, че ги вижда, пък и от известно време все ѝ се искаше да отиде в града, Джоана се наслаждаваше на ярките цветове и наблюдаваше с интерес забързаните движения на келнерите в пълния ресторант.

По-късно двамата с Уолтър се надпреварваха да се хвалят колко красиво и спокойно градче е Степфорд и подчертаваха предимствата да живееш в къща, а не в апартамент. Тя не спомена нищо за затворения живот, който водят степфордските жени, и за ограничените им интереси — може би от суета, от нежелание да ѝ съчувствуват дори хора като Шеп и Силвия. Описа им Боби (колко е забавна) и хубавите училища в Степфорд (не претъпкани като тези в големия град). Уолтър не спомена Мъжкото дружество, тя също. Силвия, която работеше в Градския съвет по социалните въпроси и жилищното строителство, щеше да припадне, ако чуе.

Но по пътя към театъра Силвия я погледна изпитателно и рече:

— Неприятности?

— В известен смисъл — отвърна тя.

— Ти ще се справиш — каза Силвия и се усмихна. — Как е фотографията? Сигурно е много приятно всичко да ти е ново. Непредубеденият поглед открива интересни неща.

— Не съм направила нищо — рече Джоана. — С Боби по цял ден търчим, опитваме се да пораздвигим жените да потърсят правата си. Какво да ти кажа, доста са изостанали в това отношение.

— Не бива да си губиш времето — посъветва я Силвия. — Основната ти работа е фотографията или поне така трябва да бъде.

— Знам — отговори тя. — Тия дни водопроводчикът ще сложи умивалник във фотолабораторията.

— Уолтър изглежда прекрасно.

— Така е. Всъщност животът там е здравословен.

Пиесата, музикална комедия, пожънала огромен успех предния сезон, ги разочарова. Във влака към къщи я охулиха с няколко думи,

сред което Уолтър си сложи очилата и извади някакви книжа, а Джоана прелисти „Тайм“, запали цигара и се загледа през прозореца, като наблюдаваше случайните светлини, проблясващи в тъмнината.

Силвия беше права, трябваше да се заеме с фотографията. А степфордските жени да си гледат работата! С изключение на Боби, разбира се.

И двете коли бяха на гарата, тъй че се прибраха поотделно. Джоана тръгна първа с комбито. Центърът беше пуст и с трите улични лампи приличаше на сцена. Реши, че ще го снима при първа възможност, пък дори и фотолабораторията да не е готова още. Горе в сградата на Мъжкото дружество светеха прозорци, в страничния път се виждаха фарове, една кола изчакваше, за да излезе на шосето.

Когато се прибра, Мелинда Ставрос вече се прозяваше, но беше усмихната, а Пит и Ким спяха дълбоко.

В хола, на масичката е лампата, имаше празни чаши от мляко и чинии, на дивана и по пода бяха пръснати смачкани на топка листове бяла хартия, а сред тях се търкаляше празно бирено шише.

„Добре, че поне не предават тази своя мания и на дъщерите си“ — помисли Джоана.

Третия път, когато Уолтър отиде в Мъжкото дружество, неочаквано се обади към девет часа и каза на Джоана, че ще доведе вкъщи Инициативната комисия, в която го бяха включили предния път. Там, откъдето се обаждаше, изглежда, правеха ремонт (чу бученето на някаква машина) и сигурно не можеха да говорят спокойно.

— Добре — каза тя, — ще отнеса нещата си във фотолабораторията, за да имаш на разположение цялата...

— Не, виж какво — прекъсна я той, — остани горе с нас и се включи в разговора. Някои от тях са страшни женомразци и няма да им навреди, ако чуят жена да води интелигентен разговор. Предполагам, че можеш.

— Благодаря. Няма ли да възразят?

— Няма право. Ти си си у дома.

— Да разбирам ли, че ти трябва келнерка?

— Божичко, намерил съм кого да заблуждавам! — рече той през смях. — Веднага ме хвана. Само че виж какво, трябва ми интелигентна

келнерка, нали? Наистина може да се окаже полезно.

— Дадено. Точно след петнайсет минути ще имаш интелигентна, пък и красива келнерка. Бомба съчетание!

— Страхотно. Нямам думи.

Бяха пет души, а единият от тях — дребен човечец, около шейсетгодишен, весел, червендалест, с тънки лъскави мустачки — се оказа художникът-илюстратор Айк Мазард.

— Да си кажа право, отдавна ви имам зъб — каза му Джоана с усмивка, когато се ръкува с него. — Та вие ми смачкахте самочувствието в най-крехката възраст с ония красавици, които рисувахте по списанията.

— Вие не им отстъпвате по нищо — отвърна ѝ той дяволито.

— Е, няма да споря по този въпрос — рече тя.

Другите четирима бяха около четирийсетгодишни. Високият чернокос мъж с небрежно арогантен вид беше Дейл Коба — председателят на Дружеството. Усмихна ѝ се — зелени очи, пренебрежителен поглед.

— Здравейте, Джоана, за мен е удоволствие да се запозная с вас.

„Един от опасните женомразци — рече си тя, — от ония, дето смятат, че жените са само за леглото.“ Той се ръкува с нея, без да ѝ стисне ръката.

Другите трима бяха Анселм или Аксхелм, Съндерсън и Роденбери.

— Познавам жена ви — обърна се тя към Съндерсън, блед мъж, с шкембенце и нервен вид. — Нали не бъркам, вие сте Съндерсън, който живеее отсреща.

— Да, живея отсреща. А и в Степфорд няма други с такова име. Успели сте значи да се запознаете с жена ми.

— Поканих я да поприказваме, но тя няма време.

— Не е много общителна.

Очите на Съндерсън избягваха погледа ѝ.

— Извинете, не чух малкото ви име — каза тя.

— Хърб — отвърна ѝ той, като пак избягна погледа ѝ.

Джоана ги покани в хола, донесе от кухнята лед и сода и ги остави пред Уолтър до барчето.

— Интелигентна, значи? И красива? — прошепна му тя, а той се ухили.

Отново отиде до кухнята, за да донесе пържени картофи и фъстъци, и когато с чаша в ръка запита: „Мога ли?“ — не чу възражения от групата мъже и се настани на мястото в края на дивана, което Уолтър беше запазил за нея. Айк Мазард и Анселм (или Аксхелм) се изправиха, а другите сякаш понечиха да се изправят, само Дейл Коба продължи да яде фъстъци от шепата си и да я гледа през масата с пренебрежителни зелени очи.

Обсъдиха идеите за коледни играчки и програмата за опазване на природата. Малкото име на Роденбери беше Франк — имаше приятно, гладко избръснато лице с вирнат, малко сплескан нос и заекваше леко; на Коба, който знае защо, му викаха Дис. Разговорът се въртеше около подготовката за коледните празници.

— Мога ли да кажа нещо? — попита тя.

— Разбира се — отвърнаха Франк Роденбери и Хърб Съндерсън.

Коба остана полуизлегнат на стола, вперил поглед (естествено пренебрежителен) в тавана, с ръце на врата и опънати крака.

— Смятате ли, че има възможност да се организират някакви вечерни лектории за възрастни? Или срещи-дискусии на родителите с подрастващото поколение? Може да се използва някоя от класните стаи.

— На к-какви теми? — попита Франк Роденбери.

— На всякакви теми, всичко, от което се интересуват — отговори тя. — Например проблемът с наркотиците, който вълнува всички ни, но „Степфордска хроника“ сякаш го пренебрегва, или, да речем, какво представлява рок музиката... Всъщност всичко, което ще събере хората и ще ги накара да чуят мнението на другите и да кажат своето.

— Това е интересно — отбеляза Клод Анселм (или Аксхелм), наклони се напред, кръстоса крака и се почеса по слепоочието. Беше слаб, рус, с ясен, интелигентен поглед.

— Може би това ще пораздвижи и жените — рече тя. — Между другото да ви предупредя, в случай че не знаете: ако в този град има жени, които се препитават от гледане на деца, те направо умират от глад.

Всички се засмяха и тя се почувствува добре, освободи се от сковаността. Предложи още няколко теми, Уолтър и Хърб Съндерсън

също имаха идеи. Комисията продължи да обсъжда инициативите и тя вземаше участие в разговора, а мъжете (с изключение на Коба) ѝ отделяха внимание — Айк Мазард, Франк, Уолтър, Клод и дори Хърб я гледаха, кимаха и се съгласяваха с нея, задаваха ѝ смислени въпроси, а тя се чувствуваше наистина на ниво и отговаряше на въпросите умно и духовито. Чувствуваше се като Глория Страйнъм^[2].

С изненада и известно смущение забеляза, че Айк Мазард я скицира. Седнал на стола (до Дейл Коба, който все още съзерцаваше тавана), драскаше със синя химикалка, подпрял скицник на щръкналото си под раирания контешки панталон коляно — поглеждаше я и отново се съсредоточаваше в скицника.

Гледай ти! Айк Мазард бе благоволил да я рисува!

Мъжете се умълчаха. Взираха се в чашите си и от време на време потракваха с кубчетата лед, а Джоана се въртеше неспокойно и се усмихваше смутено.

— Знаете ли — обади се най-сетне тя, — може би имате грешка. Аз не съм подходящ модел за известните красавици на Айк Мазард.

— Във всеки свой модел Айк Мазард вижда красавица — рече Мазард и се усмихна първо на нея, сетне на рисунката.

Тя потърси с очи Уолтър, той се усмихна смутено и сви рамене. Отново обърна глава към Айк Мазард и движейки само очите си, огледа останалите. Те я наблюдаваха уж с усмивка, но с напрегнати лица.

— И сега какво? Никой не обелва дума — отбеляза тя.

— Стойте си спокойно, можете и да се движите — каза Мазард. Обърна листа и започна отново.

Франк заговори:

— Не смятам, че новото игрище за бббейзбол е толкова важно.

Чу гласа на Ким: „Мамо!“ — но Уолтър докосна ръката ѝ, остави чашата, извини се и стана.

Мъжете отново се заеха да обсъждат новите идеи. Тя каза няколко думи, като си обръщаше главата, но през цялото време чувствуваше как Мазард мести поглед от нея към рисунката. Как да се държи като Глория Страйнъм при положение, че позираш на Айк Мазард! Той малко прекаляваше. Не можеше да си представи, че я смята за нещо толкова изключително, че ще умре, ако пропусна шанса да я нарисува (макар че бе облякла панталони и сако от скъп бутик). И

защо мъжете бяха толкова напрегнати? Разговорът им изглеждаше насилен и сякаш се насилваха да говорят, и току замълчаваха. Хърб Сьндерсън направо се изчервяваше.

Внезапно изпита чувството, че е гола, като че ли Айк Мазард я рисуваше в неприлични пози.

Метна крак върз крак, прииска ѝ се и да скръсти ръце, но се сдържа. „Я се вземи в ръце, рече си Джоана, разтреперила си се пред един фуклив художник. Какви са тия работи, виждаш, че си и облечена!“

Уолтър се върна и се наведе към нея.

— Сънувала е нещо — каза ѝ той, изправи се и се обърна към гостите: — Искате ли още алкохол? Дис? Франк?

— Налей ми малко — обади се Мазард, без да спира да я скицира, поглеждаше ту към нея, ту в скичника.

— Банята нататък ли е? — запита Хърб и стана.

Разговорът продължи малко по-свободно и непринудено.

Нови идеи.

Неосъществени идеи.

Мазард мушна писалката в джоба на сакото и се усмихна.

Тя въздъхна и започна да си вее.

Коба вдигна глава, без да сваля ръце от врата си, и заби брадичка в гърди, се загледа в скичника на коляното на Мазард. Мазард обръщаше страниците, поглеждаше Коба, а той кимна и рече:

— Вие наистина всеки път ме смайвате.

— Мога ли да видя? — запита тя.

— Разбира се! — отвърна Мазард, като се надигна от стола, и усмихнат ѝ подаде отворения скичник.

Уолтър се присламчи да гледа, а Франк се наведе, за да вижда и той.

Страница след страница нейни портрети. Малък размер, но с много детайли, естествено ласкателни, съвсем в стила на Айк Мазард. Анфас, полуанфас, профил, с усмивка, без усмивка, разговаряща, намръщена.

— Прекрасни са — каза Уолтър, а Франк добави:

— Браво, Айк!

Клод и Хърб заобиколиха дивана и застанаха зад Уолтър.

— Чудесни са — рече Джоана, обръщайки отново страниците. — Ще ми се да мога да кажа, че са и абсолютно копие на модела...

— Точно такива са — заяви Мазард.

— Е, за това наистина ви благодаря. — Тя му подаде скицника, а той го сложи на коляното си, отвори го и отново извади писалката. Надраска нещо, откъсна страницата и ѝ я подаде.

Беше от рисунките „полуанфас, сериозна“, с познатия подпис без главни букви „айк мазард“. Джоана я показа на Уолтър.

— Благодаря, Айк — рече той.

— Моля. За мен беше удоволствие.

— Благодаря ви — обърна се тя към Мазард и му се усмихна. — Прощавам ви старите грехове и вече няма да ви имам зъб.

Сетне се усмихна към всички.

— Някой иска ли кафе?

Всички искаха, с изключение на Клод, който пожела да пие чай. Джоана отиде в кухнята и подпря рисунката на стената над хладилника. Собственият ѝ портрет, нарисуван от Айк Мазард! Представи си как у дома — беше единайсет-дванайсетгодишна — прелистваше мамините списания. Кой би предположил тогава?... Глупаво, че отначало се впрегна. Явно това бе просто мил жест от страна на Мазард.

Усмихна се, напълни кафеварката с вода, запуши я, сложи цедката и я напълни с кафе. Постави горната част, натисна пластмасовия капак на кутията с кафето и се обърна. Облегнал рамо на вратата, Коба я наблюдаваше със скръстени ръце. Зеленото поло (зелено, естествено, за да отива на очите му) и светлосивият кадифен костюм му придаваха още по-хладнокръвен вид.

Усмихна се и рече:

— Обичам да наблюдавам жените, когато домакинствуват.

— Значи, имали сте късмет, че сте дошли в това градче — отбеляза тя.

Хвърли лъжичката в умивалника, взе кутията с кафето и я пъкна в хладилника. Коба стоеше и я наблюдаваше. Искаше ѝ се да дойде Уолтър.

— Защо ви наричат Дис? — попита го тя и извади чаша за чая на Клод.

— Преди работих в Дисниленд — отговори той.

Тя се засмя и отиде на умивалника.

— Невъзможно!

— Оказва се, че е възможно.

Джоана се обърна и го изгледа.

— Не ми ли вярвате? — запита той.

— Не.

— А защо?

Тя се позамисли. Да, знаеше защо.

— Няма ли да ми кажете? — настоя той.

Да върви по дяволите, ще му каже!

— Не приличате на човек, който обича да създава радост на хората.

Беше наясно, че е торпилирала достъпа на жени в пресветото Мъжко дружество.

— Колко малко знаете! — рече той. Усмихна се, отдръпна рамото си от вратата, обърна се и се отдалечи.

— Председателят ви не ми харесва — отбеляза тя, докато се събличаше, а Уолтър отвърна:

— И на мене. Много е надут. Но няма вечно да е председател.

— Дано да си прав — каза тя, — иначе нито една жена няма да припари в дружеството. Кога са изборите?

— Веднага след Нова година.

— Какво работи?

— Работи в „Бърнъм-Меси“ на Девета улица. Заедно с Клод.

— Слушай, как е фамилното му име?

— На Клод ли? Аксхелм.

Ким се разплака. Изгаряше от температура. Стояха край леглото ѝ до три часа, мериха ѝ температурата (трийсет и девет в началото), четеха д-р Спок, обадиха се на д-р Вери, увиха я в мокри чаршафи и я разтриха със спирт.

Боби съобщи за страшната си находка.

— Жив човек, поне в сравнение с останалите — кънтеше гласът ѝ в слушалката. — Казва се Чармейн Уимпърис и с малки корекции

може да мине за Ракел Уелч. Живеят горе на Бърджес Ридж в къща за двеста хиляди долара, имат прислужница и градинар и, отвори си ушите, тенис корт.

— Сериозно?

— Реших, че това ще те изкара от мазето. Поканена си да играеш тенис и след това на обед. Ще те взема в единайсет и половина.

— Днес? Не мога! Ким още не е добре.

— Още?

— Не може ли да го отложим за сряда? Или за по-сигурно за четвъртък?

— Четвъртък — повтори Боби, — ще говоря с нея и ще ти се обадя.

„Туп! Туп! Фрас!“ Чармейн играеше добре, дяволски добре. Силните и, сигурни удари пращаха топката в най-неочаквани посоки — трябваше непрекъснато да тича подир нея, ту назад на зигзаг, ту напред, досами мрежата. Едва успяваше да отбива топките ѝ. Първият сет — шест на две за Чармейн, разбира се; вторият — шест на три. Загуби гейма.

— Ох, май си го заслужих! — простена Джоана. — Провал! Ужас!

— Хайде още един гейм! — провикна се Чармейн. — Хайде де!

— Разглобена съм! Утре няма да мога да ходя! — Подаде топката на Боби. — Хайде, твой ред е!

Боби беше седнала с кръстосани крака на тревата отгатык мрежата, която ограждаше корта, и грееше лице на слънцето.

— Мен ме остави на мира, не съм играла от студентка — измърмори тя.

— Хайде тогава, Джоана — настоя Чармейн, — само един гейм!

— Добре, но само един.

Спечели го Чармейн.

— Страхотно беше, макар че ме направи на пух и прах! — каза Джоана, докато излизаха от корта. — Благодаря ти!

Чармейн потупа лекичко високите си скули с края на пешкира и рече:

— Трябва ти само малко практика. Имаш чудесен сервис.

— Чудесен, ама видя колко ми помогна.

— Искаш ли да играем по-често? Сега нямам други партньори, освен две момчета в пубертета, които тъй ме зяпат, че забравят за топката.

— Изпрати ги у нас — обади се Боби и стана от земята.

Тръгнаха по покритата с плочи пътека към къщата.

— Кортът е страхотен — отбеляза Джоана, като попиваше потта си с кърпата.

— Ами възползуй се тогава — рече Чармейн. — Преди играех всеки ден с Джини Фишер, не знам дали я познавате, но тя нещо взе да ми се изплъзва напоследък. Ти няма да направиш същото, нали? Какво ще кажеш за утре?

— О, не мога!

Седнаха на терасата под голям чадър и прислужницата Нети, слаба жена с прошарена коса, им поднесе в огромна кана водка с доматиен сок, освен тава купа със сух таратор и солени.

— Знаменита е — усмихна се Чармейн, — зодия дева, при това е германка. Ако ѝ кажа да ми оближе обувките, ще го направи. Ти каква зодия си, Джоана?

— Телец, при това съм американка.

— Ако ѝ кажеш да ти оближе обувките, ще ти се изплюе във физиономията — обясни Боби. — Наистина ли вярваш на тези глупости?

— Разбира се — отвърна Чармейн и започна да налива от коктейла в чашите. — И ти би повярвала, ако не си предубедена.

(Джоана скришом я наблюдаваше — не беше съвсем като Ракел Уелч, но все пак...)

— Ясно защо Джини Фишер ме заряза — продължи тя. — Зодия близнаци, те се променят непрекъснато. Телците са стабилни и на тях може да се разчита. Да пием за тениса!

Джоана рече:

— Присъстващият тук телец си има семейство и две деца, и си няма вкъщи дева, при това германка.

Чармейн имаше едно дете, деветгодишен син на име Мерил. Мъжът ѝ Ед беше телевизионен продуцент. Бяха дошли в Степфорд през юли, (Да, Ед членуваше в Мъжкото дружество, но не, Чармейн не се тревожеше от царящата там несправедливост.)

— Всичко, което го измъква вечер от къщи, е добре дошло за мене — заяви тя. — Той е овен, а аз скорпион.

— Хайде де — обади се Боби и лапна соленка, потопена в сухия таратор.

— Много лоша комбинация — продължи Чармейн, — ама тогава не знаех!

— В какъв смисъл лоша? — запита Джоана. Направи грешка. Защото Чармейн взе надълго и нашироко да им разказва за „пълното несъответствие“ между нея и Ед — социално, емоционално и най-вече сексуално. Нети им сервира омари „Нюбърг“ и задушени картофи.

— Олеле, ханшът ми! — извика Боби, като пълнеше чинията си, а Чармейн продължи със своите откровения. Ед бил такъв, онакъв и ужасно я ревнувал.

— Поръча ми костюм за тенис в Англия, представете си, бог знае колко пари е дал. „Слагай го на секретарките си — викам му, — мене не можеш да ме вкараш в него.“ Целият в ципове и отпреди като броня. Сякаш ще ме заключва вътре. Ама скорпионът не можеш го заключи. Виж, девата — по всяко време. Нейното предназначение е да се подчинява. Но стремежът на скорпиона е да върви по своя път.

— Ами ако Ед знаеше всичките тези неща? — обади се Джоана.

— Нищо нямаше да се промени — отвърна Чармейн. — Луд е по мен. Типичен овен.

Неги донесе торта с малини и кафе за ужас на Боби. Чармейн продължи да дърдори все в този дух — как работила като манекенка и как срещала най-различни хора, главно мъже... Сетне ги изпрати до колата на Боби.

— Знам, че си заета — рече тя на Джоана, — но щом имаш някой и друг свободен час, може по всяко време да идваш. Няма нужда дори да се обаждаш, почти винаги съм тук.

— Благодаря, ще идвам — каза Джоана. — И благодаря за днес. Чудесно беше.

— Можеш да идваш по всяко време — повтори Чармейн и се наведе към прозореца. — Слушайте и двете, направете ми удоволствието да прочетете „Знаците на зодиака“ на Линда Гудман. Ще видите колко е права. Има я джобен формат в центъра до аптеката. Ще я прочетете, нали?

Усмихнаха и обещаха, че ще я прочетат.

— Чао! — извика Чармейн и те потеглиха, а тя продължи да им маха.

— Виж какво — рече Боби, докато вземаше завоя, за да излезе на пътя, — може да не е идеалният случай за активист в женското движение, но поне не е влюбена в прахосмукачката си.

— Божичко, колко е красива! — въздъхна Джоана.

— Нали? Красива е дори в сравнение с тукашните жени, които изглеждат доста добре, макар че нещо в главите им не е съвсем наред. Ама за какъв се е омъжила, а? Какво ще кажеш за оня костюм? А аз си мислех, че Дейв нещо е мръднал.

— Дейв? — запита Джоана и я загледа.

Боби се усмихна и я погледна с крайчеца на окото.

— От мене няма да изтръгнеш никакви признания — рече тя. — Аз съм зодия лъв и характерно за нас лъвовете е, че обичаме да сменяме темата на разговора. Искате ли с Уолтър да идем на кино в събота вечер?

Бяха купили къщата от семейство Пилгрим, които живели в нея само два месеца и заминали за Канада. Семейство Пилгрим я бяха купили от някаква мисис Макграт, която пък я беше купила от общината — съвсем нова — преди единайсет години, така че повечето от вехториите, останали в килера, бяха от мисис Макграт. В действителност не беше редно да ги наричат вехтории — имаше две хубави стари кресла (Уолтър смяташе някой ден да смени тапицерията), пълно издание на „Книга на познанието“ в двайсет тома, които сложиха в стаята на Пит, кутии и вързопчета с инструменти и други полезни предмети, които, макар и не много ценни, можеха да влязат в работа. Мисис Макграт явно не съхраняваше боклуци.

Джоана бе преместила голяма част от тъй наречените вехтории в отдалечен ъгъл на избата, преди водопроводчикът да монтира умивалника, и сега пренасяше там останалите — кутии с боя и връзки азбестови плоскости за покрива. Уолтър ковеше шперплатовия тезгях, а Пит му подаваше гвоздеи. Ким беше в библиотеката с дъщерите на семейство Ван Сент и Карол.

Джоана разви пакет, увит в пожълтял вестник, и откри в него четка за боя с чиста, малко втвърдена четина, но все още използвана.

Започна пак да я завива във вестника — половин страница от „Степфордска хроника“, — когато думите „Женското дружество...“ се мярнаха пред очите ѝ. Продължи да чете, „организира среща с авторката...“. Обърна вестника и взе да го разглежда.

— Невъзможно!

Пит я погледна, а Уолтър, без да спре да кове, попита:

— Какво има?

Сложи настрана четката и се зачете, хванала страницата с две ръце.

Уолтър спря да кове, обърна се и я погледна.

— Какво има? — повтори той.

Продължи да чете, после го погледна, отново се взря във вестника и пак го погледна.

— Тук е имало... женско дружество — рече тя. — Бети Фрийдън^[3] е говорила пред него. А Кит Съндерсън е била председател на дружеството. Жените на Дейл Коба и Франк Роденбери са били в ръководството.

— Шегуваш ли се? — рече той.

Тя вдигна вестника и зачете:

— „Бети Фрийдън — авторката на «Мистиката на жената», говори пред Степфордското женско дружество във вторник вечерта. Срещата се състоя в дома на мисис Хърбърт Съндерсън (председателка на дружеството) на Феървю Лейн. Над петдесет жени аплодираха мисис Фрийдън, когато тя се спря на несправедливостите, с които ежедневно се сблъсква съвременната съпруга...“ Погледна го.

— Може ли аз да кова? — запита Пит.

Уолтър му подаде чука.

— Кога е било това?

Тя обърна вестника.

— Не пише, това е долната половина. Има снимка на ръководството. „Мисис Стивън Марголис, мисис Дейл Коба, писателката Бети Фрийдън, мисис Хърбърт Съндерсън, мисис Франк Роденбери и мисис Дуейн Т. Андерсън“. — Поднесе скъсаната страница към него, той направи крачка и я хвана за едното ъгълче.

— Виж, това вече ме хвърля в недоумение — отбеляза той, като гледаше снимката и статията.

— Представи си — рече тя, — преди време говорих с Кит Съндерсън и тя не спомена нито дума за това. Нямаше време дори за една сбирка. Като всички останали.

— Това тук ще да е било преди шест-седем години — каза той, като опипваше ъгълчето на пожълтения вестник.

— Дори повече — отбеляза тя, — „Мистиката на жената“ излезе още докато бях на работа. Андреас ми даде своето работно копие, помниш ли?

Той кимна и се обърна към Пит, който яростно удряше с чука по тезгяха.

— Хей, по-леко, ще го направиш на нищо! — Уолтър пак погледна вестника. — Интересна работа. Сигурно дружеството постепенно се е разпаднало.

— Петдесет жени и да се разпадне? Може би над петдесет? И то жени, които са аплодирали Фрийдън, а не са я освирквали?

— Добре де, но сега ги няма никакви, нали? — каза той и пусна вестника. — Освен ако отговорничката им по пропагандата е най-некадърната агитаторка на света. Като видя Хърб, ще го питам какво е станало. — Уолтър се обърна към Пит. — Браво, добре си го направил.

Тя отново хвърли поглед на вестника и поклати глава.

— Не мога да повярвам. Кой са били тези жени? Не е възможно всички да са се преместили.

— Хайде, хайде — обади се Уолтър, — не си говорила с всички жени в града.

— Боби с почти всички е говорила.

Сгъна вестника два пъти и го сложи върху кашона с фотографските си неща. Вдигна четката.

— Имаш ли нужда от четка?

Уолтър се обърна и я изгледа.

— Да не искаш да ти боядисвам всичко това?

— Не, не — рече тя. — Четката беше увита във вестника.

— Аха — каза той и се зае отново с тезгяха.

Джоана остави четката, клекна и събра няколко паднали азбестови плоскости.

— Как можа да не спомене? — размишляваше тя на глас. — А е била председателка на дружеството!

Щом Боби и Дейв се качиха в колата, тя им каза за вестника.

— Сигурна ли си, че не е от ония вестници, дето ги печатат за майтап, да ги продават по панаириите — запита Боби. — Да речем „Фред Смит сваля Елизабет Тейлър“.

— Не, чиста проба „Степфордски анахронизъм“ — отговори Джоана. — Долната част на първа страница. Ето, убедете се сами.

Подаде назад вестника и те го разгърнаха. Уолтър им запали лампата.

— Можеше да спечелиш доста пари, ако се бяхме хванали на бас, преди да ми го кажеш — заяви Дейв.

— Не се сетих — каза тя.

— Петдесет жени, че и повече! — възкликна Боби. — Кои са били те, дявол да го вземе? Какво се е случило?

— Това бих искала да знам и аз — отбеляза Джоана. — И още защо Кит Съндерсън не ми каза нищо. Ще я попитам още утре.

Отидоха с колата до Ийстбридж и се наредиха на опашка за прожекцията от девет часа (забранен за малолетни английски филм). Хората пред тях бяха весели и приказливи. Смееха се, събрани на групички от по няколко двойки, и от време на време поглеждаха към края на опашката и махаха на някои от новодошлите. Не видяха познати, с изключение на едно възрастно семейство (Боби си спомни, че го бе срещала в Историческото дружество) и седемнайсетгодишния син на Маккормик с гадже, което беше хванал под ръка, с надеждата, че изглежда осемнайсетгодишни.

По общо мнение филмът беше „изключително хубав“, а след прожекцията закараха Боби и Дейв до дома им и се отбиха за малко у тях. В къщата цареше хаос — момчетата не си бяха легнали, а английската овчарка галопираше наоколо. Когато Боби и Дейв се отърваха от детегледачката, от момчетата и от кучето, Боби им поднесе кафе със солена кейк в обърнатата с краката нагоре гостна.

— Ето на, знаех си, че не съм единствената, на чийто чар великият артист не може да устои — рече Джоана, загледана в портрета на Боби, нарисован от Айк Мазард. Той бе закрепен небрежно в единия ъгъл на картината над камината.

— Нима не знаеш, че всички модели на Айк Мазард са красавици — усмихна се Боби и напъха крайчеца на листа по-навътре

под рамката, тъй че рисунката стоеше вече съвсем накриво. — Де да бях толкова хубава!

— Много си си добре и така — обади се Дейв, който бе застанал зад тях.

— Кажи сега, не е ли галантен? — каза Боби на Джоана. Обърна се и го целуна по бузата. — Само да не забравиш, че тази неделя е твой ред да ставаш рано.

— Джоана Еберхарт! — Кит Съндерсън я посрещна с усмивка. — Как си? Няма ли да влезеш?

— Бих влязла за малко — отвърна Джоана, — ако имаш време.

— Разбира се, заповядай — каза Кит.

Беше хубава жена с черна коса и трапчинки на бузите. Изглеждаше съвсем малко по-възрастна, отколкото на онази отвратителна снимка в „Степфордска хроника“. Около трийсет и три, предположи Джоана. Балатумът в антрето бе с цвят на слонова кост и лъщеше като в телевизионна реклама. В хола работеше телевизор — предаваха бейзболен мач.

— Тук са Хърб и Гари Клейбрук — каза Кит и затвори вратата. — Искаш ли да им кажеш „здрасти“?

Джоана спря до свода, водещ към хола, и надникна: Хърб и Гари бяха седнали на дивана, забили поглед в големия цветен телевизор в другия край на стаята. Гари държеше половин сандвич и дъвчеше. На ниската масичка пред тях имаше чиния със сандвичи и две кутии бира. Стаята беше в бежово, кафяво и зелено, в колониален стил, безупречно подредена. Джоана изчака, докато един от играчите улови топката, и рече:

— Здравсти.

Хърб и Гари се обърнаха и се усмихнаха.

— Здравей, Джоана — казаха те почти в хор.

— Как си? — попита Гари.

— Благодаря, добре съм.

— А Уолтър с теб ли е? — попита Хърб.

— Не, сама съм — обясни тя. — Наминах да си поприказвам с Кит. Интересен ли е мачът?

Хърб взе да гледа настрани, а Гари отговори:

— Много е интересен.

Кит стоеше до нея. Парфюмът ѝ беше същият като на майката на Уолтър (не знаеше марката).

— Ела да отидем в кухнята — покани я тя.

— Приятно гледане — каза Джоана на Хърб и Гари.

Гари, забил зъби в сандвича, ѝ се усмихна с поглед иззад очилата, а Хърб обърна глава към нея и рече:

— Благодаря.

Тръгна след Кит по лъскавата настилка.

— Искаш ли едно кафе? — запита Кит.

— Не, благодаря.

В кухнята миришеше на кафе. Всичко блестеше, разбира се. Само машината за сушене на дрехи бе отворена и върху нея бе сложен панерът за пране. Зад люка на пералнята се бунтуваше разпенена вода. И тук подът бе покрит с току-що лъснат балатум.

— Кафето е на печката — рече Кит, — няма да ме затрудниш.

— Е, щом е тъй...

Седна край кръглата зелена маса, а Кит извади чаша и чинийка от спретнато подреден шкаф — чашите висяха на кукички, а чинийките бяха подредени на рафтове.

— Сега е спокойно — рече Кит, затвори шкафа и отиде до печката (фигурата ѝ в късата, небесносиня рокля беше страхотна, почти като на Чармейн). — Децата са отсреща у Гари и Дона — продължи тя, — а аз пера прането на Мардж Маккормик. Изглежда, я е хванал някакъв грип и днес едва се движи.

— О, това е много неприятно — отбеляза Джоана.

Кит пипна с пръст капака на кафеварката и сипа кафе.

— Сигурна съм, че след ден-два няма да ѝ има нищо. Как го пиеш, Джоана?

— С мляко и без захар.

Кит понесе чашата и чинийката към хладилника.

— Ако идваш да ме каниш отново на сбирка — рече тя, — боя се, че ще трябва пак да ти откажа, ужасно съм заета.

— Не, този път не е за това — отвърна Джоана, като не сваляше очи от Кит. — Искам да разбера какво е станало с Женското дружество.

Кит тъкмо бе отворила хладилника и стоеше с гръб към Джоана.

— Женското дружество ли? — повтори тя. — О, то отдавна не съществува. Разпадна се.

— Защо? — попита Джоана.

Кит затвори хладилника и отвори чекмеджето до него.

— Някои жени напуснаха — каза тя, затвори чекмеджето и се обърна. Сложи лъжичка в чинийката. — Останалите загубихме интерес. Поне аз загубих интерес. — Приближи се до масата с поглед в чашата. — Не вършихме нищо полезно и с течение на времето събранията станаха отегчителни. — Сложи чашата и чинийката на масата и ги побутна към Джоана. — Млякото достатъчно ли е?

— Да, добре е — отговори Джоана. — Благодаря. Но защо не ми каза за това, когато идвах миналия път?

Кит се усмихна и на страните ѝ се появиха трапчинки.

— Ти не ме попита — рече тя. — Ако ме беше попитала, щях да ти кажа. Това не е тайна. Искаш ли парче кейк или бисквити?

— Не, благодаря.

— Ще сгъна тези неща — заяви Кит и се отдалечи от масата.

Джоана продължи да я наблюдава. Тя затвори машината за сушене и взе нещо бяло от купчината дрехи върху нея. Разтръска го — тениска.

— А какво му е на Бил Маккормик — попита Джоана. — Не може ли сам да си включи пералнята? Доколкото знам, той минава за един от големите мозъци по космическа техника.

— Грижи се за Мардж — каза Кит и сгъна тениската. — Хубаво се е изпраля, нали?

Сложи с усмивка сгънатата тениска в панера.

Джоана се сепна. Ами да, тя беше точно това! Всички степфордски съпруги сякаш бяха актриси от телевизионни реклами, доволни от детергенти и паркетини, от прахосмукачки, шампоани и дезодоранти. Красиви актриси с големи бюстове, но малък талант, които играеха некадърно ролите на образцови съпруги от предградията — неубедителни, прекалено сладникави, сякаш не бяха истински.

— Кит — рече тя. Кит я погледна. — Трябва да си била съвсем млада, когато са те избрали за председател на Дружеството. Значи, била си интелигентна и енергична. А сега щастлива ли си? Кажи ми истината. Смяташ ли, че живееш пълноценно?

Кит я погледна и кимна.

— Щастлива съм. И смятам, че живея много пълноценно. Работата на Хърб е важна и той не би се справял толкова добре, ако не бях аз. Ние сме едно и работата ни трябва да се разглежда общо — грижата за семейството, изследователската работа в областта на оптиката, поддържането на чистота и уют в дома, обществената работа...

— Обществена работа чрез Дружеството на мъжете?

— Да.

Джоана запитва:

— Събранията на Женското дружество по-отегчителни ли бяха от домакинската работа?

Кит се намръщи.

— Не — рече тя, — но не бяха толкова полезни. А ти защо не пиеш кафето си? Не ти ли харесва?

— Изглежда чудесно — отговори Джоана, — просто чаках да изстине.

— Аха. — Кит се усмихна, обърна се към дрехите и сгъна нещо.

Джоана взе чашата и продължи да я наблюдава. Да я попита ли кои са били другите жени? Не, и те щяха да са същите като Кит, нямаше смисъл. Отпи от кафето. Беше силно и ароматично, от дълго време не беше пила такова кафе.

— Как са децата? — поинтересува се Кит.

— Благодаря, добре са.

Понечи да попита за марката на кафето, но се въздържа и отпи отново.

Може би ако лунната светлина се отразяваше във витрините на железарския магазин, щеше да се получи интересна снимка, но нямаше начин да разбере това поради невъзможността да премести луната, още по-малко железарския магазин. *C'est la vie.*^[4] Помота се малко из центъра, за да усети нощното настроение на пустата улица, с описващата дъга редица бели витрини от едната страна, а от другата — стръмнината, по която се отклоняваше алеята към върха на хълма. Сетне библиотеката и старата сграда на Историческото дружество.

Изхаби малко филм да снима уличните лампи и кошчетата за отпадъци, но филмът беше черно-бял, тъй че много важно. По пътеката

откъм библиотеката притича котка, сребристосива котка, която леко подритваше черната сянка под лапите си — пресече улицата и изчезна към паркинга. „Не, рече си Джоана, котки не ме интересуват.“

Нагласи триножника на ливадата пред библиотеката и снима витрините на магазините с петдесетмилиметровия обектив, като нагласяше скоростта последователно на десет, дванайсет и четиринайсет секунди. Въздухът бе напоен с особен мирис на лекарство — носеше го ветреецът, който духаше откъм гърба ѝ. Напомни ѝ за нещо, свързано с детството, но не можа да се сети точно какво. Сироп за кашлица? Някаква играчка?

Зареди повторно апарата, събра триножника и прекоси обратно улицата, като търсеше подходящо място да снима библиотеката. Сложи триножника. Осветена от луната, бялата, облицована с дърво фасада бе като в черна рамка. През прозорците се виждаха пълните с книги рафтове по стените, осветени и отвътре. Фокусира много внимателно и направи няколко снимки, като започна с експозиция от осем секунди и стигна до осемнайсет. Искаше да се виждат вътрешните рафтове, без да се преекспонира фасадата.

Отиде до колата да си вземе пуловера и на връщане се огледа. Дали да не снима сградата на Историческото дружество? Не, беше скрита зад дърветата и не беше интересна. Но затова пък сградата на Мъжкото дружество на хълма изведнъж ѝ се стори направо комична. Солидна, стара къща от деветнайсети век, с квадратни очертания, строга и симетрична, а отгоре ѝ, ни в клин, ни в ръкав, огромна, килната настрани телевизионна антена. Четирите високи прозореца на горния етаж бяха ярко осветени и с вдигнати щори. Вътре се движеха някакви фигури.

Свали петдесетмилиметровия обектив от фотоапарата и тъкмо поставяше сто трийсет и пет-милиметровия, когато на улицата се появиха фарове, които се приближаваха към нея. Обърна се. Някакъв лъч я заслепи. Замижа и бързо завинти обектива, сетне присви очи, сложила ръка над веждите си.

Колата спря, лъчът се отмести, превърна се в оранжева точка и угасна. Примигна няколко пъти, все още заслепена.

Полицейска кола. Беше спряла от другата страна на улицата, на около десетина метра от нея. Отвътре се чуваше приглушен мъжки глас. Мъжът не преставаше да говори.

Тя зачака.

Колата се придвижи напред и спря. Млад полицаи, с подходящи по-скоро на цивилен кафяви мустаци, ѝ се усмихна и рече:

— Добър вечер, госпожо.

Беше го виждала няколко пъти, веднъж в книжарницата — купуваше огромни количества цветна гланцова хартия от всички цветове.

— Здравейте — отвърна тя с усмивка.

Беше сам в колата и вероятно предаваше нещо по радиовръзката. Нещо за нея?

— Извинете, че ви заслех — рече той. — Онази кола до пощата ваша ли е?

— Да. Не я паркирах тук, защото...

— Няма нищо. Просто проверявам. — Загледа се във фотоапарата. — Хубав апарат. Каква марка е?

— „Пентакс.“

— „Пентакс“ — повтори той. Премести поглед от фотоапарата към нея. — Значи може да се снима и нощем?

— Работа с продължителна експонация — обясни тя.

— Да, разбирам — отбеляза той. — Колко време експонирате в такава нощ?

— Е, зависи.

Попита я какъв вид филм използва и дали е професионална фотоаграфка. Сетне колко струва един „Пентакс“ приблизително. И какви качества има в сравнение с другите фотоапарати.

Тя се стареше да овладее раздразнението си. Всъщност трябваше да е доволна, че в това градче полицаите намират време да спрат и да поговорят с този или онзи.

— Е, смятам, че ще е по-добре да ви оставя да си вършите работата — рече той накрая и се усмихна. — Лека нощ.

— Лека нощ — отвърна тя и също се усмихна.

Той подкара бавно колата. Сребристосивата котка претича пред фаровете му.

Погледна за миг отдалечаващия се автомобил и се зае отново с фотоапарата. Провери обектива. Клекна, нагласи апарата тъй, че да хване добре сградата на Мъжкото дружество, и стегна главата на

триножника. Най-сетне къщата със строги квадратни очертания и мъдрецата се отгоре ѝ антена бяха на фокус. С изненада забеляза, че два от прозорците на горния етаж вече бяха тъмни, щорите на третия бяха спуснати, а в момента ги спускаха и на четвъртия. Изправи се, погледна отново сградата и се обърна към отдалечаващите се габарити на полицейската кола.

Явно бе предал чрез радиовръзката сведения за нея и след това я бе задържал с въпросите си, докато успеят да реагират и да спуснат щорите.

„Май взе да откачаш — рече си тя, — пъхаш си разни мухи в главата!“ Отново се взря в къщата. От къде на къде ще имат радиостанция? И защо ще се страхуват от фотоапарата и? Да са организирали горе някаква оргия? Да са докарали проститутки от града? (Че защо не и от самия Степфорд?) **СКАНДАЛНОТО ОТКРИТИЕ НА ЕДНА ФОТОГРАФКА.** Текст под снимката: „Обективът на фотоафката Нанси Дрю Еберхарт от Феървю Лейн успя да проникне в сградата на Мъжкото дружество. Позиращите пред фотоапарата дами, които минават за почтени степфордски съпруги, бяха снимани в неделя вечер по време на забавление, което не е нужно да коментираме.“

Усмивната клекна зад фотоапарата, коригира ъгъла и фокуса и направи три снимки на затъмнената къща — десет, дванайсет и четиринайсет секунди.

Снима пощата и празния пилон за знамето, очертан на фона на облени в лунна светлина облаци.

Тъкмо слагаше триножника в багажника си, когато полицейската кола отново се появи и намали ход точно пред нея.

— Надявам се, че снимките ви ще станат — подвикна младият полицаи.

— Благодаря. Радвам се, че можахме да си поговорим — отговори тя. Искаше да компенсира подозрителността, която бе възпитал в нея големият град.

— Лека нощ! — каза полицаят.

Един от сътрудниците във фирмата на Уолтър почина от уремия и документите на тръстовете, които управляваше, се оказаха в

тревожно състояние. Уолтър трябваше да прекара две нощи и една събота и неделя в града, а следващите вечери рядко се прибираще преди единайсет часа. Пит падна от училищния автобус и си изби два предни зъба. Родителите на Джоана им направиха неочаквано посещение на път за някакво курортно градче на Карибско море. (Харесаха много и къщата, и Степфорд, а майката на Джоана се възхити от Карол Ван Сент. „Какво спокойствие излъчва само и гледай колко е чевръста! Да вземеш пример от нея, Джоана!“)

Машината за миене на съдове и водната помпа се счупиха, дойде осмият рожден ден на Пит, което значеше подаръци, гости, торта. Ким се разболя от ангина и три дни стоя вкъщи.

Успя да поиграе малко тенис и взе да влиза във форма, макар че все още не можеше да се сравнява с Чармейн. Фотолабораторията беше почти готова и направи няколко варианта на снимката с негъра и таксито, проми и извади снимките, направени в центъра, две от които изглеждаха много добре. Снима Пит, Ким и Скот Камелиън, докато си играеха.

Почти всеки ден се виждаше с Боби — пазаруваха заедно, а понякога Боби идваше у тях с двамата си по-малки синове, Адам и Кени, след като ги вземе от училище. Един ден Джоана, Боби и Чармейн се издокараха и отидоха да обядват във френски ресторант в Ийстбридж — изпиха и по два коктейла.

Към края на октомври Уолтър взе отново да се прибира вкъщи за вечеря — обърканите сметки на починалия сътрудник бяха оправени и неприятностите ликвидирани. Всичко в къщата работеше и всички бяха добре. За празника на Все Светии издълбаха голяма тиква, Пит (макар и без зъби) игра ролята на Батман, а Ким трябваше да бъде Хекел или Джекел^[5] (настояваше да бъде и двете). Джоана раздаде петдесет торбички с бонбони, а плодовете и бисквитите не й стигнаха. За следващата година щеше да пресметне по-добре.

Първата събота от ноември поканиха гости на вечеря — Боби и Дейв, Чармейн и мъжа ѝ Ед, а от града — Шеп и Силвия Текоувър и Дон Феролт, един от съдружниците на Уолтър със съпругата си Люси. Местната жена, която Джоана извика да помага при сервирането и почистването, много се зарадва, че отново намира работа в Степфорд.

— Преди хората тук постоянно си ходеха по гости — заразказва ѝ тя. — Имах си клиента, биеха се за мене! А сега се трепя да ходя в

Норуд, Истбридж, Ню Шерън! Пък толкова мразя да карам колата нощем!

Беше пълничка, чевръста жена, вече побеляла. Казваше се Мери Милиарди.

— За всичко е виновно Мъжкото дружество — продължаваше да нарежда тя, докато набучваше скаридите на клечки за зъби и ги подреждаше в голяма чиния. — Откак то се появи, хората спряха да се веселят! Мъжете излизат, а жените си стоят у дома! Ако моят старец беше жив, щях да му кажа „Влизаш в него, ама през трупа ми!“

— Ама това дружество не е ли много стара организация? — запита Джоана, като разбъркваше салатата, протегнала ръце, за да не изцапа роклята си.

— Каква ти стара организация! — рече Мери. — Това дружество е ново! Шест-седемгодишно е, не повече. Преди това имаше „Гражданско дружество“ и дружествата „Лос“ и „Легион“. — Тя бучеше скаридите на клечките със скоростта на машина. — Сетне, като се появи Мъжкото дружество, взела, че се обединиха. Само „Легион“ си остана отделно. Това беше преди шест или седем години, не повече. Скаридите не са единственият оръдовър, нали?

— В хладилника има и руло със сирене — отвърна Джоана.

Влезе Уолтър, с карираното сако, което много му отиваше. Носеше кофичка за лед.

— Имаме късмет — заяви той и се запъти към хладилника. — Дават филм за животни и Пит няма никакво желание да слезе. Оставих малкото телевизорче в стаята му. — Отвори камерата и извади леда.

— Мери току-що ми каза, че Мъжкото дружество е нова организация — рече Джоана.

— Не е нова — каза Уолтър и изсипа кубчетата лед в кофичката. Отстрани на брадичката му имаше бяло парченце от книжна кърпичка, залепнало за капка засъхнала кръв.

— От шест-седем години — обади се Мери.

— За такова място и това е много.

— Аз пък си мислех, че е от времето на пуританите — отбеляза Джоана.

— Що за идея? — възкликна Уолтър и разклати леда в кофичката.

— Не знам. — Джоана продължаваше да бърка салатата. — Принципът, на който е устроено, и онази стара къща...

— Къщата беше на Търхюн — обясни Мери и покри чинията със стърчащите клечки за зъби с найлоново фолио. — Купиха я страшно евтино. Беше обявена на търг за неплатени данъци и никой друг не се кандидатира.

Вечерята направо се провали. Люси Феролт беше алергична към нещо и не спря да киха, Силвия беше притеснена, имаше си служебни проблеми, а Боби, на която Джоана разчиташе да поддържа разговора, имаше ларингит. Чармейн се яви като „жената-вамп“, ужасно предизвикателна в дългата си бяла рокля от коприна с деколте до пъпа и Дейв и Шеп се поддадоха на предизвикателството. Уолтър се свря в ъгъла с Дон Феролт и не спря да обсъжда досадните си юридически проблеми, а Ед Уимпърис — едър, възтлъстичък, добре облечен, непрекъснато говореше за телевизия, току сграбчваше ръката на Джоана и обясняваше бавно и обстоятелствено защо именно касетите ще направят революция. На масата Силвия се поотпусна и взе надълго и нашироко да обяснява как кметствата на предградията се обогатявали, като облагали с данъци леката промишленост, а новото разделяне на парцелите целяло да ги отдели съвсем от града. Ед Уимпърис разля виното си. Джоана се опитваше да разведри атмосферата, а Боби геройски хриптеше и се задъхваше в старанието си да обясни как е хванала ларингита — правила беше някакъв магнетофонен запис за приятел на Дейв, който, изглежда, си бил внушил, че е Хенри Хигинс^[6]. Но Чармейн, която го познаваше, защото и тя беше правила запис за него, я сръза:

— Не се шегувай, той е кози́рог, а кози́розите не си губят времето напразно. — Сетне продължи с анализ на зодиите на присъстващите, като при това настояваше за всеобщо внимание.

Месото прегоря и Уолтър се измъчи, докато го нареже. Суфлето се беше надигнало, но не колкото трябва, както отбеляза Мери, когато го сервираше. Люси Феролт не преставаше да киха.

— Не се хващам вече на такава работа — заяви Джоана, докато гасеше външните лампи, а Уолтър добави през прозявка:

— Май поприбързахме с тези гости.

— Ами ти? — ядоса се тя. — Как можа да говориш цяла вечер с Дон, когато три жени скучаеха до теб на дивана?

Силвия се обади да се извини — не бяха я предложили за повишение, а беше сигурна, че заслужава да я повишат. Обади се и Чармейн да каже, че са прекарали чудесно и да отложи уговорката за тенис във вторник.

— Ед го е прихванало нещо — оплака се тя. — Взел си е няколко дни отпуск, ще оставим Мерил у семейство Да Коста — не си загубила, че не ги познаваш. Та значи, двамката ще си гукаме, уж „да започнем всичко отново“. Знам какво ще стане, ще ме гони около леглото. По дяволите!

— Че защо не го оставиш да те стигне? — запита я Джоана.

— Боже мой! — отвърна Чармейн. — Просто не ми е приятно, и толкова. И никога няма да ми стане приятно. Сексът изобщо не ме интересува. Всъщност мисля, че всички жени са така, дори и зодия риба. А ти?

— Ее — не съм луда за секс — заяви Джоана, — но не бих казала, че съвсем не ме интересува.

— Наистина ли? Или само чувствуваш, че така трябва да бъде?

— Наистина.

— Е, разни хора... — рече Чармейн. — Хайде да отложим тениса за четвъртък, става ли? Той има конференция, от която, слава богу, не може да се откачи.

— Добре, в четвъртък, ако нищо не се случи.

— Е, направи така, че да не се случи.

— Времето май захладня.

— Ще навлечем по един пуловер.

Отиде на родителска среща. Учителките на Пит и Ким — мис Търнър и мис Геър — бяха приятни жени на средна възраст, които отговориха сърцато на въпросите и за преподавателските методи и претоварената учебна програма. На срещата имаше малко хора — освен групата учители в дъното на залата присъстваха само девет жени и десетина мъже. Председател на родителско-учителската асоциация беше привлекателна блондинка на име мисис Холингсуърт,

която вършеше работата си с усмивка. Беше деловита, без да е припряна.

Купи зимни дрехи за Пит и Ким и два чифта вълнени панталони за себе си. Увеличените копия на две от снимките ѝ станаха чудесни. Нарече ги „Свободен ден“ и „Степфордската библиотека“. Заведе Пит и Ким при зъболекаря д-р Коу.

— Така ли? — рече Чармейн и я покани да влезе.

— Разбира се — отвърна Джоана. — Казах ти, ще дойда, ако не се случи нещо.

Чармейн затвори вратата и се усмихна. Върху блузата и панталона бе навлякла престилка.

— Много съжалявам, Джоана — каза тя, — съвсем съм забравила.

— Нищо. Иди и се преоблечи.

— Не можем да играем — заяви Чармейн. — Първо, имам много работа.

— Работа!

— Домакинска работа.

Джоана я погледна учудено.

— Уволнихме Нети — продължи Чармейн. — Отвратително работеше. На пръв поглед къщата изглеждаше чиста, а само като надзърнеш в ъглите, ужас. Вчера оправих кухнята и трапезарията, но ми остават другите стаи. Ед не може да живее в мръсотия.

Джоана я гледеше изпитателно.

— Добре де, стига с тия глупави шеги.

— Не се шегувам — каза Чармейн. — Ед е прекрасен човек, а аз бях мързелива и егоистка. Край на тениса и на астрологическите книги. Отсега ще помагам на Ед и ще се грижа за Мерил. Щастлива съм, че имам такъв чудесен съпруг и такъв умен син.

Джоана погледна прибраната в калъф ракета в ръката си, сетне Чармейн.

— Това е много хубаво — промълви тя и се усмихна. — Но честно казано, не мога да повярвам, че изоставяш тениса.

— Иди виж — каза Чармейн.

Джоана я гледаше.

— Иди виж — повтори Чармейн.

Джоана влезе в гостната и се отправи към голямата стъклена врата. Отвори, чу Чармейн зад себе си и излезе на терасата. Прекоси я и погледна надолу към павираната пътека през ливадата.

На тревата до тенис корта стоеше камион, натоварен с парчета мрежеста ограда (по смачканата трева имаше следи от гуми). Две от стените на оградата бяха махнати, а другите две лежах на земята — една дълга и една къса. До дългата страна бяха коленичили двама мъже и работеха с големи ножици. Като натискаха дръжките на ножиците, се чуваше щракане. Купчина тъмна пръст беше струпана в центъра на корта; мрежата и колчетата ги нямаше.

— На Ед му трябва равна ливада за голфа — обади се Чармейн, която бе застанала до нея.

— Но това е корт и отдолу е глина — възкликна Джоана и се обърна към нея.

— Оказа се, че е единственото равно място — отбеляза Чармейн.

— Боже мой! — рече Джоана, загледана в мъжете, които работеха с ножиците. — Това е лудост!

— Ед играе голф, а не тенис — заяви Чармейн.

Джоана я изглежда.

— Какво е направил с тебе? Хипнотизира ли те?

— Не ставай глупава — каза Чармейн с усмивка. — Той е прекрасен човек, а аз съм щастлива жена и трябва да съм му благодарна. Ще останеш ли още малко? Ще ти направя кафе. Оправям стаята на Мерил, но можем да си поговорим, докато работя.

— Добре — отвърна Джоана, но сетне поклати глава. — Не, не... — Отстъпи от Чармейн, без да сваля очи от нея. — И аз трябва да свърша някои неща. — обърна се и бързо прекоси терасата.

— Съжалявам, че забравих да ти се обадя — рече Чармейн.

— Няма нищо — отвърна Джоана забързана, после спря и се обърна, хванала с две ръце ракетата пред себе си. — Ще се видим тези дни, нали?

— Да — каза Чармейн с усмивка. — Обади ми се. И поздрави специално Уолтър.

Боби отиде да се увери сама и се обади по телефона.

— Разместваше мебелите в спалнята. А като знам, че се нанесоха през юли, не вярвам да има чак толкова много прах.

— Мисля, че ще ѝ мине — отбеляза Джоана. — Не може да е за дълго. Хората не се променят чак така.

— Тъй ли мислиш? — възкликна Боби. — Дори и тук?

— Какво искаш да кажеш?

— Млъкни, Кени! Дай му онова нещо! Слушай, Джоана, искам да говоря с тебе. Можеш ли утре да обядваш навън?

— Да...

— Ще те взема към дванайсет. Казах ти да му го дадеш! Добре е, нали? Около дванайсет, на някое по-скромно местенце.

— Добре! Ким! Защо разливаш вода?...

Уолтър не беше особено изненадан, като разбра за промяната у Чармейн.

— Ед сигурно ѝ е стегнал юздите — отбеляза той, като въртеше спагетите около вилицата и си помагаше с лъжицата. — Не вярвам да печели толкова много, пък си позволяваха да живеят доста нашироко. Сега една прислужница струва поне стотачка седмично.

— Остави това, цялото ѝ поведение е различно — настоя Джоана. — Човек на нейно място би се оплаквал.

— Знаеш ли колко много джобни пари му дават на Джереми! — обади се Пит.

— Той е две години по-голям от тебе — отвърна Уолтър.

— Това сигурно ще ти прозвучи ненормално, но искам да ме изслушаш, без да се смееш, защото или съм права, или нещо превъртам и имам нужда от съчувствие. — Боби хапна малко от топлия сандвич със сирене.

Джоана, която също дъвчеше сандвич със сирене, преглътна, без да сваля очи от нея.

— Добре де, давай, говори.

Бяха в „Макдоналдс“ на Ийстбридж Роуд.

Боби отхапа още малко от сандвича, сдъвка го и преглътна.

— Преди няколко седмици прочетох нещо в „Тайм“ — рече тя. — Потърсих го, но сигурно съм изхвърлила броя. — Погледна Джоана. — В Ел Пасо, Тексас, процентът на престъпността е много нисък. Мисля,

че беше в Ел Пасо. Във всеки случай някъде в Тексас почти няма престъпност. Е, има, ама много по-малко, отколкото на други места пак в Тексас. Открили в почвата някакъв химикал, който прониквал във водата, действувал успокояващо и затова хората си живеели мирно и кротко. Самата истина.

— Май си спомням — кимна Джоана. Продължаваше да държи сандвича в ръка.

— Джоана — обади се пак Боби, — мисля, че и тук, в Степфорд, има нещо. Възможно е, нали? Всички тези модерни заводи на Девета улица, електроника, компютри, космически джунджурии, а точно зад тях тече Степфорд Крик. Кой знае какви боклуци изхвърлят в природната среда!

— Какво искаш да кажеш? — попита Джоана.

— Помисли малко — отвърна Боби. — Сви свободната си ръка в юмрук и вдигна малкия си пръст. — Чармейн се промени и стана домакиня. — Изправи безименния си пръст. — Жената, с която си разговаряла и която е била председателка на Женското дружество, и тя се е променила, не може да е била такава отпреди, нали?

Джоана кимна. Боби изправи следващия пръст.

— Жената, с която Чармейн е играла тенис преди тебе, и тя се е променила, Чармейн го каза.

Джоана се намръщи. Взе пържени картофи от плика помежду им.

— Мислиш, че е... някакъв химикал?

Боби кимна.

— Или изтича от някой завод, или е някъде наоколо както, да речем, в Ел Пасо. — Взе кафето си от таблото на колата. — Трябва да има нещо! Не може да е съвпадение и всички степфордски жени да са си просто такива. Някои от онези, с които говорихме, сигурно са членували и в дружеството. Ти сама разбра, че преди няколко години са аплодирали Бети Фрийдън, а я ги виж сега. Значи са се променили.

Джоана изяде картофа и отхапа от сандвича. Боби също хапна от сандвича си и пийна кафе.

— Има нещо — заяви Боби. — Дали е в почвата, във водата или във въздуха, не знам, но то кара жените да се интересуват само от домакинство, от нищо друго. Знае ли човек какво могат да направят химикалите? Че и носителите на Нобелова премия още не знаят. Може

и да е нещо хормонално, което ще изясни и фантастичните им бюстове. Не може да не си забелязала.

— Разбира се, че съм забелязала — рече Джоана. — Всеки път като отида на пазар, се чувствавам в предпубертета.

— И аз, дявол да го вземе! — възкликна Боби. Остави кафето над таблото на колата и взе пържени картофи от плика. — Добре де, не съм ли права?

— Предполагам, че е възможно — каза Джоана, — но звучи просто... фантастично. — Взе кафето си. От парата му се бе изпотило предното стъкло.

— Не е по-фантастично от Ел Пасо — отбеляза Боби.

— По-фантастично е — настоя Джоана, — защото влияе само на жените. Какво мисли Дейв?

— Още не съм говорила с него. Искях първо да попитам тебе.

— Все пак е възможно — рече Джоана и отпи от кафето. — Не смятам, че си превъртяла. Предполагам, че трябва да напишем едно съдържано писмо, например до Министерството на здравеопазването. Или до Комисията за опазване на природната среда? До някоя държавна служба, която има властта да провери. Ще направим справка в библиотеката.

— Ами! — Боби поклати глава. — Работила съм аз в държавна служба, загубена работа. Мисля, че трябва да се махаме оттук. Пък след това ще си губим времето с писма.

Джоана я загледа.

— Говоря ти сериозно — продължи Боби, — щом това нещо е могло да превърне не друг, а Чармейн в домакиня, с мене няма да има проблеми. Нито пък с тебе.

— Стига де! — сръза я Джоана.

— Джоана, тук наистина става нещо! Не се шегувам. Ние сме в прокълнат град! Пресметни, Чармейн се нанесе през юли, аз през август, а ти през септември!

— Добре де, по-тихо, не съм глуха.

Боби отхапа голям къс от сандвича. Джоана пийна кафе и се намръщи.

— Дори ако греша — рече Боби с пълна уста, — дори ако няма никакъв химикал — преглътна, — нима точно тук искаш да живееш? Нито ти, нито аз имаме други приятелки, ти цели два месеца, а пък аз

вече три. Не вярвам това да е представата ти за идеално общество. Бях в Норуд на фризьор, преди да дойдем у вас на вечеря, и видях жените там. Гледам ги забързани, малко небрежни към външността си, някои ядосани, но живи. Прииска ми се да ги прегърна.

— Намери си приятелки в Норуд — каза Джоана с усмивка. — Качваш се на колата...

— С теб човек не може да излезе на глава. — Боби си взе кафето. — Ще говоря с Дейв да се преместим. Ще продадем къщата и ще купим друга в Норуд или Истбридж. Знам, че това означава главоболия, грижи и разноси по преместването, но ако Дейв се опъва, аз ще се нагърбя с всичко.

— Мислиш ли, че ще се съгласи?

— Ще трябва да се съгласи, иначе животът му ще стане непоносим. От самото начало исках да купим къща в Норуд, но той каза, че там гъмжало от ония оси „УАСП“^[7]. Да ти кажа право, предпочитам да ме жият осите, отколкото да се отровя от това, което е пропило въздуха наоколо. Така че, ако не искаш в скоро време да останеш съвсем без приятелки, поговори с Уолтър.

— За преместване?

Боби кимна. Пийна кафе, без да сваля поглед от Джоана.

Джоана поклати глава.

— Не мога да го карам да се мести отново.

— Защо не? Не иска ли да си щастлива?

— Не съм сигурна, че не съм щастлива сега. Тъкмо завърших фотолабораторията.

— Добре — рече Боби, — тогава си стой тук. Обещавам ти, че скоро ще приличаш на съседката си.

— Боби, не може да е химикал. Тоест може, но честно казано, не вярвам. Наистина не вярвам.

Говориха за това, докато се нахраниха, а след това подкараха нагоре по Истбридж Роуд и завиха по Девета улица. Минаха покрай пазара и антикварните магазини и приближиха промишлените заводи.

— Улица Отровна — отбеляза Боби.

Джоана се загледа в спретнатите ниски, модерни сгради, построени навътре, далеч от пътя, разделени една от друга със зелени площи: „Юлиц Оптикс“ (където работеше Хърб Съндерсън), „Компютек“ (там май работеше Вик Ставрос, или не беше ли в

„Инстатрон“?), „Стивънсън Байокемикъл“, „Гейг-Дарлинг Компютърс“, „Бърнъм-Меси-Майкротек“ (на Дейл Коба — отвратителен човек! — и Клод Аксхелм), „Инстатрон“, „Рийд енд Сондърс“ (Бил Маккормик, как ли беше Мардж?), „Веси Електроникс“ и „Амери-Кем Уилис“.

— Правят опити с отровен газ, обзалагам се на пет долара.

— В населен район?

— Защо не? С тази престъпна банда във Вашингтон?

— Хайде де, Боби! Стига вече!

Уолтър забеляза, че нещо не е наред, и се поинтересува какво я тревожи.

— Нали си имаш работа? Трябва да проучиш договора за Кобленц.

— Имам цяла събота и неделя. Кажи ми, какво става?

Докато почистваше чиниите от остатъците и ги слагаше в машината, тя му разказа за желанието на Боби да се премести и обясни теорията ѝ за Ел Пасо.

— Звучи ми доста неубедително — отбеляза той.

— И на мене — рече тя. — Но жените тук наистина се променят, стават такива едни... ужасно скучни. Ако Боби се премести и Чармейн не заприлича на себе си, поне да...

— Искаш ли да се преместим? — попита я той.

Погледна го неуверено. Сините му очи очакваха отговора и, но не издаваха чувствата му.

— Не — каза тя. — Тъкмо сме се уредили. Къщата е хубава... А от друга страна, съм сигурна, че ще бъде по-щастлива в Истбридж или Норуд. Съжалявам, че не потърсихме къща там.

— Много объркан отговор — отбеляза той с усмивка. — Казваш „не“, после „да“.

— Шейсет процента „не“, четирийсет „да“ — поясни тя.

Той се изправи до масата, на която се беше облегнал.

— Добре, ако стане нула към сто, ще се преместим.

— Значи си съгласен?

— Разбира се, ако наистина се чувстваш нещастна. Но не бих искал да е през учебната година.

— Не, разбира се, че не.

— Бихме могли да го направим следващото лято. Смятам, че няма да загубим много, нужни са ни само време и малко пари за пренасянето и уреждането на документите по къщата.

— Същото казва и Боби.

— Тъй че остава само да решиш.

Погледна си часовника и излезе от кухнята.

— Уолтър!

— Да?

Набързо изтри ръцете си в кърпата и изтича в антрето, откъдето можеше да го вижда.

— Благодаря ти — рече му тя с усмивка. — Сега се чувствам по-добре.

— Ти имаш думата, аз не стоя по цял ден тук — отвърна ѝ той, усмихна се и влезе в кабинета.

Проследи го с поглед, обърна се и надникна през вратата на хола. Пит и Ким седяха на пода и гледаха телевизия. Президентът Кенеди и президентът Джонсън. Невъзможно! Не, това не бяха самите те — показваха майсторски направени фигури. Погледа малко, върна се при умивалника и почисти останалите няколко чинии.

И Дейв беше съгласен да се преместят, като свърши учебната година.

— Предаде се толкова лесно, че щях да падна — съобщи ѝ Боби по телефона следващата сутрин. — Надявам се, че ще доживеея до юни.

— Пий бутилирана вода — посъветва я Джоана.

— Да не мислиш, че не съм се сетила? Току-що пратих Дейв да купи.

Джоана се засмя.

— Смей се колкото си искаш! Ама с няколко цента дневно няма да обеднея, защо после да съжалявам? Пиша и на Министерството на здравеопазването. Чудя се само как точно да го формулирам, че да не ме вземат за изкукала бабичка. Искаш ли да ми помогнеш и да се подпишеш?

— Разбира се — отвърна Джоана. — Мини по-късно. Уолтър е тук, подготвя един договор и може би ще ни подсказе някоя ѝ друга по-завързана думичка.

Помогна на Пит и Ким да налепят в блокчетата си есенни листа и с Уолтър сложиха кепенците на прозорците, да са готови за зимата, а на следващия ден отиде при него в града на официална вечеря, организирана от фирмата (със съпруги) — както обикновено скука, фалшиви усмивки, тоалети. От агенцията пристигна чек за двеста долара — четири издания бяха купили най-хубавата ѝ снимка.

Срещна Мардж Маккормик на пазара (да, прекарала някакъв грип, но сега била добре), сетне Франк Роденбери в железарския магазин („Здравей, Джоана, кккак си?“), а точно излизаше от магазина и пред нея цъфна жената от „Добре дошли“.

— На Гуендолин Лейн се нанесе негърско семейство — съобщи тя. — Все пак мисля, че това е хубаво, нали?

— Да.

— Готови ли сте за зимата?

— Вече да — отговори Джоана с усмивка и показва плик с храна за птици, която току-що бе купила.

— Хубаво е тук — възкликна жената от „Добре дошли“. — Вие бяхте фотографката, нали? Трябва да отидете да снимате извън града.

Обади се на Чармейн по телефона да я покани на обед.

— Не мога, Джоана, съжалявам — каза Чармейн. — Имам много работа вкъщи. Знаеш какво е.

В събота следобед дойде Клод Аксхелм — при нея, не при Уолтър.

— Идвам във връзка с проекта, по който работя в свободното си време. — Разхождаше се из кухнята, докато тя му правеше чай. — Може би си чула. Карам различни хора да ми записват на касетофон списъци от думи и срички. Мъжете идват у нас, а жените го правят по домовете си.

— Да, чух за това — каза тя.

— От всеки събирам данни къде е роден, местата, където е живял, и по колко време. — Не спираше да се разхожда и да пипа дръжките на шкафовете. — Ще вкарам всички тези данни в компютър заедно със записите и когато събера достатъчно образци, ще мога от запис на говор без данни — прекара пръст по ръба на шкафа, като я гледаше с ясните си очи, — ако, да речем, вкарам в компютъра няколко думи или едно изречение, да определя географския произход на човека

— къде е роден и къде е живял. Нещо като електронен Хенри Хигинс. И няма да е само като фокус, смятам, че ще бъде полезно за полицията.

— Само че приятелката ми Боби Маркоуи...

— Спомням си, жената на Дейв — прекъсна я той.

— Та значи жената на Дейв получи ларингит, като правеше тоя запис.

— Защото бързаше — обясни Клод. — Направи всичко за две вечери. Не трябва да бързаш толкова. Ето ти касетофона и не ти поставям срок. Ще ми направиш ли тази услуга?

Влезе Уолтър. Идеше от двора зад къщата, където с Пит и Ким горяха шума.

— Съжалявам — обърна се той към Джоана, след като се ръкува с гостенина, — трябваше да те предупредя, че Клод ще идва да говори с теб. Мислиш ли, че ще можеш да му помогнеш?

— Имам толкова малко свободно време...

— Можеш да записваш ей тъй, между другото — обади се Клод. — Пък когато свършиш, и след няколко седмици да е.

— Добре, щом можеш да ми оставиш касетофона толкова време...

— А в замяна ще получиш подарък — заяви Клод и разкопча чантата си на масата. — Ето ти една допълнителна касета. Запиши на нея някакви приспивни песнички или каквото пееш вечер на децата, а аз ще ти ги прехвърля на плоча. Ако вечер не си вкъщи, детегледачката може да я пуска.

— Благодаря ти, това е чудесно.

— Запиши каквото искаш — рече Клод. — Колкото повече, толкова по-весело ще им е на децата.

— Трябва да се върна на двора — каза Уолтър. — Огънят още гори. Клод, ще се видим по-късно.

— Не се притеснявай — отвърна Клод.

Джоана му поднесе чая, а той и даде заедно с касетофона осем касети и черна папка с хвърчащи листа.

— Божичко! Как ще се справя с всичко това? — възкликна тя, като прелистваше изпомачканите и тук-таме подлепени страници, всяка разделена на три колони.

— Бързо върви — отбеляза Клод. — Трябва само да казваш думите ясно, с обикновен глас, като правиш кратка пауза помежду им.

И поглеждай към касетофона, стрелката на потенциометъра трябва да е в червеното поле. Искаш ли да опиташ?

На Деня на благодарността^[8] бяха на вечеря у брата на Уолтър Дан. Идеята бе на свекърва и, повод братята да се сдобрят — те не си говориха цяла година поради възникналия спор във връзка с имота на баща им, но на вечерята спорът избухна отново още по-яростен, тъй като стойността на наследството бе нараснала. Уолтър и Дан се надвикваха, майка им крещеше и на връщане в колата Джоана трябваше да отговаря на неудобните въпроси на Пит и Ким.

Снима най-големия син на Боби, наведен над микроскопа си, и група мъже в камион със стълбичка, които подкастриха дърветата по Норуд Роуд. Искаше да направи поне десетина първокласни снимки, с които да се представи пред агенцията и да сключи договор.

Първият сняг падна една вечер, докато Уолтър беше в Мъжкото дружество. Застана до прозореца на кабинета и се загледа в ситните искрящи снежинки, които танцуваха в светлината на уличната лампа. Не можеше да очаква, че ще натрупа. Но нали щеше да падне още сняг? Радост, хубави снимки, мокри ботуши, дебели панталони...

През улицата в осветения прозорец на хола на Клейбрукови седеше Дона Клейбрук и лъскаше нещо, прилично на купа от спортно състезание — търкаше ли, търкаше със сигурни механични движения. Джоана я погледна и поклати глава. „Не си поемат дъх степфордските съпруги“ — рече си тя.

Заприлича ѝ на първи стих от стихотворение.

„Не си поемат дъх степфордските съпруги. Тарата-тата-тата-тата за всякакви услуги.“ Като работи! Да, ето че измисли стихотворението!

*Не си поемат дъх степфордските съпруги.
Като работи, програмирани за всякакви услуги.*

Усмихна се. Какво ли щеше да стане, ако го изпрати в „Степфордска хроника“?

Отиде до бюрото, седна и взе химикалката, с която бе отбелязала докъде е стигнала със записа на думите от напечатаната страница. Заслуша се — горе цареше тишина — и включи касетофона. Наведе се към микрофона, подпрян на рисунката на Айк Мазард, като държеше с пръст страницата. „Взех. Вземам, Вземайки“ — заговори. — „Талант. Талантлив. Талк. Говор. Говорене. Говорител. Говоря.“

[1] Активна участничка във феминисткото движение в САЩ през 60-те години. — Б.пр. ↑

[2] Американска журналистка, видна активистка на феминисткото движение. — Б.пр. ↑

[3] Американска общественичка и писателка-феминистка. — Б.пр. ↑

[4] Това е животът (фр.). — Б.пр. ↑

[5] Пакостливи гарванчета, герои на популярен анимационен сериал. — Б.пр. ↑

[6] Герой от пиесата „Пигмалион“ от Бърнард Шоу. (Хенри Хигинс е професор по фонетика.) — Б.пр. ↑

[7] WASP, съкратено от „White Anglo-Saxon Protestant“, в превод „Бели англосаксонски протестанти“ — най-голямата етническа и религиозна група в САЩ, заемаща елитни позиции в икономическия и политически живот и упражняваща дискриминационен натиск върху останалите етнически и религиозни групи. В случая има и игра на думи — „wasp“ значи оса. — Б.ред. ↑

[8] Официален празник в САЩ в памет на първите заселници. Празнува се в последния четвъртък на месец ноември. — Б.пр. ↑

2

Щеше да поиска да се преместят, но само ако намерят идеална къща, с необходимия брой стаи, и то просторни, при това къщата да не се нуждае от преобоядисване и да има удобно помещение за фотолаборатория или поне килерче, което да може да се пригоди. Трябваше да не струва повече от пет хиляди и двайсет и пет долара — сумата, която бяха платили за имота в Степфорд и която Уолтър бе сигурен, че все още могат да получат при продажбата.

Съзнаваше, че има големи изисквания, но не смяташе точно сега да се разтърчи да търси. Все пак една ясна студена утрин в началото на декември тръгна да обикаля заедно с Боби.

Боби обикаляше градчетата буквално всяка сутрин — Норуд, Истбридж, Ню Шерън, Бе решила, че щом намери нещо подходящо — а нейните претенции бяха далеч по-малки от тези на Джоана, — ще настоява пред Дейв да се преместят веднага, дори и да се наложи момчетата да сменят училището по средата на годината.

— По-добре едно малко сътресение в живота им, отколкото вампирясала майка — заяви тя.

Беше започнала наистина да пие бутилирана вода и не ядеше никакви продукти с местен произход.

— Можеш да си купиш и бутилка с кислород — предложи ѝ Джоана.

— Върви по дяволите! Не бих се изненадала, ако изведнъж вземеш да сравняваш новия прах „Аякс“ с досегашните препарати за почистване.

В колкото повече къщи влизаше Джоана, толкова по-сериозно се убеждаваше, че има смисъл да търси още. Жените, с които се срещаша (те разгледаха няколко къщи в Истбридж и разговаряха със служителката по продажба на недвижими имоти на име мис Къргаса), бяха събудени, контактни, различни една от друга — нямаха нищо общо със скучните степфордски жени. Освен това Истбридж

предлагаше и възможности за обществена дейност — различни дружества, в които можеха да членуват и мъже и жени.

— Защо отидохте направо в Степфорд, а не проверихте най-напред тук? — запита мис Къргаса, подкарала бясно колата из острите завои на стръмния път.

— Мъжът ми беше чул, че... — започна Джоана, вкопчила ръце в дръжката на вратата, като гледаше ужасена пътя и инстинктивно търсеше с крак педала на спирачката.

— Там е мъртвило. Тук при нас е друго нещо.

— Все пак бихме искали да се доберем до къщите си здрави и читави, инак няма да можем да си съберем багажа — подметна Боби от задната седалка.

Мис Къргаса едва не се задави от смях.

— По тези пътища мога да карам и с вързани очи — рече тя. — Искам да ви покажа още две места.

— Ето, това е работа за мене! — заяви Боби, като потеглиха обратно към Степфорд. — Току-що реших, че ще започна да продавам имоти. Излизаш, срещаш се с хора и надничаш в хорските килери. Сама си определяш работното време. Без майтап, ще се поинтересувам какви са изискванията.

Получиха писмо (цели две страници) от Държавния Департамент по здравеопазването. Уверяваха ги, че техният интерес към опазването на природната среда се споделя и от Щатската комисия. Промислените обекти в целия щат били обект на строг контрол, според не знам си какви си разпоредби, като например... Контролът се изразявал не само в чести проверки на самите обекти, но и чрез редовно изследване на проби от почвата, въздуха и водата. В околностите на Степфорд нямало признаци на замърсяване, нито за някакво естествено присъствие на химикали, които биха могли да имат замайващ или седативен ефект. Убеждаваха ги, че тревогата им е неоснователна, но въпреки всичко благодаряха за писмото им.

— Врели-некипели! — отбеляза Боби и продължи да пие бутилирана вода. Ходеше ли на гости у Джоана, носеше със себе си термос с кафе.

Когато Джоана излезе от банята, Уолтър лежеше настрани с гръб към нея. Тя седна на леглото, угаси лампата и се пхна под завивката. Легна по гръб и се загледа в тавана, който бавно добиваше очертания в тъмнината.

— Уолтър?

— Ммм?

— Нещо между нас не е наред.

Той мълчеше.

— Имам чувството, че напоследък си по-различен.

— Не е вярно. Всичко е наред.

Тя продължаваше да гледа в тавана. Мислеше си за Чармейн, която преди разправяше как не понасяла похотливостта на Ед. Дали не се бе променила и в това? Сети се и за забележката на Боби, която ѝ намекна за странните идеи на Дейв.

— Лека нощ — обади се Уолтър.

— Има ли нещо, което... те смущава?

Той помълча, сетне се обърна към нея и се подпря на лакът.

— Може би напоследък съм малко уморен, знаеш, че имам много работа. — Усмихна се и я целуна по бузата. — Трябва да спиш.

— Да не би... да имаш нещо с Естер?

— Що за идея! — възрази той. — Тя ходи с един, викат му Черната пантера. Какво те прихваща, нямам нищо с никоя!

— А откъде знаеш за Черната пантера?

— Секретарката на Дон му казала. Аз дори не разговарям с Естер на такива теми. Контактите ми с нея се свеждат до това да поправам правописните ѝ грешки. Хайде, заспивай. — Целуна я по бузата и се обърна с гръб към нея.

Тя легна по корем, понамести се и затвори очи.

Отидоха с Боби и Дейв на кино в Норуд и след това цяла вечер се смяха пред камината и играла на „Монопол“.

В събота вечерта падна голям сняг и Уолтър, без особен ентузиазъм, се отказа да гледа футбол в неделя следобед, за да заведе Пит и Ким да се пързаят на Уинтър Хил, а тя отиде с колата до Ню Шерън, където зимуваха много птици и изщрака филм и половина (все цветни снимки).

Пит получи главна роля в коледната пиеса на класа, а една вечер Уолтър се върна без портфейл — или го бе загубил на път към къщи,

или му го бяха откраднали.

Занесе шестнайсет снимки в агенцията. Човекът, с когото контактуваше там — Боб Силвърбърг, — се възхити от тях, но ѝ заяви, че агенцията в момента не сключва договори с никого. Задържа снимките и, като обеща след ден-два да я информира дали някои от тях ще бъдат купени. Старата ѝ приятелка Дорис Ломбардо я покани на обед (беше доста скучно) и купи някои коледни подаръци за Уолтър и родителите си.

Върнаха ѝ десет снимки, включително и „Свободен ден“, която тя реши веднага да изпрати за конкурса на „Сатърди Ривю“. Между шестте, които агенцията задържа, бе „Ученик“ — снимката на Джони Маркоуи с микроскопа. Обади се да съобщи на Боби.

— Ще му дам десет процента от сумата, която получа — каза Джоана.

— Значи ли това, че можем да спрем да му даваме джобни пари?

— Не избързвайте. Преди време за най-добрата си снимка получих доста солидна сума, но за другите две ми платиха по двеста долара.

— Е, не е толкова лошо, при положение, че приличаш на Питър Лори^[1] — отбеляза Боби. — Той прилича, не ти. Слушай, и без това щях да ти се обаждам. Можеш ли да вземеш Адам за събота и неделя?

— Разбира се — отвърна тя. — Пит и Ким ще се радват. Защо?

— Дейв има някаква безумна идея. Искал да прекараме сами събота и неделя, само двамата. Нещо като младоженско приключение.

Докосна я усещането за нещо познато — „deja vu“^[2]. Опита се да го пропъди.

— Чудесно!

— Джони и Кени ще отидат у съседите — продължи Боби, — но мисля, че Адам ще прекара по-добре у вас.

— Разбира се — рече Джоана, — и за Пит и Ким ще е разнообразие, няма да се джавкат толкова. А какво сте решили да правите, в града ли ще отидете?

— Не, ще си стоим тук, докато ни затрупа снегът. Ще доведе Адам утре след училище, добре ли е? И ще го прибера в неделя вечер.

— Чудесно! А как върви търсенето?

— Не особено добре. Сутринта видях страхотна къща в Норуд, но хората не искат да се изнасят преди първи април.

— Изчакай.

— Не, благодаря. Искаш ли да се видим?

— Не мога. Трябва най-сетне да поизчистя. Вкъщи е ужасно.

— Виждаш ли? Взе да се променяш, Степфордската магия започва да ти действа.

Негърка с оранжев шал и палто от изкуствена кожа на райета чакаше на гишето на библиотеката, опряла пръсти върху купчина книги. Погледна към Джоана и ѝ кимна с лека усмивка, Джоана също ѝ кимна и се усмихна. Негърката отмести поглед към празния стол до бюрото и рафтовете с книги зад него. Беше висока, с кафява кожа, късо подстригана черна коса и големи тъмни очи — екзотична и привлекателна. Около трийсетгодишна.

Джоана се доближи до бюрото, свали ръкавиците си и извади пощенската картичка от джоба си. Погледна табелката с името на мис Остриън на бюрото, сетне книгите под дългите тънки пръсти на негърката, застанала на няколко метра от нея, „Отрязаната глава“ от Айрис Мърдок, „Знам защо пее птичето в клетка“ и най-отдолу „Магът“.^[3] Джоана отново прочете пощенската картичка — съобщаваха и, че ще и запазят „Отвъд свободата и достойнството“ от Скинър до 11 декември. Прииска ѝ се да каже на негърката нещо дружелюбно (тя положително бе съпругата или дъщерята на новопристигналото негърско семейство, за което ѝ бе споменала жената от „Добре дошли“, но не искаше да изглежда, че се държи покровителствено.) Щеше ли да изпитва нужда да каже нещо, ако жената не беше тъмнокожа. Да, в подобна ситуация щеше...

— Както няма жива душа, бихме могли да изнесем цялата библиотека — проговори негърката.

— Изглежда, трябва да го направим, тъкмо ще я научим да си стои на мястото — каза Джоана с усмивка и кимна към бюрото.

Негърката се засмя.

— Винаги ли е така пусто?

— Е, чак така май не е било — каза Джоана. — Но съм идвала само следобед и в съботни дни.

— Отскоро ли сте в Степфорд?

— От три месеца.

— А аз от три дни — рече негърката.

— Надявам се, че ще ви хареса.

— Мисля, че да.

Джоана протегна ръка.

— Казвам се Джоана Еберхарт.

— Рутан Хендри — усмихна се негърката и стисна ръката на Джоана.

Джоана се удари по челото и се вгледа в нея.

— Това име ми е познато! Виждала съм го написано някъде.

Жената се усмихна.

— Имате ли малки деца?

Джоана кимна озадачена.

— Написала съм една детска книжка. „Тайнственият план на Пени“, Тук я има. Първата ми работа беше да проверя в каталога.

— Ето какво било! — възкликна Джоана. — Бях я взела за Ким само преди две седмици! Много ѝ хареса, на мене също! Най-сетне попаднах на детска книга, в която едно момиченце се занимава и с по-интересни неща, а не прави само чай за куклите си.

— Правите ми хубава реклама — засмя се Рутан Хендри.

— Доколкото си спомням, и илюстрациите бяха ваши — продължи Джоана. — Страхотни илюстрации!

— Благодаря.

— Пишете ли нещо друго?

Рутан Хендри кимна.

— Започнала съм — рече тя, — но ще се хвана сериозно за работа, когато се настаним.

— Извинете — обади се мис Остриън от дъното на стаята и накуцвайки, се отправи към тях. — Сутрин тук идват толкова малко хора, че — спря, премигна и отново закуцука... — работя в канцеларията. Трябва да си сложа звънец за клиентите. Здравейте, мисис Еберхарт. — Усмихна се първо на Джоана, сетне и на Рутан Хендри.

— Здравейте — отговори Джоана. — Това е една от вашите авторки. „Тайнственият план на Пени“. Рутан Хендри.

— О? — мис Остриън се отпусна тежко в стола и хвана страничните облегалки с пълничките си розови ръце. — Книгата се харесва много — отбеляза тя. — Имаме два екземпляра, които са в непрекъснато обръщение.

— Тази библиотека ми харесва — заяви Рутан Хендри. — Мога ли да се запиша?

— В Степфорд ли живеете?

— Току-що се заселихме тук.

— Тогава може — рече мис Остриън.

Отвори чекмедже, извади бяло картонче и го сложи до купчината книги.

Рутан разбъркваше кафето си на бара на закусвалнята в Центъра — празна, ако не се смятат двамата телефонни техници — и разговаряше с Джоана.

— Искам да ми кажеш честно. Реагираха ли с неудоволствие срещу нашето идване тук?

— Не съм чула такова нещо — отвърна Джоана. — Тук никой не реагира на нищо. Няма нито едно обществено място, където хората могат да разменят мисли, с изключение на Мъжкото дружество.

— От Мъжкото дружество не са настроени срещу нас — отбеляза Рутан. — Ройъл постъпва утре вечер. Но съседките ми...

— Слушай — рече Джоана, — това за съседките няма нищо общо с цвета на кожата, повярвай ми. Те поначало се държат така. Нямаат време за едно кафе, нали? И непрекъснато се занимават с домакинството.

Рутан кимна.

— Не се вълнувам заради себе си — рече тя. — Аз си имам свои занимания и не бих страдала, ако те ми обърнат гръб. Но...

Джоана ѝ разказа за степфордските жени и как Боби дори се готви да се премести, за да не стане като тях.

Рутан се усмихна.

— Не съществува сила, която да ме превърне в страстна домакиня — заяви тя. — А пък другите, тяхна си работа. Безпокоя се само за децата.

Имаше две дъщери — едната на четири, другата на шест години. Съпругът ѝ Ройъл завеждаше катедрата по социология в един от градските университети. Джоана ѝ разказа за Уолтър, Пит и Ким и за фотографията. Размениха си телефоните.

— Докато пишех „Пени“, тъй се бях усамотила, че загубих навика да се срещам с хора — каза Рутан. — Но рано или късно ще ти се обадя.

— Аз сама ще те потърся — отвърна Джоана. — Ако си заета, ще ми кажеш. Искам да се запознаеш с Боби. Сигурна съм, че ще се харесате.

Вървяха към паркинга при библиотеката — бяха оставили там колите си, — когато Джоана съзря Дейл Коба, който я наблюдаваше от разстояние. Стоеше с агнеца в ръце край сградата на Историческото дружество, а до него група мъже, явно заети с подготовката на декора за Рождество Христово, майсторяха ясли. Кимна му и той, както държеше агнеца (беше също като жив), също ѝ кимна и се усмихна.

Каза на Рутан кой е той и я запита дали знае, че Айк Мазард живее в Степфорд.

— Кой?

— Айк Мазард. Илюстраторът.

Рутан въобще не беше чувала за него, което накара Джоана да се почувствува много стара. Или не, просто по-различна за това, че е бяла.

Гостуването на Адам в събота и неделя се оказа нож с две остриета. Наистина в събота си игра чудесно с Пит и Ким, и вътре, и на двора. Но в неделя — студен и мрачен ден — Уолтър се затвори в хола да гледа футбол (не можеше да му се сърди, след като предната неделя бе пожертвувал мача заради пързалката), а Адам и Пит пощръкляха. То бяха войни, крепости, построени с помощта на одеяло, метнато върху кухненската маса, изследователски експедиции в мазето (Ужас! За малко да нахълтат във фотолабораторията), звездни войни в стаята на Пит. Най-ужасното бе, че във всички игри имаха единствен общ враг на име Ким Откачалката. Вдигаха шум и се пъхаха навсякъде, за да се отбраняват, а горката Ким наистина се държа като откачена и едничкото ѝ желание беше да се присъедини към тях.

Отказа да рисува, да помага да подреждат негативите и дори да пекат курабийки. Джоана се отчая. Адам и Пит не обръщаха внимание на заплахите, Ким не се успокояваше от ласките ѝ, а Уолтър си гледаше мача.

Когато Боби и Дейв дойдоха да приберат Адам, Джоана си отдъхна. Но не съжаляваше, че го е взела, като видя колко са се освежили от почивката. Боби беше с фризирана коса и изглеждаше направо красива, което вероятно се дължеше на грима или пък на „младоженското приключение“, а може би и на двете. Дейв имаше самодоволен, малко тайнствен, но щастлив вид. Заедно с тях в антрето нахлу вълна студен въздух.

— Здравсти, Джоана, как се справи с децата? — запита Дейв, като потриваше ръце в кожени ръкавици, а Боби, загърнатата в палто от мечешка кожа, отбеляза:

— Надявам се, че Адам те е слушал.

— Много — заяви Джоана. — И двамата изглеждате прекрасно.

— Най-важното е, че се чувстваме прекрасно — съобщи Дейв, а Боби се усмихна.

— Прекарахме чудесно — каза тя. — Благодаря ти, че ни помогнахте за тази почивка.

— Дребна работа — отвърна Джоана. — Смятам след някоя и друга седмица за почивните дни да оставя Пит при вас.

— С удоволствие ще го вземем — рече Боби.

— Щом решите, обадете се — добави Дейв. — Адам! Време е да тръгваме!

— Той е горе в стаята на Пит.

Дейв вдигна ръкавиците към устата си и извика:

— Адам! Тук сме! Събирай си нещата!

— Съблечете се — предложи Джоана.

— Трябва да приберем Джон и Кени — каза Дейв.

— Сигурно ви се иска малко мир и тишина — добави Боби. — Убедена съм, че са ви надули главата.

— Е, не мога да кажа, че това е най-спокойната неделя в живота ми — отбеляза Джоана, — но вчера си играха чудесно.

— Привет! — обади се Уолтър и излезе от кухнята с чаша в ръка.

— Здравей, Уолтър — каза Боби.

— Здравсти! — извика Дейв и му смигна свойски.

— Как беше второто „младоженско приключение“? — попита Уолтър.

— По-вълнуващо от първото, само дето беше по-кратко — отговори Дейв и се ухили на Уолтър.

Джоана погледна Боби в очакване да чуе нещо смешно, Боби обаче ѝ се усмихна и погледна към стълбите.

— Здравей, ежко — каза тя. — Добре ли прекара?

— Не искам да си ходя — отвърна, Адам, вдигнал рамо, за да не тътри найлоновия си плик по стъпалата. Зад него бяха Пит и Ким.

— Не може ли да остане да спи тук? — обади се Ким.

— Не, мила, утре е на училище — каза Боби.

— Хайде, мой човек, трябва да съберем остатъка от тумбата.

Адам си тръгна намусен по стълбите, а Джоана отиде до дрешника да извади палтото и ботушите му.

— Щях да забравя — извика Дейв, — трябва да ти кажа нещо във връзка с акциите, за които ме питаше.

— А, хубаво се сети — каза Уолтър и вкара Дейв в хола.

Джоана подаде палтото на Боби, а тя ѝ благодари, разтвори го и застана зад гърба на Адам. Той пусна плика на пода и протегна ръце назад към ръкавите.

— Искаш ли плик за ботушите му? — попита Джоана.

— Не, не си прави труда — отвърна Боби, Завъртя Адам и му помогна да се закопчае.

— Хубаво миришеш — отбеляза той.

— Благодаря, ежко.

Той погледна тавана, а след това нея.

— Не искам да ми викаш вече така! Преди обичах, но сега не.

— Извинявай — отговори му тя. — Вече няма. — Усмихна му се и го целуна по челото.

Уолтър и Дейв излязоха от хола, Адам вдигна плика и каза довиждане на Пит и Ким. Джоана подаде на Боби ботушите на Адам и допря буза до нейната. Боби още беше студена и наистина миришеше хубаво.

— Ще ти се обадя утре — каза Джоана.

— Добре — отвърна Боби. Усмихнаха се една на друга.

Боби отиде до Уолтър, който стоеше до вратата, и му предложи бузата си. Той се поколеба и леко я докосна. Джоана се зачуди защо.

Дейв целуна Джоана, потупа Уолтър по рамото.

— Хайде, доскоро — сетне побутна Адам и двамата излязоха навън след Боби.

— Може ли вече да влезем в хола? — попита Пит.

— Целият е на ваше разположение — отвърна Уолтър.

Пит се втурна към хола и Ким го последва.

Джоана и Уолтър постояха до замръзналото стъкло на външната врата и наблюдаваха как Боби, Дейв и Адам се качват в колата.

— Гледай ти! — обади се Уолтър.

— Изглеждат фантастично — рече Джоана. — Боби не беше толкова хубава дори на вечерята. Защо не искаше да я целунеш?

— Не знам — отговори той след кратко мълчание, — това да целуваш някого по бузата... ми се вижда много превзето.

— Досега не съм забелязвала да те дразни.

— Значи съм се променил.

Тя продължаваше да гледа през стъклото. Вратите на колата се затвориха, блеснаха фаровете.

— Какво ще кажеш, ако някой път и ние останем за една събота и неделя сами? — каза тя. — Те са съгласни да вземат Пит, а съм сигурна, че и Ван Сентови биха взели Ким.

— Ще бъде чудесно — съгласи се той. — Ще го направим веднага след празниците.

— Можем да оставим Ким и у Хендри — продължи тя. — Те имат шестгодишна дъщеря и бих искала Ким да се запознае с негърско семейство.

Колата потегли, червените стопове светнаха и Уолтър заключи вратата и угаси външната лампа.

— Искаш ли да пийнеш нещо? — попита я той.

— И още как! Имам нужда след днешния бурен ден.

Какъв ужасен понеделник! Стаята на Пит се нуждаеше от основен ремонт и всички други трябваше да се разтребят. Още да се сменят чаршафите, да се изпере (а тя беше натрупала доста пране, разбира се), да се направи списък на покупките за вторник и да се отпуснат три панталона на Пит. Всъщност това се бе захванала да прави — ами останалото? Трябваше да пазарува за Коледа, да

надписва картички, да ушие костюма на Пит за пиесата (това удоволствие дължеше на мис Търнър). Слава богу, Боби не се обади — не беше ден за приказки на кафе. „Може би е права — рече си Джоана, — май започвам да се променям?“ Не, не беше права! Домакинската работа не можеше да се отлага до безкрайност, иначе къщата щеше да заприлича на... да речем, на къщата на Боби. Освен това истинската степфордска съпруга щеше да върши всичко много спокойно и организирано, нямаше да търкаля прахосмукачката върху шнура и след това да си премаже пръстите, докато се мъчи да го отмотае.

Направи скандал на Пит, че не прибира играчките си, а той се цупи цял час и не искаше да разговаря с нея. Ким започна да кашля.

Уолтър помоли да прескочи реда си в кухнята, напъха се в претъпканата с мъже кола на Хърб Съндерсън и изчезна нанякъде. В Мъжкото дружество кипеше дейност. Коледни играчки! За кого? Имаше ли в Степфорд бедни деца? Не беше забелязала.

Сряза чаршаф за костюма на Пит — снежен човек — и поигра „на думи“ с него и Ким, която се закашля само веднъж (абе да стиска палци, можеше и да се размине). Надписа коледните картички до буквата Л и си легна в десет. Заспа с книгата на Скинър.

Вторникът беше по-лек ден. Като разчисти бъркотията от закуската и оправи леглата, реши да се обади на Боби — нямаше никой, тя явно обикаляше да търси къща. Отиде с колата до Центъра за по-едри седмични покупки. Следобед отиде пак, направи снимки на коледния декор и се прибра точно преди да пристигне училищният автобус.

Уолтър изми чиниите и след това отиде в Мъжкото дружество. Играчките не бяха за степфордските деца, а за дечица от бедните квартали в града и в болниците. (Май ви затвориха устата, мисис Еберхарт. Или може би предпочитате да сте мис Инголс? Мис Инголс-Еберхарт?)

След като накара Пит и Ким да се изкъпят и да легнат, се обади на Боби. Чудно защо Боби не я беше търсила цели два дни?

— Ало — обади се Боби.

— Отдавна не сме се чували.

— Кой е на телефона?

— Джоана.

— О, здравей — рече Боби. — Как си?

— Добре. А ти? Звучиш някак особено.
— А, добре съм — отвърна Боби.
— Попадна ли на нещо интересно тази сутрин?
— Какво искаш да кажеш?
— Намери ли най-сетне подходяща къща?
— Бях на пазар — каза Боби.
— Защо не ми се обади?
— Излязох много рано.
— Аз ходих към десет, сигурно сме се разминали.
Боби не отговори.
— Боби?
— Да?
— Сигурна ли си, че си добре?
— Много съм добре. В момента гледя.
— По това време?
— Утре Дейв има нужда от риза.
— Аха. Тогава ми се обади утре сутрин, може да обядваме заедно. Ако не си решила да обикаляш за къща.
— Няма да обикалям — отвърна Боби.
— В такъв случай ще ми се обадиш, нали?
— Добре — рече Боби. — Довиждане, Джоана.
— Довиждане.

Затвори телефона и постоя загледана в него, с ръка на слушалката. Чудно защо ѝ хрумна, че Боби се е променила като Чармейн. Не, за Боби това е невъзможно. Сигурно е имала разправия с Дейв, при това сериозна разправия, и все още не ѝ се разговаря. Дали пък не я бе обидила, без да иска? Опита се да се сети дали в неделя бе казала нещо във връзка с гостуването на Адам — нещо, което Боби би разбрала погрешно. Не, разделиха се съвсем приятелски, както винаги. Докоснаха бузи и се уговориха да се чуват. (Все пак, замисли се и си даде сметка, че Боби не изглеждаше като преди — не каза... нещата, които обикновено казваше, и освен това се движеше някак флегматично.) Дали пък не бяха пушили наркотици с Дейв? Боби бе споделила с нея, че са опитвали няколко пъти, но не ѝ харесало. Може би този път...

Написа още няколко коледни картички.

Обади се на Рутан Хендри, която беше приветлива и се зарадва да я чуе. Поговориха за „Магът“, която Рутан също бе харесала, а Рутан ѝ разказа за новата си книга — продължение на Пени. Договориха се да обядват заедно следващата седмица. Джоана щеше да говори с Боби и трите щяха да отидат във френския ресторант в Истбридж. Рутан обеща да ѝ се обади в понеделник сутринта.

Продължи да пише коледни картички, сетне, като си легна, чете в леглото книгата на Скинър, докато Уолтър се прибра.

— Говорих тази вечер с Боби — каза му тя. — Звучеше някак особено, такава... безразлична.

— Вероятно е уморена от това търчане да търси къща — отвърна Уолтър, докато изпразваше джобовете на самото си на бюрото.

— Видя ми се особена и в неделя — продължи Джоана. — Не каза...

— Просто малко се беше гримира — отрязва я Уолтър. — Само да не започнеш пак да ми говориш за ония химикали!

Джоана се намръщи и сложи затворената книга на коленете си.

— Дейв спомена ли нещо за наркотици? — попита тя.

— Не — отвърна Уолтър, — но може да е и това.

Боби не се обади. Към един часа Джоана подкара колата към тях. Още щом се изправи пред къщата, кучетата залаяха. Бяха завързани за висока тел в задния двор — дребното корги се бе изправило на задните си лапи и скимтеше, а овчарката стоеше неподвижно и лаеше: „Уау, уау, уау!“ Синият шевролет на Боби беше извън гаража.

Боби, застанала в безупречно лъснатия си хол — възглавничките бяха бухнали, дървените части светеха, списанията лежаха като ветрило на полираната масичка зад дивана — се усмихна на Джоана.

— Извинявай, толкова съм заета, че ми изхвъркна от главата. Обядвала ли си? Влез в кухнята. Ще ти направя сандвич. С какво го искаш?

Изглеждаше също както в неделя — красива, с фризирана коса и грим. Освен това под зеления пуловер носеше някакъв висок сутиен, изглежда, с подплънки, а ханшът ѝ под кафявата плисирана пола сигурно бе стегнат с ластичен колан.

— Да, промених се — каза тя, когато се преместиха в същото тъй безупречната кухня. — Разбрах, че съм била ужасно мързелива и себична. Не е срамно да си добра домакиня. Реших да върша съвестно работата си, както Дейв върши своята, и да стана по-взискателна към външността си. Сигурна ли си, че не искаш сандвич?

Джоана поклати глава.

— Боби, не виждаш ли... не разбираш ли какво се е случило? Тази ужасна отрова тук се е загнездила и в тебе. Станало е същото като с Чармейн!

Боби се усмихна.

— Нищо не се е загнездило в мен — отвърна тя. — Тук няма никаква отрова. Това са глупости. Животът в Степфорд е прекрасен и много здравословен.

— Вече... не искаш ли да се местиш?

— Не — заяви Боби, — това беше глупава идея. Тук много ми харесва. Да ти направя поне едно кафе?

Обади се на Уолтър в службата.

— А, добър ден — каза Естер. — Толкова се радвам да ви чуя! При вас сигурно е чудесно, а може би се обаждате от града?

— Не, вкъщи съм — отвърна тя. — Мога ли да говоря с Уолтър?

— Съжалявам, но в момента е на съвещание.

— Много е важно. Моля ви, извикайте го.

— Изчакайте секунда.

Зачака, седнала на бюрото в кабинета, като прехвърляше документите, които бе извадила от средното чекмедже. Погледна календара: „Вторник, 14 декември“ (вчера), сетне рисунката на Айк Мазард.

— Сега ще ви се обади, мисис Еберхарт — чу гласа на Естер. — Надявам се, че не се е случило нещо с Питър или Ким.

— Не, добре са.

— Чудесно. Сигурно са...

— Ало? — прозвуча Уолтър.

— Уолтър!

— Здравей. Какво има?

— Уолтър, искам да ме изслушаш и да не спориш. Боби се е променила. Бях у тях. Къщата прилича на... Просто свети, Уолтър, като в журнал! А самата Боби е... Слушай, спестовните книжки у тебе ли са? Търсих ги, но не мога да ги намеря. Уолтър!

— Да, у мене са — отвърна. — Купувам едни акции по съвет на Дейв. За какво са ти?

— Да проверя с колко разполагаме. В Истбридж видях една къща, която...

— Джоана...

— ... беше малко по-скъпа от тази, но...

— Джоана, слушай.

— Няма да остана тук нито...

— Слушай, дявол да те вземе!

— Продължавай — рече тя и стисна слушалката.

— Ще гледам да се върна рано. Не предприемай нищо, преди да се прибера. Чуваш ли? Не поемай никакви ангажименти или нещо подобно. Смятам, че до половин час ще свърша.

— Няма да остана тук нито ден повече! — заяви тя.

— Ще изчакаш да се върна, нали? — настоя той. — Не можем да решим това по телефона.

— Донеси спестовните книжки — напомни тя.

— Не прави нищо, преди да съм се прибрал.

Той затвори телефона.

Джоана постави обратно слушалката. Върна документите в средното чекмедже и го затвори. Взе от рафта телефонния указател и потърси номера на мис Къргаса в Истбридж. Къщата, която имаше предвид, още не беше купена.

— Дори мисля, че цената ѝ малко спадна напоследък — каза мис Къргаса.

— Ще ми направите ли една услуга? — запита Джоана. — Може би ще ни заинтересува, но ще знам със сигурност утре. Бихте ли уточнили със собствениците най-ниската цена, ако уредя покупката веднага? И моля ви, уведомете ме незабавно.

— Ще ви се обадя — обеща мис Къргаса. — Знаете ли дали мисис Маркоуи се е спряла на нещо? Имахме среща тази сутрин, но не дойде.

— Тя промени решението си и няма да се мести — отвърна Джоана. — Но аз ще се преместя.

Обади се на Бък Реймънд, предприемача, към когото се бяха обърнали за Степфорд.

— Ако решим да продадем къщата примерно утре — попита го тя, — смятате ли, че ще се купи веднага?

— Без съмнение — увери я Бък. — Непрекъснато ми се обаждат. Сигурен съм, че ще получите колкото сте дали, дори малко повече. Вие какво, не сте ли доволни?

— Не — отвърна тя.

— Съжалявам. Да я обявя ли за продан? Точно сега има едно семейство, което...

— Не, не, още не — рече тя. — Ще ви уведомя утре.

— Моля те, спри за малко — убеждаваше я Уолтър, като протягаше ръце и се опитваше да я хване за раменете.

— Не — повтори тя и поклати глава. — Не. Това, което върлува тук, преобразява жените за четири месеца, което значи, че ми е останал само месец. Може и по-малко. Нанесохме се на 4 септември.

— Джоана, моля ти се...

— Ето, Чармейн е дошла през юли и се промени през ноември. Боби е дошла през август, а сега е декември. — Обърна се и се отдалечи от него. Чешмата в кухнята капеше, тя удари силно крана и капките спряха.

— Нали получи отговор от Министерството на здравеопазването?

— Врели-некипели, както казваше Боби. — Обърна се и го погледна. — Тук има нещо, в това съм сигурна. Иди и я погледни. Моля те, иди. Бюстът ѝ стърчи дотук и тъй се е пристегнала с ластичния колан, че от задника ѝ не е останало нищо! Къщата е като в телевизионна реклама. Като у Карол, като у Дона и Кит Съндерсън!

— Рано или късно трябваше да я изчисти, приличаше на кочина.

— Но самата тя се е променила, Уолтър! Не говори по същия начин, не мисли по същия начин... и аз не възнамерявам да чакам същото да се случи и с мене!

— Ние няма да...

Ким долетя от двора. От пухкавата кожена шапчица се подаваше зачервената ѝ муцунка.

— Излез вън, Ким — каза Уолтър.

— Искаме малко запаси — заяви Ким. — Ще ходим на пътешествие.

Джоана отиде до буркана с бисквитите, отвори го и извади няколко.

— Ето — рече тя и ги сложи в ръкавичките на Ким. — И не се отдалечавайте от къщата, стъмни се.

— Дай ни и от хрускавите бонбони.

— Нямаме. Хайде, върви!

Ким излезе и Уолтър затвори вратата.

— Къщата е по-хубава от тази — Джоана изтръска трохите от дланите си — и можем да я вземем за пет хиляди и трийсет и пет. Веднага ще ги получим за тази. Бък Реймънд го потвърди.

— Няма да се местим — отсече Уолтър.

— Но ти нали се съгласи?

— Следващото лято, не преди...

— Следващото лято няма да съм аз!

— Джоана...

— Не разбираш ли? Това ще ми се случи през януари!

— Нищо няма да ти се случи!

— Аз казвах същото на Боби! Подигравах ѝ се за бутилираната вода!

Той се доближи до нея.

— Тук няма нищо, нито във водата, нито във въздуха. Променили са се по причината, която са ти казали. Разбрали са, че са мързеливи и немарливи. Тревожиш се, че Боби се е погрижила за външността си! Беше крайно време да го направи. И на тебе няма да ти навреди, ако се поглеждаш от време на време в огледалото.

Тя го наблюдаваше, а той избягваше погледа ѝ, изчерви се и пак обърна глава към нея.

— Говоря ти сериозно. Ти си хубава жена, а не правиш нищо за себе си. Поспретваш се само, ако ходиш някъде или приемаш гости. — Отиде до печката и започна нервно да върти един от ключовете ѝ. Тя го гледаше.

— Ще ти кажа какво ще направим...

— Искаш ли да се променя?

— Разбира се, не, не ставай глупава! — Обърна се.

— Може би точно това искаш — привлекателна глупачка, котенце, което да ти слугува.

— Това, което исках да кажа, е, че...

— Затуй ли ме убеждаваше, че Степфорд е най-прекрасното място на света? Някой ти е подшушнал, нали? „Заведи я в Степфорд, братко, там има едно такова нещо във въздуха, дето след четири месеца няма да си я познаеш!“

— Във въздуха няма нищо — повтори Уолтър. — А това, което ми казаха, беше, че училищата са добри и таксите не са високи. Ето на, старая се да погледна на нещата от твоя гледна точка и да преценя справедливо. Искаш да се преместим, защото се страхуваш, че ще „се промениш“, аз пък мисля, че това противоречи на здравия разум и... че си малко истерична. Преместването в този момент ще представлява ненужно бреме за всички ни, особено за Пит и Ким. — Спря да си поеме дъх. — Добре, да направим така: ще отидеш при Алън Холингсуърт и ако той каже, че си...

— При кого?

— Алън Холингсуърт. — Явно избягваше погледа ѝ. — Знаеш го, психиатъра. — За миг вдигна очи към нея. — Ако той каже, че не си в някакво депресивно...

— Нямам нужда от психиатър — заяви тя. — И да имах, нямаше да отида при Алън Холингсуърт. Видях жена му на родителска среща, и тя е като другите. Обзалагам се, че ще ме обяви за луда.

— Тогава избири си друг — съгласи се той. — Отиди при който си искаш психиатър. Ако не е някакво... нервно състояние или нещо подобно, ще се преместим веднага. Утре сутринта ще отида да видя къщата и дори ще внесе депозит.

— Нямам нужда от психиатър — настоя тя. — Имам нужда да се махна от Степфорд.

— Стига вече, Джоана — рече той. — Мисля, че съм съвсем справедлив. Искаш всички да обърнем живота си наопаки и смятам, че при това положение трябва да провериш дали психическото ти състояние ти позволява да правиш разумни преценки. Дължиш го не само на нас, но и на себе си.

Тя го гледаше.

— Е, не съм ли прав?

Не му отговори. Продължаваше да го гледа.

— Кажй сега, не е ли разумно?

— Боби се промени, докато беше сама с Дейв, Чармейн се промени, докато беше сама с Ед — промълви тя.

Той отмести поглед и поклати глава.

— Тогава ли ще стане и с мене? Когато отидем някъде сами в събота и неделя?

— Идеята беше твоя — подчерта той.

— А ти нямаше ли сам да предложиш, ако не бях го направила аз?

— Ето сега! — възмути се той. — Чуваш ли се какви ги говориш? Искам да обмислиш това, което ти казах. Не можеш да нарушаваш живота на всички ни, защото си си наумила нещо. — Обърна се и излезе от кухнята.

Тя остана неподвижна, вдигна ръка към челото си и затвори очи. Постоя така, свали ръка, отвори очи и поклати глава. Отиде до хладилника, отвори го и извади покритата купа и пакетирано парче месо.

Той седеше на бюрото и пишеше нещо в жълт бележник. От цигарата в пепелника се точеха ленти дим към лампата. Погледна я и си свали очилата.

— Добре — каза тя. — Ще говоря с лекар. Но трябва да е жена.

— Чудесно — съгласи се той. — Добра идея.

— А ти ще внесеш депозит за къщата утре.

— Да. Само да не е някаква развалина.

— Не е, ще видиш. Къщата е хубава и е построена само преди шест години. С добра ипотека.

— Отлично — рече той.

Тя стоеше и го гледаше.

— Искаш ли да се променя?

— Не — рече той. — Просто искам понякога да си слагаш малко червило. Това ме е кой знае каква промяна. Самият аз бих искал да се променя, например да сваля някой и друг килограм.

Тя отметна назад косата си.

— Ще слеза да поработя във фотолабораторията. Пит е буден още. Ще се заслушваш ли от време на време?

— Разбира се — каза той с усмивка.

Тя го погледна, обърна се и излезе.

Наложи се да прибегне до услугите на местния отдел по здравеопазване и оттам я насочиха към Областното управление, където ѝ дадоха имената и телефоните на пет жени-психиатри. От тях две имаха кабинети съвсем близо (в Истбридж), но бяха заети до средата на януари, а третата (в Шефилд, на север от Норуд) се съгласи да я приеме в събота, в два часа. Доктор Маргарет Фанчър — звучеше приятно по телефона.

Дописа коледните картички и уши костюма на Пит, купи играчки и книги за Пит и Ким и бутилка шампанско за Боби и Дейв. В града намери златна катараме за колан на Уолтър. Първоначално смяташе да обиколи антикварните магазини на Девета улица, за да го изненада с някой интересен стар документ, но вместо това му купи кафява жилетка.

Пристигаха първите коледни картички — от родителите ѝ, от подчинените на Уолтър и от семейства Маккормик, Камелиън и Ван Сент. Подреди ги на рафта с книги в хола. От агенцията пристигна чек — сто двацет и пет долара.

В петък следобед, въпреки че бе натрупал сняг, а и не спираше да вали, качи Пит и Ким в комбито и отидоха у Боби. Боби ги посрещна мило, а Адам, Кени и кучетата със страшна олелия. Боби направи горещ шоколад за децата, а Джоана отнесе таблата в хола.

— Да не се подхлъзнеш — предупреди я Боби. — Тази сутрин лъсках пода.

— Виждам — отвърна Джоана.

После седна в кухнята и се загледа как Боби — красива, с елегантна фигура — търка фурната с книжни кърпи и от време на време пръска с някакъв аерозолен препарат.

— Направила си чудеса със себе си! Как го постигна? — попита Джоана.

— Не ям като преди — каза Боби — и се движа повече.

— Отслабнала си най-малко с три килограма!

— Не повече от един-два. Нося и ластичен колан.
— Боби, моля те, кажи ми какво стана в събота и неделя?
— Нищо. Стояхме си вкъщи.
— Пушихте ли нещо, гълтахте ли нещо? Нещо такова... наркотици?
— Не. Не ставай смешна.
— Боби, но ти вече не си ти! Не го ли забелязваш? Станала си като другите!
— Честно ти казвам, Джоана, това са глупости — заяви Боби. — Разбира се, че съм си аз. Просто разбрах, че съм била ужасно мързелива и егоистка и сега върша работата си съвестно, както Дейв върши своята.
— Да де, разбрах. А какво мисли той за това?
— Много е щастлив.
— Не се и съмнявам.
— Виж, този аерозолен препарат е много хубав. Използвала ли си го?
„Не, не съм луда — рече си тя, — не съм за никакъв психиатър.“
Джони и още две момчета правеха снежен човек пред вратата на съседната къща. Остави Пит и Ким в комбито и отиде при тях.
— О, здрасти! — извика той. — Носиш ли ми парите?
— Не още — отвърна му тя, като закриваше лицето си от връхлитащия сняг. — Джони, знаеш ли какво?... Много ме смущава това, дето майка ти така се промени.
— Значи и ти си забелязала! — каза той задъхан.
— Не мога да разбера какво ѝ стана — рече тя.
— Аз също. Вече не крещи и ни прави топли закуски... — Погледна към къщата и се намръщи. По лицето му се задържаха снежинки. — Надявам се, че ще си остане такава. Но доста се съмнявам.

Доктор Фанчър се оказа ниска жена с необикновено дребно лице, малко над петдесетгодишна, с къси къдрици, прошарена кестенява коса, остър кукленски нос и усмихнати сиво-сини очи. Облечена беше в тъмносиня рокля със златна брошка с китайски йероглиф и носеше венчална халка. Кабинетът ѝ бе приветлив, е мебели в стил

„Чипъндейл^[4]“, графики на Паул Клее по стените и раирани пердета, през които прозираше яркото слънце, огряло снега навън. Имаше, кафява кушетка, покрита с бяло чаршафче на повдигнатото място за главата, но Джоана седна на стола срещу махагоновото бюро, на което лежеше голям дневник със зелена подвързия, от чиито страници стърчаха като знаменца множество листчета за отбелязване.

— Дойдох по настояване на съпруга си. — Обясни Джоана. — В началото на септември се преместихме в Степфорд и искам да се махнем оттам колкото може по-скоро. Внесли сме депозит за къща в Истбридж, но само защото аз настоявах. Той смята, че това се дължи на... някаква... мания.

Разказа на доктор Фанчър защо иска да се преместят — за степфордските жени и как първо Чармейн, а после и Боби са се променили.

— Били ли сте в Степфорд? — попита я Джоана.

— Само веднъж — отвърна доктор Фанчър. — Чух, че си заслужава човек да отиде да го види, което се оказва вярно. Чух също, че хората там живеят доста изолирано и са необщителни.

— Повярвайте ми, точно така е.

Доктор Фанчър знаеше за онзи град в Тексас с ниската престъпност.

— Очевидно се дължи на концентрацията на литий — каза тя. — В едно от списанията имаше статия по този въпрос.

— Боби и аз писахме в Министерството на здравеопазването — продължи Джоана. — Отговориха, че в Степфорд няма нищо, което би навредило някому. Предполагам, че са ни взели за изкуфели бабички. Всъщност тогава и аз смятах, че Боби... се тревожи повече, отколкото трябва. Помогнах ѝ за писмото, защото ме помоли... — Погледна стиснатите си ръце и ги разтри една в друга. Доктор Фанчър млъкна.

— Започнах да подозирам... — заговори пак Джоана — ... и защо казвам „подозирам“, като всъщност... — Отново се загледа в ръцете си и ги разтърка.

— Какво започнахте да подозирате? — обади се доктор Фанчър.

Джоана отпусна ръце и ги изтри в полата си.

— Започнах да подозирам, че зад тази история стоят мъжете. — Погледна доктор Фанчър. Доктор Фанчър не се засмя и не изглеждаше учудена.

— Кой мъже? — попита тя.

— Съпругът ми... — Джоана пак гледаше ръцете си, — съпругът на Боби, на Чармейн. — Погледна доктор Фанчър. — Всички мъже в Степфорд.

Разказа ѝ за Мъжкото дружество.

— Една нощ, преди около два месеца, снимах Центъра. Там са магазините в колониален стил, а сградата на Дружеството е над тях. Прозорците бяха отворени и във въздуха се носеше... някаква миризма. На лекарство или на химикали. Внезапно спуснаха щорите, може би защото разбраха, че съм там (полицаят ме беше видял и спря да поговори с мене). — Наведе се напред. — На Девета улица има много специални промишлени заводи и доста от мъжете, които заемат високи постове в тях, живеят в Степфорд и членуват в Мъжкото дружество. Всяка нощ там става нещо и не мисля, че се занимават само с майсторене на играчки за бедните деца, ами пият и залагат на покер. Може би приготвят нещо, за което Министерството на здравеопазването не би могло да знае, защото е скрито там, горе, в сградата на Мъжкото дружество. — Облегна се на стола и изтри ръце в полата си, без да поглежда към доктор Фанчър.

Доктор Фанчър я разпита за родителите ѝ и за интереса ѝ към фотографията, за длъжностите, които е заемала, и за Уолтър, Пит и Ким.

— Всяко преместване е придружено с травма — отбеляза доктор Фанчър, — особено преместването от големия град в предградията, когато жената не смята да се задоволи с ролята си на домакиня. Сигурно за вас това е нещо като заточение. — Тя се усмихна на Джоана. — А като наближат празниците, човек още повече се изнервя. Това се забелязва у всички. Често съм си мислела, че някоя година трябва да зарежем подготовката за празниците и тогава наистина ще усетим, че е празник.

Джоана се опита да се усмихне. Доктор Фанчър събра ръцете си, опря лактите на бюрото и се наклони напред.

— Разбирам защо не сте щастлива в градче, където жените са отдадени изцяло на домакинството — рече тя. — Аз самата не бих била щастлива, защото като вас имам и други интереси. Но се питам (смятам, че и съпругът ви се пита същото) дали точно сега ще бъдете по-щастлива, ако отидете в Истбридж или където и да е другаде.

— Мисля, че ще съм по-щастлива — заяви Джоана.

Доктор Фанчър погледна ръцете си и започна да трие ръката, на която имаше халка. Сетне отново вдигна очи към Джоана.

— Докато един град добие облик, минава доста време — каза тя. — И този облик зависи от хората, които си избират да живеят там. Преди много години тук, в Шефилд, дойдоха няколко художници и писатели, последваха ги други, а онези, които не одобряваха бохемския им начин на живот, се преместиха. Сега ние сме град на художници и писатели. Не всички са художници и писатели, разбира се, но обликът на града се определя от тях и затова Шефилд е различен от Норуд и от Кембъл. Сигурна съм, че Степфорд е оформил облика си по подобен начин. Това ми изглежда много по-вероятно от идеята, че мъжете правят заговори и промиват с химикали мозъците на жените. И биха ли могли да го направят? Биха могли да им дават нещо, да речем, с отпускащ ефект, но доколкото разбирам, тези жени не са отпуснати. Те са трудолюбиви и дейни в тесния кръг на интересите си. Това е непосилна задача и за най-напредналите химици.

— Знам, че звучи някак... — Джоана разтърка слепоочието си.

— Звучи — поде доктор Фанчър — като идея на жена, която подобно на много жени в днешно време изпитва, и то напълно основателно, дълбоко негодувание и подозрение към мъжете. Една жена като вас днес се разпъва от противоречивите изисквания, които поставя пред нея животът, макар и понякога да не го съзнава. От една страна, е длъжна да се съобразява с условностите от миналото, а от друга, с новия критерий на еманципираната жена.

Джоана поклати глава.

— Ако само можехте да видите какво представляват степфордските жени. Всички са като актриси от телевизионна реклама. Дори не точно това, ами... Те са... като... — наведе се напред. — Преди няколко седмици имаше предаване по телевизията. Децата ми го гледаха и аз хвърлих едно око. Показваха движещите се фигури на всички президенти, които ходеха, говореха и променяха израза на лицето си. Ейбрахам Линкълн се изправи и произнесе Гетисбъргската реч, беше съвсем като жив... — Изведнъж замълча.

Доктор Фанчър почака, сетне поклати глава.

— Вместо да настоявате семейството ви незабавно да се премести — каза тя, — смятам, че трябва да помислите за...

— Дисниленд... — промълви Джоана. — Предаването беше от Дисниленд...

— Знам — каза доктор Фанчър и се усмихна. — Внуците ми бяха там миналото лято. Разправяха ми как „срещнали“ Линкълн.

Джоана се извърна. Лицето ѝ бе добило още по-напрегнат израз.

— Смятам, че трябва да помислим за някаква терапия — продължи доктор Фанчър. — Първо трябва да сте наясно с чувствата си. Тогава можете да предприемете правилния ход: да се преместите в Истбридж, да се върнете в града, а може би, като се поуспокоите, и Степфорд няма да ви се струва толкова потискащ.

Джоана се обърна към нея.

— Ще размислите ден-два и ще ми се обадите — продължи доктор Фанчър. — Сигурна съм, че мога да ви помогна. Струва си да отделите няколко часа и спокойно да поразмислите, нали?

Джоана остана неподвижна, само кимна. Доктор Фанчър извади писалка и започна да пише на кочан с рецепти. Джоана я гледаше. Стана и взе чантата си от бюрото.

— Смятам, че това ще ви помогне — каза доктор Фанчър, без да спира да пише. — Тези хапчета имат лек успокояващ ефект. Можете да вземате по три на ден. — Откъсна рецептата, усмихна се и я подаде на Джоана. — Няма да ви накарат да се влюбите в домакинството.

Джоана взе листа. Доктор Фанчър се изправи.

— Ще отсъствам една седмица, точно след Коледа — обясни тя, — но можем да се срещнем през седмицата от трети нататък. Ще чакам да ми се обадите в понеделник-вторник и да ми кажете какво сте решили.

Джоана кимна. Доктор Фанчър се усмихна.

— Не намирам, че състоянието ви е тежко. Наистина съм сигурна, че мога да ви помогна — рече тя и протегна ръка.

Джоана стисна ръката ѝ и излезе.

В библиотеката имаше доста хора. Мис Остриън ѝ каза да слезе долу, в мазето — вратата вляво, най-долния рафт — и като свърши, да върне всичко на място. Да не пуши. Сетне да изгаси лампите.

Заслиза по тесните стъпала, като се опираше с ръка на стената. Нямаше перила. Вратата вляво. Напипа ключа за осветлението.

Флуоресцентна лампа, мирис на стара хартия, мотор, който се засилва и започва да вие.

Стаята беше малка, с нисък таван. Стени, покрити с рафтове, натъпкани с вестници и списания, а в центъра маса и четири червени кухненски стола с хромирани метални крака.

От най-долните рафтове стърчаха големи, подвързани в кафяво томове, подредени по шест един върху друг. Остави чантата си на масата, съблече си палтото и го метна на един от столовете. Започна с броевете отпреди пет години, като прелистваше томове отзад напред.

ПРЕДСТОИ СЛИВАНЕ НА МЕСТНИЯ ГРАЖДАНСКИ СЪВЕТ С МЪЖКОТО ДРУЖЕСТВО. *Предложеното обединяване на Гражданския съвет и Мъжкото дружество в Стенфорд беше прието от членовете и на двете организации и ще се осъществи през следващите няколко седмици. Председателите Томас С. Милър и Дейл Коба...*

Върна се още по-назад — спортни празници, незапомнени снеговалежи, кражби, училищни спорове...

ЖЕНСКОТО ДРУЖЕСТВО ПРЕКРАТЯВА ЗАСЕДАНИЯТА СИ. *Стенфордското Женско дружество прекратява заседанията си, които се провеждаха два пъти месечно поради отлив на членове, сподели мисис Ричард Окри, която пое председателството на клуба само преди два месеца, след като бившата председателка, мисис Алън Холингсуърт подаде оставка. „Това е временно положение“ — заяви мисис Окри, с която разговаряхме в дома ѝ на Фокс Холоу Лейн. — Смятаме да привлечем повече нови членове и да възобновим заседанията в началото на пролетта...*

Въобразявате си, мисис Окри! Джоана продължи да прелиства. Обяви за стари филми и преоценени хранителни стоки, пожар в методистката църква, откриване на пещта за изгаряне на отпадъци...

МЪЖКОТО ДРУЖЕСТВО КУПУВА КЪЩАТА НА ТЪРХЮН. *Дейл Коба, председател на стенфордското...*

Изменения на закона за регулацията, кражба в „Компю-Тек“...

Взе тома с броевете от по-предното полугодие, сложи го пред себе си и започна пак отзад напред:

КЛУБЪТ НА ЖЕНИТЕ-ГЛАСОПОДАВАТЕЛКИ ВЕРОЯТНО ЩЕ СЕ ЗАКРИЕ.

(И какво чудно имаше в това?)

Ако непрестанният отлив на членове не спре, степфордският Клуб на жените-гласоподавателки вероятно ще бъде закрит. С това изявление новата председателка мисис Тиодор Ван Сент от Феървю Лейн...

(Карол?)

Взе трескаво да обръща страници... Край на сушата. Сушата нанася щети...

МЪЖКОТО ДРУЖЕСТВО ПРЕИЗБИРА КОБА. Дейл Коба от Анвил Роуд бе преизбран с пълно болшинство за председател (с двугодишен мандат) на непрестанно разширяващото се...

Значи трябваше да се върне още две години назад. Прескочи три тома. Кражби, пожар, базар, снеговалеж... Поемаше страниците с едната ръка и ги обръщаше с другата — бързо, бързо...

В СТЕПФОРД БЕ УЧРЕДЕНО МЪЖКО ДРУЖЕСТВО. Десетина мъже, които ремонтираха изоставената плевня на Суицър Лейн и се срещаха в нея повече от година, решиха да учредят Мъжко дружество в Степфорд и канят желаещите да се присъединят към тях. Дейл Коба от Анвил Роуд беше избран за председател на Дружеството, Дугейн Т. Андерсън от Суицър Лейн за подпредседател, а Робърт Съмнър-младши от Гуендолин Лейн за секретар-касиер. Мистър Коба заяви, че целта на Дружеството е да осигури приятен отдих на членуващите — покер, мъжки разговори и размяна на информация за различни полезни занимания и хобита. Семейство Коба е особено активно в обществената дейност. Мисис Коба беше една от основателките на Женското дружество, въпреки че наскоро го напусна заедно с мисис Андерсън и мисис Съмнър. Останалите членове на степфордското Мъжко дружество са Клод Аксхелм, Питър Дж. Дуики, Франк Ферети, Стивън Марголис, Айк Мазард, Франк Роденбери, Джеймс Дж. Скофилд, Хърбърт Съндерсън и Мартин Й. Уайнър. Мъжете, които желаят да получат допълнителна информация, могат да се обърнат към...

Прескочи още два тома и запрелиства страниците, като търсеше рубриката „Новодошли“ на страница втора.

... Мистър Ферети е инженер в лабораторията за разработване на системи към „Компю-Тек Корпорейшън“.

... Мистър Съмнър — притежател на множество патенти в областта на багрилата и пластмасите, наскоро постъпи на работа в

„Амери-Кем-Уилис Корпорейшън“, където се занимава с изследвания върху ваниловите полимери.

„Новодошли“... „Новодошли“... — спираше само на имената, които я интересуват, и непрестанно се убеждаваше, че е права.

Мистър Дуики, известен сред приятелите си като Уик, работи в отдела по микрокомпютри на „Инстатрон Корпорейшън“.

... Мистър Уайнър е в отдела „Соно-Трак“ на „Инстатрон Корпорейшън“.

... Мистър Марголис работи в „Рийд и Сондърс“ — производители на стабилизиращи устройства, чийто нов завод на Девета улица ще бъде открит следващата седмица.

Остави на място томовете, извади нови и ги строполи на масата.

... Мистър Роденбери е завеждащ Лабораторията за разработване на електронни системи в „Компю-Тек Корпорейшън“...

... Мистър Съндерсън проектира оптични сензори за „Юлиц Оптикс“.

Най-сетне откри онова, което най-много я интересуваше. Прочете цялата статия.

Новите съседни на Анвил Роуд са мистър и мисис Дейл Коба и синовете им Дейл-младши — на четири години, и Дерън — на две. Семейство Коба пристигнаха от Анхайм, Калифорния, където са живели шест години. „Засега тук ни харесва — заяви мисис Коба. — Не знам как ще се чувстваме през зимата. Не сме свикнали на студ.“

Мистър и мисис Коба са учили в Университета в Лос Анжелис, а мистър Коба е защитил дисертация в Калифорнийския технологически институт. През последните шест години е работил в отдела по „Аудиоаниматроника“ в Дисниленд и е участвувал в създаването на движещите се и говорещи фигури на президентите, описани в августовския брой на „Нашънъл Джеографик“. Обича да ходи на лов и свири на пиано. Мисис Коба, която е завършила Филологически факултет, в свободното си време превежда класическия норвежки роман „Дъщерите на командора“.

Работата на мистър Коба тук вероятно няма да привлича толкова внимание и почитатели, колкото в Дисниленд — назначен е в отдела по изследователска и развойна дейност на „Бърнъм-Меси-Майкротек“.

Джоана прихна да се смее. Изследователска и развойна дейност! *И вероятно няма да привлича толкова внимание!* Не спираше да се смее. Не можеше да се удържи. И не искаше!

Изправи се, заливайки се от смях, гледаше оградената с линии колонка на рубриката „Новодошли“. *Вероятно няма да привлича внимание!* Божичко!

Затвори големия кафяв том, без да спира да се кикоти, взе го заедно с този отдолу и ги набути обратно на мястото им на рафта.

— Мисис Еберхарт — обади се мис Остриън отгоре, — шест без пет е, затваряме.

Най-сетне трябваше да спре да се смее!

— Свърших — извика тя. — Точно ги прибирам!

— Гледайте да са в същия ред.

— Разбира се.

— И изгасете лампите.

— Естествено.

Подреди томовете горе-долу в същия ред.

— *Вероятно!* — рече тя през смях.

Взе палтото и чантата си, изгаси лампите и като продължаваше да се смее, се заизкачва по стълбите към мис Остриън, която я гледаше озадачено. Естествено, че ще я гледа озадачено!

— Намерихте ли каквото ви интересуваше? — запита мис Остриън.

— О, да — отвърна тя, като се опитваше да потисне смеха си. — Много ви благодаря. Вие и вашата библиотека сте извор на знания. Благодаря. Лека нощ.

— Лека нощ — каза мис Остриън.

Отиде в аптеката отсреща, защото наистина се нуждаеше от успокоително. И там затваряха — беше полутъмно и нямаше никой освен семейство Корнел. Даде рецептата на мистър Корнел и той я прочете.

— Ще ви го дам веднага — каза той и се скри в задната стая.

Джоана се усмихна на подредените върху една полица гребени. Зад нея звънна стъкло и тя се обърна. До стената, зад страничния щанд, извън осветената част на аптеката, стоеше мисис Корнел.

Вземаше нещо от рафта, избърсваше го с кърпа, сетне избърсваше рафта, слагаше нещото обратно и стъклото леко подрънкваше. Беше висока, руса, дългокрака, с голям бюст — хубава като... като от рисунка на Айк Мазард. Взе нещо от рафта, избърса го, избърса рафта и го постави обратно, дрънна стъкло, пак взе нещо от рафта...

— Здравсти — обади се Джоана.

Мисис Корнел извърна глава и се усмихна.

— Мисис Еберхарт. Здравейте, как сте?

— Прекрасно — отвърна Джоана. — Бомба. А вие как сте?

— Много добре, благодаря — каза мисис Корнел.

Избърса това, което държеше в ръка, избърса рафта, остави предмета, дрънна стъкло, взе нещо от рафта, избърса го...

— Много добре вършите тази работа — отбеляза Джоана.

— Просто бърша прах — отговори мисис Корнел, докато движеше кърпата по рафта.

В задната стая затрака пишеща машина.

— Знаете ли Гетисбъргската реч на Линкълн — попита я Джоана.

— Боя се, че не — заяви мисис Корнел и избърса нещо.

— Хайде де — усмихна се Джоана. — Всеки го знае. „Преди осемдесет и седем години...“

— Това го знам, но по-нататък не.

Мисис Корнел остави нещо на рафта, дрънна стъкло, взе нещо от рафта и го избърса.

— Да, разбирам, не е нужно — отбеляза Джоана. — А знаете ли „Малкото прасенце отиде на пазар“?

— Разбира се — каза мисис Корнел и избърса рафта.

— Сега ли ще платите? — запита мистър Корнел.

Джоана се обърна. Подаваше й шишенце с бяло капаче.

— Да — рече и го взе. — Имате ли малко вода? Искам веднага да взема едно хапче.

Той кимна и се върна в задната стая.

Както беше застанала с шишенцето в ръка, започна да трепери. Зад нея подрънкваше стъкло. Изтегли капачето и измъкна топчето памук. Вътре имаше бели таблетки — изсипа една на треперещата си длан, напъха памука и натисна капачето. Зад нея подрънкваше стъкло.

Появи се мистър Корнел с картонена чаша вода и тя я пое.

— Благодаря. — Сложи таблетката на езика си, пийна и преглътна.

Мистър Корнел пишеше на бял кочан. Темето му бе плешиво, сякаш през средата на главата му се бе протегнал някакъв разплут белезникав гол охлюв, нашарен тук-таме с няколко кестеняви косъма, залепени напъряко. Допи водата, остави чашата и прибра шишенцето в чантата си. Зад нея подрънкваше стъкло.

Мистър Корнел ѝ поднесе кочана с усмивка и ѝ предложи писалката си. Беше грозен — с малки очички и почти без брадичка. Джоана пое писалката.

— Имате красива жена — каза му тя, докато подписваше кочана. — Хубава, работна, покорна на своя бог и господар. Вие сте щастливец. — Подаде му писалката. Той я пое. Лицето му бе пламнало.

— Знам — отвърна мистър Корнел, без да вдига поглед.

— Този град е пълен с щастливци като вас — отбеляза тя. — Лека нощ.

— Лека нощ — отвърна той.

— Лека нощ — обади се мисис Корнел. — Заповядайте пак.

Джоана излезе на ярко осветената за Коледа улица. Минаха няколко коли. Гумите им свистяха.

Прозорците на Мъжкото дружество светеха. Светеха и прозорците на други къщи нагоре по хълма. В някои от тях проблясваха червени, зелени и оранжеви светлинки. Пое дълбоко нощния въздух, прегази с ботушите си струпания сняг и пресече улицата. Тръгна към ярко осветения коледен декор и се спря пред него. Мария, Йосиф и младенецът, агънцата и теленцата около тях — всички бяха като живи, също като в Дисниленд.

— И вие ли можете да говорите? — запита тя Мария и Йосиф.

Не получи отговор, те само продължаваха да се усмихват. Постоя известно време — вече не трепереше — и тръгна обратно към библиотеката. Влезе в колата, запали я и включи фаровете — направи маневра и подкара покрай яслите нагоре към къщи.

Вратата се отвори още докато вървеше по пътеката.

— Къде беше? — извика Уолтър.

Изтръска снега от ботушите си, като ритна няколко пъти стъпалото пред входа.

— В библиотеката.

— Защо не се обади? Помислих, че си катастрофирала в този сняг...

— Пътищата са почистени — отговори тя и изтри ботушите си на изтривалката.

— Трябваше поне да се обадиш. Минава шест часът.

Тя влезе и той затвори вратата. Остави чантата си на стола и започна да си сваля ръкавиците.

— Как мина при лекарката? — запита той.

— Беше много мила. Съчувствуваше ми.

— И какво каза?

Тя мушна ръкавиците в джобовете си и започна да си разкопчава палтото.

— Смята, че имам нужда от малко терапия. Да преценя някои неща, преди да се пренесем. Разпъната съм от противоречиви изисквания. — Съблече си палтото.

— Звучи разумно — заяви той. — Поне на мен така ми се струва. А на тебе?

Тя погледна палтото, което държеше за подплатата на яката, и го пусна върху чантата на стола. Ръцете и бяха студени — разтърка длани, без да откъсва очи от тях.

Погледна Уолтър. Той я наблюдаваше внимателно с вдигната глава. Беше леко брадясал и наболата четина затъмняваше трапчинката на брадичката му. Лицето му сякаш бе по-кръгло отпреди — беше напълнял, — а под ясносините му очи бяха започнали да се образуват торбички. Всъщност на колко години беше? На следващия си рожден ден — трети март — щеше да навърши четиридесет.

— На мене — проговори тя — ми се струва, че съм направила грешка, много голяма грешка. — Отпусна ръце и изтри длани в полата си. — Ще взема Пит и Ким в града, при Шеп и...

— Защо?

— ... и Силвия или в хотел. Ще ти се обадя след ден-два. Или ще накарам някой да ти се обади. Някой адвокат.

Той я гледаше втрещен.

— Какво искаш да кажеш?

— Вече знам — отвърна му тя. — Прегледах старите броеве на „Степфордска хроника“. Знам какво е работил Дейл Коба и с какво се занимава сега, заедно с другите... гении от „Компю-Тек-Инстатрон“.

Уолтър продължаваше да я гледа втрещено, само за миг затвори очи.

— Не знам за какво говориш — рече той.

— Престани да се правиш на луд!

Тя се въртна и тръгна през вестибюла към кухнята, като палеше по пътя си лампите. Порталът към хола беше тъмен. Обърна се — Уолтър стоеше на вратата.

— Нямам никаква представа за какво говориш — повтори той.

Тя мина покрай него.

— Спри да лъжеш! Лъжеш ме от деня, в който направих първата си снимка. — Обърна се и тръгна нагоре по стълбата.

— Пит! Ким!

— Няма ги.

Погледна надолу през перилата и видя, че Уолтър тръгва след нея.

— Когато не се прибра — взе да обяснява той, — реших, че ще е най-добре да не спят тук. Помислих си, че ако нещо е станало...

Тя се обърна и впери очи в него.

— Къде са децата?

— У приятели. Не се безпокой.

— Кои приятели?

Той вече беше пред стълбата.

— Добре са, не се безпокой.

Погледите им се срещнаха — тя намери с ръка перилото и се хвана за него.

— Сега ли ще празнуваме? Това ли е въпросната почивка без децата?

— Мисля, че трябва да полегнеш за малко — каза той. Опря ръка на стената, а другата сложи на перилото. — Говориш несвързано, Джоана! И какво ти пречи точно Дис, защо го намесваш и него? Ами това, което току-що каза, че те лъжа?

— Какво ти се наложи да направиш? — запита тя. — Да избързаш с поръчката? Затова ли всички бяха толкова заети през

седмицата? Коледни играчки! Врели-некипели! Какво правихте? Изпробвахте размера?

— Джоана, аз наистина не знам за какво...

— За чувелото ти говоря! — извика тя и се наведе към него, без да пуска перилото. — За работа! А колко прекрасно ще звучи: „Съдебната зала бе разтърсена от новите показания по аферата...“ Губиш си времето с тръстове и имоти, а на теб мястото ти е в съдебната зала. Колко струва? Ще ми кажеш ли? Умирам да разбера каква е горе-долу цената на една неизлизаща от кухнята съпруга с големи цици и без всякакви претенции? Обзалагам се, че е цяло състояние. Или в името на високохуманните идеи, за които се бори вашето Мъжко дружество, ви ги дават съвсем евтинко? А къде хвърляте ония, истинските? В пещта? В Степфордското езеро?

Уолтър я гледаше, разперил ръце между стената и перилото.

— Иди горе и легни — каза той.

— А, не, излизам.

Той поклати глава.

— Не. Докато говориш така, няма да мръднеш оттук. Качи се и си почини.

Тя слезе едно стъпало.

— Няма да стоя тук и да чакам да ме...

— Не ти разрешавам да излизаш! — каза той. — Качи се и си легни. Като се успокоиш, ще... се постареем да поговорим разумно.

Погледна го — беше й препречил пътя, облегнал една ръка на стената, а другата на перилата — погледна палтото си на стола, обърна се и се качи бързо по стълбите. Влезе в спалнята и затвори вратата. Превъртя ключа и запали лампите. Отиде до гардероба, дръпна едно чекмедже и извади голям бял пуловер, тръсна го и мушна ръце в ръкавите. Изтегли високата яка от главата си, събра косата си и я пусна. Дръжката на вратата помръдна и сетне се почука.

— Джоана?

— Разкарай се! — извика тя, като дръпна пуловера надолу. — Почивам си. Ти каза да почивам.

— Пусни ме за минута.

Гледаше вратата. Не отговори нищо.

— Джоана, отключи.

— По-късно — обади се тя, — искам малко да остана сама.

Стоеше неподвижна, с очи, вперени във вратата.

— Добре. По-късно.

Стоеше и слушаше. Тишина. Обърна се към гардероба и отвори най-горното чекмедже. Разрови го и извади чифт бели ръкавици. Нахлузи ги, измъкна дълъг шал на райета и го уви около врата си. Отиде до вратата, послуша се и угаси лампите. Придвижи се към прозорците и вдигна пердето. Пътеката беше осветена. Дневната на Клейбрукови светеше, но беше празна. Горните прозорци бяха тъмни.

Отвори внимателно прозореца — отвън имаше кепенци. Беше забравила за тия проклети кепенци! Побутна ги отдолу. Бяха затегнати и не помръдваха. Удари ги със стегнатия си в ръкавица юмрук, сетне ги блъсна с две ръце. Поддадоха — открехнаха се близо педя отдолу и спряха. Малките метални скоби от двете страни бяха разтегнати докрай. Трябваше да ги развинти и да ги освободи от рамката на прозореца.

На снега под прозореца се разля светлина. Той беше в кабинета. Стоеше изправен и се заслушваше. От телефона на нощната масичка зад нея се чу тихо позвъняване, след това пак — дълго, късо, дълго. Той въртеше телефона в кабинета. Вероятно се обаждаше на Дейл Коба, да му каже, че тя е там. Да продължат с изпълнението на плана. Да пуснат в ход системата.

Бавно, на пръсти Джоана се промъкна до вратата, послуша се, отключи се и отвори. Ръката ѝ не изпускате дръжката. Космическият пистолет на Пит лежеше до прага на стаята му. Чуваше приглушения говор на Уолтър. На пръсти се добра до стълбите и заслиза бавно и тихо, притисната към стената, като надничаше през перилата към вратата на кабинета.

— ... не съм сигурен, че ще мога да се справя сам с нея.

Този път си много прав, адвокате. Няма да можеш!

На стола до външната врата нямаше нищо — палтото и чантата ѝ (с ключовете от колата и портмонето) бяха изчезнали.

Все пак по-добре да се измъкне през вратата, отколкото да се бори с прозореца.

Стигна до хола. Той говореше, сетне замълча. Да потърси ли чантата? Уолтър се размърда в кабинета, тя се шмугна във всекидневната и притисна гръб към стената.

Чу стъпките му в хола — приближи до вратата и спря. Тя притаи дъх. Долови леко съскане — звук, който обикновено издаваше, преди да се заеме с нещо важно, да постави кепенците или да сглоби велосипеда. (Да убие жена си? Дали все пак ловецът Коба не вършеше тези услуги?) Затвори очи и се постара да не мисли — боеше се, че мислите ѝ някак ще стигнат до него.

Стъпките му тръгнаха бавно нагоре по стълбите.

Отвори очи, изпусна на части въздуха от гърдите си и зачака да се отдалечи още. Прекоси безшумно всекидневната, заобиколи столовете и масичката с лампата, отключи вратата към двора и я отвори. Отключи външната врата, избута с нея натрупания сняг и се измъкна.

Побягна. Тичаше с разтуптяно сърце, тичаше покрай тъмните стволове на дърветата по снега, отъпкан от шейната и покрит със следи от ботушките на Пит и Ким, тичаше неспирно. Вкопчи се в едно дърво, заобиколи го и се втурна към друго, като се препъваше и опипваше ствол след ствол. Тичаше, препъваше се, ловеше се за стволовете и гледаше да се движи все по средата на дългия пояс дървета, които отделяха къщите на Феървю от къщите на Харвест.

Трябваше да се добере до Рутан. Рутан щеше да ѝ даде пари и палто, щеше да ѝ услужи с телефона да извика такси от Истбридж или някого от града — Шеп, Дорис, Андреас, — някой, който щеше да я отведе с кола.

Не биваше да се безпокои за Пит и Ким. На всяка цена трябваше да си внуши, че нищо лошо няма да им се случи. А сетне, щом се добереше до града, щеше да се обърне за помощ към някои хора, щеше да наеме адвокат и да си ги вземе от Уолтър. Вероятно за тях сега се грижеха прекрасно Боби, Карол или Мери Ан Ставрос, или по-точно чучелата, носещи тези имена. Трябваше да предупреди и Рутан. Може би дори щяха да тръгнат заедно, въпреки че Рутан имаше още време.

Стигна до края на дървесната ивица, увери се, че не идва кола, и претича през Уинтър Хил Драйв. От отсрещната страна се виждаше редица ели, покрити със сняг. Тя забърза и се скри зад тях, с ръце, кръстосани пред гърдите, мушнала премръзналите си в тънките ръкавици длани под мишниците.

Гуендолин Лейн, където живееше Рутан, се намираше някъде близо до Шорт Ридж Хил, след къщата на Боби. Дотам имаше близо един час път. Дори повече заради снега и тъмнината. Не искаше да спира кола, защото се боеше, че вътре може да се окаже Уолтър, а тя щеше да разбере това твърде късно. Не само Уолтър, сети се внезапно тя. Сега може би всички я търсят — кръстосват пътищата с фарове и фенерчета. Как ще я оставят да избяга, нали ще ги издаде? Всеки мъж представляваше заплаха, всяка кола криеше опасност. Трябваше да се увери, че мъжът на Рутан не си е вкъщи, преди да натисне звънеца. Щеше да надникне през прозорците.

Господи, дали щеше да се измъкне? Досега явно никой не бе успял. Но може би нито една от жените не бе правила опит. Боби не, Чармейн също не. Вероятно тя беше първата, досетила се навреме. Ако беше навреме...

Изостави Уинтър Хил и забърза надолу по Талкът Лейн. Светнаха фарове и една кола се зададе от отсрещната страна на пътя. Клекна до паркиран наблизко автомобил и замря. Светлината се плъзна под нея и колата отмина. Изправи се и се огледа — колата вървеше бавно и беше сигурна, че от нея насочват фенерче към фасадите на къщите и струпания сняг.

Продължи бързо надолу по Талкът край смълчаните къщи с празнично осветени коледни прозорци и украсени врати. Краката ѝ бяха премръзнали, но това не ѝ пречеше. Оттатък Талкът започваше Оулд Норуд Роуд, а оттам щеше да тръгне или по Чимни Роуд, или по Хъникът.

Наблизко залая куче, лаеше гневно, но скоро след като отмина, спря. Черен клон от дърво лежеше на отъпкания сняг.

Настъпи го с ботушите си, отчупи половината и продължи да бърза, хванала студения клон, който мокреше ръката ѝ през тънката ръкавица.

По Пайнтри Лейн блесна светлина. Шмугна се в сянката между две къщи и затърча през снега към покрит с бял купол храст, сгуши се задъхана зад него, стиснала клона в премръзналата си ръка. Огледа къщите — задните им прозорци светеха. От покрива на една къща се

издигна сноп червени искри, които затанцуваха и угаснаха между звездите.

Светлината се появи отново — местеше се между две къщи. Тя се дръпна зад храста. Разтърка коляно през чорапа и затопли другото под лакътя си.

Светлината лазеше по снега към нея, докосна полата и, ръкавицата...

Зачака. След малко надникна иззад храста. Тъмна мъжка фигура се движеше в посока към къщите след местещия се светъл кръг върху снега. Почака още, докато мъжът се скри, изправи се и забърза към следващата улица. Хикъри Лейн? Или Суицър Лейн? Не беше сигурна коя е, но и двете водеха към Шорт Ридж Роуд.

Краката ѝ бяха станали на кокал, въпреки вълнената подплата на ботушите.

Светлината я заслепи, тя се обърна и побягна. Насреща ѝ връхлетя друга светлина и тя се затича настрани, сви по стръмна, почистена от снега алея, покрай гараж, и се запрепъва по някакъв заснежен баир. Подхлъзна се и падна, изправи се с мъка, без да изпуска клона. Светлините подскачаха към нея. Нанадолнището свърши и тя побягна по равния сняг. Освети я ярък лъч. Обърна се задъхана и остана на място.

— Махайте се — изкрещя тя към настъпващите светлини, две от едната страна, една от другата. Вдигна клона. — Махайте се!

Лъчите подскочиха още един-два пъти, но по-бавно, и спряха. Блясъкът им я заслепяваше.

— Махайте се — изкрещя тя и си засенчи очите.

Светлините отслабнаха. Чу гласовете им.

— Загасете. Няма да ви направим нищо лошо, мисис Еберхарт.

— Не се ссстрахувайте, ние сме приятели на Уолтър. — Светлината угасна и тя си свали ръката. — И ваши приятели. Аз съм Франк Роденбери. Вие ме пппознавате.

— Не се притеснявайте, никой няма да ви стори нищо лошо.

Пред нея стояха силуети, по-тъмни от тъмнината наоколо.

— Не се приближавайте — каза тя и вдигна клона.

— Оставете това.

— Няма да ви направим нищо.

— Тогава се махнете — отвърна тя.

— Вссички са на крак и ви ттърсят — обади се гласът на Франк Роденбери. — Уолтър се тревожи.

— Не се съмнявам — рече тя.

Тримата мъже стояха на три-четири метра от нея.

— Не трябва да тичате из града така без палто — заговори единият.

— Махайте се — повтори тя.

— Ссвалете клона — настоя Франк. — Никой няма да ви зззакачи.

— Мисис Еберхарт, говорих по телефона с Уолтър преди по-малко от пет минути. — Беше мъжът в средата. — Знам какво сте си вътълпили. Не е вярно, мисис Еберхарт. Повярвайте ми, просто не е така.

— Никой не ппправи работи — добави Франк.

— Смятате ни за много по-умни, отколкото сме — продължи средният. — Роботи, които шофират? И готвят? И подстригват деца?

— И толкова естествени на вид, че дори децата не го забелязват? — проговори третият. Беше нисък и дебел.

— Изглежда, мислите, че градът е пълен с гении — рече средният. — Повярвайте ми, ние далеч не сме толкова гениални.

— Вие качихте хората на Луната — заяви тя.

— Кой по-точно? — запита той. — Аз не съм. Франк, качвал ли си някого на Луната? Бърни, ти?

— Не съм — каза Франк.

Ниският се засмя.

— Нито пък аз, Уин. Не си спомням такова нещо.

— Мисля, че ни бъркате с едни други хора — продължи средният. — Май с Леонардо да Винчи или Алберт Айнщайн.

— Опазил ни бог! — обади се ниският. — Притрябвали са ни работи-съпруги. Искаме истински жени.

— Махнете се, оставете ме на мира! — настоя тя.

Продължаваха да стоят пред нея, по-тъмни от тъмнината наоколо.

— Джоана — започна Франк, — ако бяхте ппправа и ние можехме да изработваме такива фантастични живи роботи, не смятате

ли, че щяхме да припечелваме от тях?

— Вярно — обади се средният. — Всички щяхме да сме тъпкани с пари при такива знания и възможности.

— Може би и това ще стане — отвърна тя. — Може би това е само началото.

— Гледай ти, какъв човек! — възкликна средният. — Има готов отговор за всичко. Вие трябваше да станете адвокат, не Уолтър.

Франк и ниският се засмяха.

— Хайде, Джоана — каза Франк, — ммахнете тази тояга или каквото е там и...

— Отивайте си и ме оставете да вървя накъдето съм тръгнала — рече тя.

— Не можем да направим това — заяви средният. — Ще хванете пневмония. Или ще ви прегази кола.

— Отивам у една приятелка. След няколко минути ще съм на топло. Вече щях да съм там, ако не бяхте... Божичко...

Пусна клона и си разтри ръката, сетне очите и челото. Трепереше цялата.

— Ще ни оставите ли да ви докажем, че грешите? — заговори средният. — После ще ви заведем вкъщи и там, ако е нужно, ще извикаме лекар.

Тя се вгледа в тъмния силует.

— Да ми докажете?

— Ще ви заведем в самата сграда, в Мъжкото дружество...

— Не, в никакъв случай.

— Секунда само, изслушайте ме, моля ви. Ще ви заведем в сградата и ще можете да я разгледате от мазето до тавана. Сигурен съм, че при тези обстоятелства никой няма да възрази. Ще видите, че...

— Кракът ми няма да стъпи там!

— Ще видите, че няма фабрика за работи — продължи той. — Има бар, стая за карти, няколко други стаи, и толкова. Има прожекционен апарат и няколко забранени филма, няма що, голяма тайна.

— И няколко ротативки — добави ниският.

— Няма да стъпя там без въоръжена охрана — заяви тя. — И то от жени.

— Ще ви оставим ссама да разгледате всичко — каза Франк. — Вътре няма да има нникакви хора.

— Няма да отида — отсече тя.

— Мисис Еберхарт — каза средният, — стараем се да сме внимателни с вас, но нямаме намерение да стоим тук безкрайно и да водим безсмислени разговори.

— Почакайте малко — намеси се ниският. — Имам една идея. Ако някоя от жените, които смятате за работи, си пореже пръста и потече кръв? Ще ви убеди ли това, че е жив човек? Или ще решите, че правим работи с кръв под кожата?

— Каква ужасна идея! — възкликна средният.

— Не можеш да... ннакараш някоя жена да се пореже само за да... — възрази Франк.

— Моля ви, нека тя да отговори. Е, мисис Еберхарт? Това ще ви убеди ли? Ако си пореже пръста и потече кръв?

— Бърни...

— Дявол да го вземе, оставете тя да отговори!

Джоана ги гледаше втрещено и кимна.

— Ако потече кръв — рече тя. — Ще... повярвам, че е... истинска...

— Не можем да караме никоя жена да се порязва. Не можем да...

— Боби ще го направи — заяви тя, — ако е наистина Боби. Тя ми е приятелка. Боби Маркоуи.

— На Фокс Холоу Лейн? — запита ниският.

— Да.

— Виждате ли, няма проблем! Това е на две минути оттук. Помислете за миг. Не се налага да се връщаме чак в центъра и няма да караме мисис Еберхарт да ходи никъде където не иска...

Всички мълчаха.

— Идеята не е ллоша — продума Франк. — Бихме могли да поговорим с мисис Маркоуи...

— Няма да потече кръв — обади се Джоана.

— Ще ѝ потече — настоя средният. — И когато потече, ще разберете, че сте сгрешили, и ще ни позволите да ви закараме вкъщи при Уолтър, без да спорите повече.

— Ако потече кръв, да.

— Добре — реши той. — Франк, изтичай напред, виж дали си е вкъщи и ѝ обясни. Ще оставя фенера на земята, мисис Еберхарт, Бърни и аз ще се отдалечим, а вие ще го вземете и ще ни последвате на каквото искате разстояние. Обаче ще ни осветявате, за да знаем, че сте там. Оставям ви палтото си, облечете го. Чувам как ви тракат зъбите.

Вече знаеше, че е направила грешка. Беше объркана, премръзнала, мокра, уморена, гладна и разпъвана на осемнайсет части от противоречиви чувства. Включително и това, че ѝ се ходеше в тоалетната.

Ако бяха убийци, щяха да я убият още тогава. Клонът нямаше да ги спре — трима мъже срещу една жена. Вдигна го и го погледна. Вървеше бавно, краката я боляха. Пусна клона на снега. Ръкавицата ѝ беше мокра и мръсна, пръстите ѝ — замръзнали. Сви ги и мушна ръка под мишница. Другата ѝ ръка едва крепеше дългия и тежък фенер.

Мъжете я следваха със ситни крачки. Ниският носеше кафяво палто и червена кожена шапка, а по-високият — зелена риза и велурени панталони, напъхани в кафяви ботуши. Имаше червеникаворуса коса.

Палтото му от агнешка кожа топлеше раменете ѝ. Мирисът му беше силен и хубав — на животни, на живот. От ръката на Боби щеше да потече кръв. Всичко бе някакво съвпадение. Това, че Дейл Коба бе един от създателите на работи в Дисниленд, че Клод Аксхелм се смята за Хенри Хигинс, че Айк Мазард рисува ласкателните си скици. Съвпадение, което я бе докарало до... лудост. Да, лудост („Не намирам, че състоянието ви е тежко — каза усмихнатата доктор Фанчър. — Наистина съм сигурна, че мога да ви помогна.“).

От Боби щеше да потече кръв и тя щеше да си иде вкъщи на топло.

Вкъщи, значи, при Уолтър?

Кога всъщност бе започнало това — недоверието ѝ към него, чувството, че между тях се е появила пропаст? Чия бе грешката?

Лицето му беше напълняло. Защо го забеляза едва днес? Може би снимките и работата във фотолабораторията ѝ отнемаха твърде много време? Ще се обади на д-р Фанчър още в понеделник, ще легне

на кафявата кожена кушетка, може би малко ще поплаче и ще се опита да гледа по-леко на нещата.

Мъжете я чакаха на ъгъла на Фокс Холоу Лейн. Направи усилие и закрачи по-бързо.

Франк чакаше пред ярко осветената врата на Боби. Мъжете поговориха с него, а когато тя закрачи бавно по пътеката към къщата, се обърнаха към нея. Франк ѝ се усмихна.

— Боби каза, че е съгласна. Ако от това ще се почувствувате по-добре, ще го направи с удоволствие.

Джоана подаде фенерчето на мъжа със зелената риза. Лицето му беше широко и загрубяло — лице на здравеняк.

— Ще почакаме тука — заяви той и взе палтото от раменете ѝ.

— Не е нужно тя да...

— Не, вървете — настоя той. — Иначе после пак ще започнете да си навивате разни неща на пръста.

Франк излезе на прага.

— В кухнята е — рече той.

Тя влезе в къщата. Обгърна я топлина. Отгоре гърмеше рок музика. Прекоси вестибюла. Ръцете я боляха и тя се опитваше да раздвижи вкочанените си пръсти. Боби я чакаше в кухнята, обута в червени панталони и с престилка, на която бе апликирана огромна червена маргарита.

— Привет, Джоана — каза тя и се усмихна.

Боби наистина бе красива и с голям предизвикателен бюз. Не беше робот.

— Привет — отвърна Джоана. Задържа ръката си на вратата и се облегна на нея.

— Съжалявам, че си в такова състояние — рече Боби.

— И аз съжалявам — отвърна Джоана.

— Нямам нищо против да си резна пръста, ако това ще те успокои. — Отиде до шкафа. Вървеше с равномерна крачка, спокойно и грациозно. Отвори чекмедже.

— Боби — започна Джоана. Затвори и отвори очи. — Наистина ли си Боби?

— Разбира се — отвърна Боби с нож в ръка. Отиде до умивалника. — Ела насам. Оттам няма да видиш.

Рок музиката гърмеше още по-силно.

— Какво става горе? — попита Джоана.

— Не знам — отвърна Боби. — Дейв е горе с момичетата. Ела насам. Нали трябва да видиш?

Ножът беше голям, с остър връх.

— Ще си ампутираш ръката с това нещо — отбеляза Джоана.

— Ще внимавам. Хайде! — каза Боби с усмивка и ѝ махна с големия нож в ръка.

Джоана се изправи и свали ръка от вратата. Влезе в кухнята — толкова излъскана и подредена, толкова нетипична за Боби. Сепна се. Спря. „Музиката е, ако започна да викам — помисли си я. — Боби няма да си пореже пръста, тя ще ме...“

— Хайде — повтори Боби, застанала до умивалника, и махна с острия като бръснач нож.

„Наистина ли няма за какво да се тревожа, д-р Фанчър? След като продължавам да си мисля, че са работи, а не жени? И че Боби е готова да ме убие? При това положение смятате ли, че можете да ми помогнете?“

— Няма нужда да се порязваш — каза Джоана.

— Това ще те успокои.

— След Нова година ще ида на лекар. Това ще ме успокои. Поне така се надявам.

— Хайде — настоя Боби. — Мъжете чакат.

Джоана тръгна към Боби, застанала до умивалника с ножа в ръка, толкова истинска на вид — кожа, очи, коса, ръце, гърди, които се повдигат ритмично под престилката. Не можеше да е робот, просто не можеше, и това е то.

Мъжете стояха пред вратата, мушнаха ръце дълбоко в джобовете, и от дъха им се вдигаха облаци пара. Франк се клатушкаше в такт със силната рок музика.

— Защо се бави толкова? — обади се Бърни.

Уин и Франк свиха рамене. Рок музиката гърмеше.

— Ще се обадя на Уолтър да му кажа, че сме я открили — каза Уин и влезе в къщата.

— Вземи ключовете от ккколата на Дейв — подвижна Франк след него.

[1] Американски киноартист (1904–1964), изпълнител на роли на злодеи. — Б.пр. ↑

[2] Нецо, което вече се е случвало (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Роман от английския писател Джон Фаулз. — Б.пр. ↑

[4] Английски мебели от края на XVIII век. — Б.пр. ↑

3

Паркингът на пазара беше почти пълен, но тя намери хубаво място, близо до входа, и това, наред с галещата топлина на слънчевите лъчи и влажния, сладък аромат на въздуха, който пое, като слезе от колата, понамали досадата ѝ от предстоящото пазаруване.

Мис Остриън се зададе откъм входа на магазина — накуцваше и се подпираше на бастуна си. Носеше малък хартиен плик в ръка. На приличното ѝ на „дама купа“ бяло лице се появи приятелска усмивка (да вярва ли на очите си?). Нима се усмихваше на нея?

— Добро утро, мисис Хендри — поздрави я мис Остриън.

Виж ти! Значи черният цвят не бил чак толкова непоносим.

— Добро утро — отвърна мисис Хендри.

— Ето че и март се изниза. Като по пантофки, нали?

— Да, макар че в началото ни накара да обуюем туристически обувки.

Мис Остриън спря и я загледа.

— Не сте идвали в библиотеката от месеци. Надявам се, че не сме ви загубили заради телевизията.

— Не, аз не съм привърженица на телевизията — усмихна се тя.
— Имах много работа.

— Нова книга?

— Да.

— Много хубаво. Информирайте ме кога ще излезе, за да поръчаме бройки.

— Ще ви информирам. И скоро ще намина. Почти съм привършила книгата.

— Желая ви приятен ден — рече мис Остриън с усмивка и закуцука, подпирайки се на бастуна.

— Благодаря. Приятен ден и на вас.

Ето че осигури една продажба. Дали не беше свръхчувствителна? Може би мис Остриън се държеше хладно и с белите, преди да поживеят тук няколко месеца, за да ги опознае?

Вратите на супермаркета се отвориха пред нея и тя взе една празна количка. По пътеките се нижеше обичайният за събота сутрин парад. Влезе бързо и започна да взема това, от което се нуждае, като се завираше с количката в различните щандове.

— Извинете. Извинете, моля.

Все още я дразнеше начинът, по който пазаруваха тук — едва-едва, плъзгаха се, танцуваха бавно наоколо, като че ли държаха никога да не се изпотят. Дали не се дължеше на това, че всички тук са бели? Дори количките си пълнеха така! Тя можеше да обиколи целия супермаркет, докато те изминат една пътека.

Към нея се приближи Джоана Еберхарт. Изглеждаше чудесно в бледосиньото си палто, силно пристегнато с колан. Имаше хубава фигура и изглеждаше по-красива, отколкото я помнеше Рутан — тъмната ѝ коса блестеше, опъната назад в елегантна прическа. Вървеше бавно и оглеждаше рафтовете.

— Здравей, Джоана — подвижна Рутан.

Джоана спря и я погледна с кафяви, оградени с гъсти ресници очи.

— Рутан! — възкликна тя и се усмихна. — Здравей! Как си?

Устните ѝ бяха свежи и нежно извити като лък, кожата — розова и съвършена.

— Добре съм — отвърна ѝ Рутан с усмивка. — А теб няма защо да те питам. Изглеждаш прекрасно!

— Благодаря. Напоследък се грижа повече за себе си.

— Личи си — отбеляза Рутан.

— Извинявай, че не ти се обадох.

— Няма нищо. — Рутан намести количката си пред тази на Джоана, за да могат да минават хората.

— Искях да ти се обадя — продължи Джоана, — но имам толкова работа вкъщи. Знаеш какво е.

— Няма нищо — повтори Рутан, — и аз бях заета. Почти завърших книгата. Остават ми още една голяма и няколко малки илюстрации.

— Поздравявам те — каза Джоана.

— Благодаря. А ти с какво се занимаваш? Правила ли си интересни снимки?

— А, не — отвърна Джоана. — Вече не се занимавам с фотография.

— Така ли?

— Да. Не съм особено талантлива и губех много време. Реших, че мога да го използвам по-добре.

Рутан я загледа.

— Ще ти се обадя тези дни, като посвърша работата — продължи Джоана с усмивка.

— Но с какво друго се занимаваш освен с домакинство? — запита Рутан.

— Всъщност с нищо друго. Домакинската работа ми е достатъчна. Преди смятах, че трябва да имам и други интереси, но сега съм по-спокойна и по-щастлива. Семейството ми също е по-щастливо. Това е важното, нали?

— Да, може би е така — каза Рутан.

Погледна количките, които държаха. Нейната — пълен хаос, на Джоана — спретнато подредена.

— Все пак можем да отидем да обядваме заедно — каза тя, загледала в Джоана. — Още повече, че свършвам книгата.

— Може. Радвам се, че те видях.

— Аз също.

Джоана отмина усмихната, спря, взе кутия от рафта, огледа я и я нагласи в количката си. Сетне се отдалечи по пътеката на супермаркета. Рутан постоя и я погледа, обърна се и тръгна в обратна посока.

Не можеше да седне да работи. Крачеше назад-напред из малката стая, гледаше през прозореца как Чики и Сара си играят с момичетата на семейство Кохейн, разлистваше купчината завършени илюстрации, които ѝ се струваха далеч не толкова забавни и добре направени, както смяташе преди.

Когато накрая успя да поработи върху илюстрацията на Пени на кърмата на кораба, беше станало пет часът. Слезе в кабинета.

Ройъл седеше и четеше „Мъже на групи“, краката му, обути в сини чорапи, бяха на възглавничката.

— Свърши ли? — запита той.

Беше закрепил рамките на очилата си с лейкопласт.

— По дяволите, не. Току-що започнах.

— Как така?

— Не знам. Нещо ме смущава. Слушай, ще ми направиш ли една услуга? Тъкмо ми потръгна и искам да продължа да работя.

— За вечерята ли става дума?

Тя кимна.

— Заведи ги в пицарията или в „Макдоналдс“.

— Добре — рече той и взе лулата си от масата.

— Искам да свърша. Иначе няма да се чувствавам добре в събота и неделя, когато ще сме сами. — Той остави книгата отворена на коленете си и взе прибора за чистене на лула от масата.

Понечи да тръгне, но спря и го погледна.

— Сигурен ли си, че нямаш нищо против?

Той чистеше лулата с въртеливи движения.

— Разбира се, — отвърна той. — Работи спокойно. — Погледна я и се усмихна. — Нямам нищо против.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.